

Hocam, siz feminist misiniz?

Doç.Dr.Tuğrul İlder'in kapısını çaldık ve sorduk: "Hocam, siz feminist misiniz?" Tuğrul Hoca, sorumuza yanıtını bir yazı ile verdi. Kendisini bir post-feminist olarak niteleyen Tuğrul Hoca, ataerkinden, bir erkek olarak kendisinin de muzdarip olduğunu söylüyor.

Doç.Dr.Tuğrul İlder'in yazısı

Sayfa 7

Televizyonlarda gazete haberleri okunmalı mı?

Televizyonların sabah programlarında gazetelerin okunması Kıbrıs Türk basınının zaten düşük olan tirajlarını olumsuz olarak etkiliyor mu? Bu soruyu sabah programlarının yapımcıları ve gazete yöneticileriyle tartıştık.

Aybeniz Küzeci ve Narin Demirci'nin haberleri

Sayfa 10-11

Türkçe'nin kayıp harfi

Bir ses düşünün ki eski çağlardan beri Türkçe'de var olmuş; ama Harf Devrimi ile sesin simgesi olan harf, alfabeden çıkarılmış. Bu sesin adı "genizcilik". İstanbul Türkçesinde artık kullanılmıyorsa da Anadolu'da ve Kıbrıs'ta hâlâ varlığını sürdürüyor.

Kaan Töngelci'nin haberi

Sayfa 12

<http://gundem.emu.edu.tr>

Gündem

Doğu Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrenci Uygulama Gazetesi

Sayı: 33

Şubat - Mart - Nisan 2013

FCMS
FACULTY OF
COMMUNICATION &
MEDIA STUDIES

124 yaşında Guinness Rekorlar Kitabı'na aday oldu, reklam filminde oynadı, meşhur bir dede oldu ama artık ölmek istiyor

Tek isteğim "Uzun Oğlan"ı görmek

Narin Demirci

"Ben 124-125 yaşındayım. Öyle yaşıyorum işte. Artık yaşamak istemiyorum ama Allah istiyor ne yapayım?" diyerek hayatının özeti bu kısacık cümleyle sığdırıyor Mehmet Dede. Herkes Mehmet Dede diyor ona. Çünkü herkesin dedesi o. Herkesten büyük, herkesten yaşlı. Dünyanın en yaşlı insanı. 125 yaşına girdi artık. Geride bıraktığı yorgun yıllar ona reklam dünyasının kapılarını açtı ilk olarak. O kapıdan girdi ve ünlü bir şeker firmasının reklamında yer aldı. Bununla kalmadı, Guinness Rekorlar Kitabına da adını yazdırmak için aday gösterildi. Kahramanmaraş'ın küçük ve şirin ilçesi Türkoğlu'nda kendisine ayrılan özel bir odada oğlu ile yaşamını devam ettirmeye çalışırken meşhur bir dede oldu. O artık Şeker Dede. Oynadığı şeker reklamı ile şekerliği tescillenmiş bir dede hem de. Kameralara, flaşlara ve kendisine yöneltilen binbir türlü sorulara alışı. Uzun yaşamanın püf noktaları soruldu ona hep. Mikrofonlar uzatıldı. Bu sorulara kendisi de gülerek cevap veriyordu: "Ne bulursam onu yiyorum. Serbestim." Bazen muzip bir gülümseme belirliyordu yüzünde bizimle konuşurken, bazen de geçmişe dönük hüzünlü hatırlayışlar yansıyor yüzündeki yorgun çizgilere.

Çocukluğundan, gençliğinden, ailesinden ve eşlerinden bahsetti zaman zaman. Kimi

zaman ise devlet adamlarından. Hatırladıkça anlattı, anlattıkça hatırladı. Hüzünü ve sevinci aynı anda yaşıyordu anlatırken. Tebessüm ettiren hatıralarının yanı sıra, yürek burkan anıları da vardı. Çok yaşlı olmanın verdiği acı ödüller de biriktirmişti ömür kesesinde, hayatının mutlu karelerini de. Eşlerini ve oğlunu kaybedişini anımsadı. Yaralandığı belliydi. Ailenin ulu çınarı, her yaprak dökümünde yüreğinden yanmıştı. Aynı ateşi yeniden yakmak istemediğimizden bu konuda çok konuşturmak da istemedik Mehmet Dede'yi.

Gençlik yıllarında avcı ve sıkı güreşçi olan Şeker Dede'ye kekliklerden bahsettik. Bir tek keklikler tebessüm ettirdi ona. Hassas noktası olduğu belliydi. Keklikleri çok seviyordu ve soylarının tükenmesini istemiyordu. Devletin kekliklere artık sahip çıktığını öğrenince bir daha güldü ve "Çok iyi" dedi.

Bir de "Uzun Oğlan" tebessüm ettiriyordu Mehmet Dede'yi. Kendi üslubuyla "Uzun Oğlan" diyordu, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'a. Biz Recep Tayyip Erdoğan diye devam ederken sözlerimize, o gülüyor ve "Uzun Oğlan" diyordu. Dedeysi böyle tebessüm ederken

görünce, biz de gülüyor ve "Uzun Oğlan" diye devam ediyorduk sohbetimize. Çünkü Mehmet Dede'nin Uzun Oğlanı'ydı o. Fakat Uzun Oğlan'a biraz sitem etmeden de geçemedi. Onu görmek istiyor ama göremiyordu. "Yaşlılar Haftası'nda yaşlıların yanına gidiyor da benim yanıma gelmiyor Uzun Oğlan. Halbuki şu yaştan sonra tek isteğim onu görmek" diyerek dile getiriyordu sitemini Mehmet Dede.

(Devamı sayfa 9'da)

Mehmet Dede, kendisine uzun yaşamın sırrı sorulduğunda gülerek yanıt veriyor: "Ne bulursam onu yiyorum".

Rauf Raif Denktaş Kongre ve Kültür Sarayı açıldı

Narin Demirci, Kaan Töngelci

Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) Rauf Raif Denktaş Kongre ve Kültür Sarayı 18 Şubat'ta yapılan törenle açıldı. Üniversite ile Gazi-mağusa Belediyesi'nin işbirliğiyle yapılan ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen merkezin açılışına, Türkiye Cumhuriyeti Kıbrıs İşlerinden Sorumlu Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Beşir Atalay, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, KKTC Başbakanı İrsen Küçük, Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Halil İbrahim Akça, Gazimağusa Belediye Başkanı Oktay Kayalp ve DAÜ Rektörü Prof. Dr. Abdullah Öztoprak katıldı.

Denktaş'ın ismi ölümsüzleşecek

Merkezin açılışında ilk konuşmayı gerçekleştiren DAÜ Rektörü Prof. Dr. Abdullah Öztoprak sözlerine Türkiye'ye teşekkür ederek başladı. Kongre merkezinin adada tek olduğunun altını çizen Abdullah Öztoprak, merkezin 17 milyon liraya mal olduğunu ve 10 bin metrekarelik bir alan üzerine kurulduğunu belirtti. "Hiç kuşkusuz bu mekân, ülkenin kongre turizmine de büyük katkı sağlayacaktır. Gazi-mağusa Belediyesi'ne ve DAÜ'ye düşen en önemli görev ise bu eşsiz mekânın kültürel, bilimsel ve sanatsal etkinliklerle dolup taşmasını sağlayarak öğrencilerimize ve halkımıza hizmet verilmesine katkıda bulunmak olacaktır" diyen Öztoprak, KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Raif Denktaş'ın isminin her etkinlikte ölümsüzleşeceğini ifade etti.

Türkiye Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay

Yerel yönetimle üniversitenin başarısı

Öztoprak'tan sonra kürsüye çıkan Gazi-mağusa Belediye Başkanı Oktay Kayalp ise, "Ülkemizin kültür sanat başkenti Gazi-mağusa'nın çok büyük ve en önemli eksiği artık hizmete girecek. Bu mükemmel tesis kültür sanat anlamında en önemli eksiği ortadan kaldıracak. Aynı zamanda DAÜ'nün bu alandaki eğitim altyapısına da çok önemli katkı koyacak ve üniversitemizin kentimizdeki etkisini bir o kadar daha artıracak" dedi. Bununla birlikte Gazimağusa bölgesinde kongre turizminin de altyapısını geliştireceğine inandıklarını kaydeden Kayalp, tesisin aynı zamanda yerel yönetimlerle üniversitelerin işbirliği yaparak neleri başarabileceğinin simgesi olduğunun da altını çizdi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin Kıbrıs İşlerinden de Sorumlu Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay, Rauf Raif Denktaş Kongre ve Kültür Merkezi'nin Gazimağusa'ya büyük bir zenginlik katacağını ifade etti. Yapının şehir hayatını aksatmayan, zarar vermeyen tenha bir yerde olmasına da dikkat çeken Atalay, kültür yapıtlarının gerekliliğinden söz etti. "Şehirlerin hayatında bazen yapıldıktan sonra görülüyor ki en önemli eksiği kapatan yerlerdir kültür merkezleri" diye konuşan Atalay, bina isminin önemine değinerek, "Ayrıca Rauf Raif Denktaş'ın ismini taşıması hem Kuzey Kıbrıs hem de Türkiye ve Türklük için ayrı bir önem taşıyor. Kıbrıs'ta böyle bir kültür ve eğitim merkezinin Denktaş ismiyle birleşmesi önemli" dedi.

"Diğer üniversiteler üzerine alınmasınlar ama..."

Doğu Akdeniz Üniversitesi ile ilgili, "Çok şey söylemeye gerek yok" ifadesini kullanan Atalay, DAÜ'nün sadece KKTC'de değil, dünyada saygın bir yerinin olduğunun altını çizdi. "Kıbrıs'ın ilk ve en büyük üniversitesi olmakla birlikte en yerleşik ve en saygın üniversitesidir. Diğer üniversitelerimiz hiç üzerilerine alınmasınlar. Üniversite alanı bir yarış alanıdır. Herkes en iyi olmak için yarışacaktır. DAÜ'nün tarihi ve yapısı bu övgüyü hak ediyor. Değişime açık, çok kültürlü, huzurlu bir ülke olan KKTC'nin ekonomisinin yaklaşık yüzde yirmisini yükseköğretim sektörü karşılıyor. Bunu çok önemli görüyoruz. Bunu artırmak için uğraşıyoruz. Bu sene öğrenci sayısının 55-56 bine ulaşması Kuzey Kıbrıs'ın geleceği için çok önemli bir gösterge. Bu sene özellikle üçüncü ülkelerden gelen öğrenci sayısının artması en önemli veridir. Hassasiyetle takip ediyoruz. Ben de Kıbrıs işlerinden sorumlu bir bakan olarak

Tesisin açılış kurdelasını üst düzey konuklar ve DAÜ Rektörü Prof.Dr. Abdullah Öztoprak birlikte kestiler.

üniversitelerimizin bu tür sorunlarından haberdar olmaya çalışıyorum. Onların Türkiye'de halledilebilecek sorunlarıyla ilgileniyorum ve iyi yürümesi için de katkılarımı veriyorum, vermeye de devam edeceğim" dedi.

Hedef 60 bin öğrenci

KKTC Başbakanı İrsen Küçük ise DAÜ ile her zaman gurur duyduklarını vurgulayarak, DAÜ'nün kuruluşuna onay verdiklerinden asla pişman olmadıklarını ifade etti. "Bugün 70'in üzerinde yabancı ülkeden 20 binin üzerinde öğrenci almamızın gururunu da yaşamamız gerekir" diyen Küçük, şu anda KKTC'de öğrenci sayısının 55 bin 500'lerde olduğunu, hükümet olarak hedeflerinin ise 60 bin olduğunu söyledi. 2013'ün KKTC'nin en fazla öğrenci sayısına ulaştığı yıl olduğunun altını

Açılışa Türkiyeli bakanlar Beşir Atalay ve Binali Yıldırım ile , KKTC Başbakanı İrsen Küçük, Türkiye'nin Lefkoşa Büyükelçisi Halil İbrahim Akça, Gazimağusa Belediye Başkanı Oktay Kayalp ve DAÜ Rektörü Prof. Dr. Abdullah Öztoprak katıldılar.

YÖK Başkanı Çetinsaya DAÜ'de incelemelerde bulundu

DAÜ Haber

KKTC Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın davetlisi olarak Kıbrıs'a gelen Türkiye Cumhuriyeti

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanı Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya ve beraberindeki heyet 23 Mart'ta Doğu Akdeniz Üniversitesi'ni (DAÜ) ziyaret etti. Öncelikle DAÜ

Rektör Vekili Prof.Dr.Osman Yılmaz (solda), YÖK Başkanı Prof.Dr.Gökhan Çetinsaya'ya Kıbrıs'a özgü ipek kozası ile lefkara işi pano hediye etti.

Rektörlük Makamı'na gelerek burada bir süre Rektör Vekili Prof. Dr. Osman Yılmaz ile görüşen YÖK Başkanı Prof. Dr. Çetinsaya, DAÜ ile ilgili detaylı bilgiler aldı. DAÜ Rektör Vekili Prof. Dr. Yılmaz, YÖK Başkanı ve heyetini DAÜ'de görmekten dolayı duydukları mutluluğu dile getirerek DAÜ'nün 75 farklı ülkeden 14 bini aşkın öğrencisi, 35 farklı ülkeden alanlarında uzman 1000'i aşkın öğretim elemanı, değişik ülkelerin eğitim kurumlarından alınan güçlü akreditasyonları ve tümü YÖK tarafından tanınan eğitim programları ile bir dünya üniversitesi olduğunu ifade etti. 3000 dönümlük arazi üzerine kurulmuş bir kampüs üniversitesi olduklarını dile getiren Prof. Dr. Yılmaz, DAÜ'de öğrenci memnuniyetinin en öncelikli hedef olduğunu ve bunun sağlanması adına da çok çalıştıklarını vurguladı. DAÜ'deki kaliteli eğitim ortamının

yanı sıra birçok üniversitede rastlanmayacak düzeyde sosyal aktivitelerin var olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Yılmaz, öğrencilerin mutlu bir ortamda barış ve huzur içinde eğitim almalarının çok önemli olduğunu söyledi. DAÜ'de eğitim veren akademik personelin akademik yayın sayıları ile de ilgili rakamsal olarak bilgiler aktaran Prof. Dr. Yılmaz, akademik yayın açısından çok iyi bir yerde olduklarını, Kıbrıs genelinde ve KKTC'deki diğer üniversiteler arasında ise birinci sırada yer aldıklarını ifade etti. DAÜ'nün bölgedeki en iyi kütüphaneye de sahip olduğunu söyleyen Prof. Dr. Yılmaz, senatonun işleyişi, yeni açılan ve önümüzdeki akademik yılda açılması planlanan yeni programlar hakkında da bilgiler aktardı. DAÜ'nün son yıllarda sağlık eğitimi alanında yapmış olduğu atılımlardan da bahseden Prof. Dr. Yılmaz, Sağlık Bilimleri,

Eczacılık ve Tıp Fakülteleri hakkında da YÖK Başkanı'nı bilgilendirdi.

"DAÜ Kurumsallaşmış Bir Üniversite"

Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya ise YÖK Başkanı olarak ilk kez geldiği KKTC'de bulunmaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek, DAÜ'nün gerçek anlamda kurumsallaşmış bir üniversite olduğunu görmekten de ayrıca mutluluk duyduğunu ifade etti. Rektörlük makamındaki görüşme esnasında Prof. Dr. Osman Yılmaz, YÖK Başkanı Prof. Dr. Gökhan Çetinsaya ve beraberindeki heyete Kıbrıs'a özgü ipek kozası ve lefkara işi panolar takdim etti. Görüşmenin ardından heyet Prof. Dr. Yılmaz eşliğinde DAÜ kampüsünü gezerek yeni inşaatlar, binalar ve fakülteler hakkında da detaylı bilgi aldı.

Havada elma kokusu var anne!

Yunus Yamalak

Tarih 16 Mart 1988. Yer Irak’ın İran sınırına yakın Halepçe kenti. Yer gök bembeyaz. Havada çürük elma kokusu... İnemeler, sızlamalar, bağırışmalar çığlık çığlığa! Ne oluyor bu insanlara ve neden büyüyor gövdeler bir bir yere düşerken? DAÜ’lü öğrenciler 16 Mart Halepçe katliamının yıldönümünde kampüs içerisinde bir etkinlik gerçekleştirdi. Yurtlar bölgesinde bir araya gelen yaklaşık 300 öğrenci, ellerinde “Halepçe’yi unutmadık” dövizleri ve pankartlarla CL Meydanı’na doğru yürüyüşe geçti.

CL Meydanı’nda toplanan öğrenciler, Halepçe katliamını kınayan bir basın açıklaması yaptı.

Meydanda toplandıktan sonra burada Türkçe, İngilizce ve Kürtçe olmak üzere üç dilde bir basın açıklaması yapan öğrenciler, yapılan katliamın üzerinden geçen 25 yıl boyunca olayın dünya kamuoyu tarafından görmezden gelindiğine dikkat çekti. Basın açıklamasının ardından topluca Rauf Raif Denktaş Kültür ve Kongre Sarayı’na geçen öğrenciler, Iraklı Kürtler Topluluğu ve Kıbrıs’ta yaşayan Iraklı ailelerin de katılımıyla burada bir belgesel gösterimi düzenledi. Irak’ın Dohuk kentinde bulunan Newroz Üniversitesi Rektörü Nawi Azad’ın da katıldığı gösterim, bir öğrencinin Halepçe üzerine yazılan bir şiiri okumasıyla başladı. Ardından Halepçe katliamını anlatan bir belgesel gösterildi. Belgeselde, olayın mağdurlarından birinin yaşadıklarını anlattığı bölüm salonda duygusal anların yaşanmasına neden oldu. Katliamın canlı tanıklarından birinin ifadeleri şöyle idi: “Uçak sesleri duymaya başladık. Eşim pencereden baktı ve ‘bunlar Saddam’ın askerleri’ dedi. Zaten kente gireceklerini biliyorduk. Sonra bir patlama sesi duyuldu, dışarı çıktık. Hiçbir şey anlamamıştık. Bir baktım her taraf bembeyaz. Sanki yazın ortasında kar yağıyordu. Nefes alamıyorduk. Ne zaman nefes alsam ciğerlerim yanıyordu. Az ileride yerde uzanmış bir şekilde iki-üç kişi fark ettik. Tam belli olmuyordu. Beyazlık sis gibi dağılınca görebildik onları. İki kişiydiler, biri çocuktu. Ağzlarından köpük çıkmış ve gözleri açık bir şekilde cansız yatıyorlardı. Ama tuhaf birşey

vardı. Ölen çocuğun gövde kısmı balon gibi şişmişti...” Bir başka kadın tanığın anlattıkları ise şu şekilde: “Küçük kızım dışarıda oyun oynuyordu. Birden eve koşa koşa geldi. ‘Anne, anne!’ dedi, ‘Dışarıda çürük elma kokusu var’. ‘Vallahi bu kimyasaldır’ dedim, hemen kapıları kapattım. Ama kızım o gün bu gündür ciğerlerinden rahatsız. Katı birşey yiyemiyor”.

Savaş suçu işlendi

1988’deki İran-Irak savaşı sırasında Irak’ın kuzey bölgesindeki Halepçe kentine, dönemin Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin’in emriyle kimyasal bomba saldırısı düzenlendi. Amaç orada yaşayan Kürt nüfusunun olası bir isyana kalkışmadan durdurulmasıydı, çünkü şehir İran’ın kontrolüne geçmişti. 16 Mart günü yapılan saldırıda 6 bini aşkın sivil, zehir soluyarak can verdi. 15 bini aşkın kişi ise hayatlarının geri kalanında bir daha izleri silinmeyecek yaralar aldı. Saldırıyı düzenleyen birliğin komutanı ‘Kimyasal Ali’ lakaplı Ali Hasan Al-Majid Al Tikrti, saldırının ardından yaptığı açıklamada, pişman olmadığını ve Irak’ın güvenliğinin yurttaşların hayatından önce geldiğini söyleyerek adını tarihin kara sayfalarına yazdırdı. Saldırı sırasında top tüfek değil, kimyasal silah(lar) kullanılmıştı. Katliamda hardal gazı, sarın gazı, napalm gazı ve sinir gazlarının en tehlikelisi olanı tabun gazının kullanıldığı öne sürüldü. Resmi kaynaklara göreys, saldırıda

Bir savaş silahı olarak hardal gazı

Hardal gazı (iperit), kükürt klorür içerikli, kimyasal silah olarak kullanılan zehirli bir gazdır. Modern anlamda, savaşlarda kullanılan ilk kimyasal silah olarak bilinen yakıcı bir gazdır. Kimyasal bağlarının geçişken olması sebebiyle vücuda temasında, deri yanması, kaslarda şiddetli kasılma sonucu belkemiğinin kırılması, sinir sisteminin çökmesi, vücudun iç ve dış yüzeylerinin erimesi gözlenir. Ayrıca 12 saat süren acılı bir ölüme sebebiyet verebilir. İlk olarak 1. Dünya Savaşında Almanlar tarafından kullanılmıştır. Tarihte ikinci olarak ise Saddam Hüseyin tarafından Halepçe’de kullanıldı.

yalnızca hardal gazı kullanılmıştı. Bununla birlikte, Süleymaniye Üniversitesi’nin Japonya’dan bir heyetle birlikte yaptığı incelemelerde zehirli napalm gazının izlerine de rastlanmıştır. Süleymaniye Üniversitesi Tıp Fakültesi öğretim üyesi Fuat Baban, 7 Aralık 2002 tarihli The Sydney Morning Herald gazetesinde yayımlanan “Experiment in Evil” başlıklı makalesinde Halepçe’de özürülü doğum oranının Hiroşima ve Nagasaki’nin 4-5 katı olduğunu açıkladı. 1 Mart 2010’da Irak Yüksek Ceza Mahkemesi Halepçe Katliamı’nı soykırım olarak tanıdı.

Acısını sonraki nesiller yaşıyor

Doğu Akdeniz Üniversitesi’nde (DAÜ) okuyan Kuzey Iraklı öğrencilere katliamla ilgili düşüncelerini sorduk.

Ciyar Nazar / Irak-Erbil / Bilişim Sistemleri

Bu olay yaşandığında ben küçüktüm. Görmedim ama orada yaşayan arkadaşlarım var. Saldırdan bu yana hayatın bir başka işlediğini söylüyorlar hep. Kimyasal bombanın etkisinden dolayı doğum oranlarının az olduğunu söylüyorlar. Onların hiçbiri bunu hak etmemişti. Katliamın yıldönümünde yaşanan bu

haksızlığa dikkat çekmek için toplandık. Burada bulunup bize destek veren tüm arkadaşlara da ayrıca teşekkür ediyoruz.

Hemn Kamala / Irak-Erbil / Bilgisayar Mühendisliği

16 Mart Katliamı bir halkın başına gelebilecek en büyük felakettir. Bu görmezden gelinemez. Orada yaşayanları kınamak için Halepçeli olmak

gerekmez. Bu bir insanlık suçudur ve eğer dünyada adalet diye bir şey varsa bunun bütün dünyada soykırım olarak kabul görmesi lazım. Bugün Halepçe’de yüzlerce çocuk sakat doğuyor. Daha hayata başlarken sorunlu başlıyorlar. Havası hâlâ bir başka kokuyor. Iraklı bir şair şiirlerinden birinde der ki; “Halepçe’de kuşlar ötmek, yalnızca inler. Çünkü orada ötmek için solu-

nacak hava yoktur.” Bu denli açık bir gerçeği dünya kamuoyunun artık görmesi lazım. Bu yüzden buradaki anma etkinliklerine insanlık suçlarına karşı olan herkesin toplanması lazım. Bir daha böyle şeylerin yaşanmaması için güçlü bir mesaj verilmesi gerekiyor. Katılım ne kadar güçlü olursa verilen mesaj da o kadar güçlü olur.

Hocalı için adalet istediler

Kaan Töngelci

Hocalı katliamı’nın 21. yıldönümü olması nedeni ile 26 Şubat’ta Doğu Akdeniz Üniversitesi’nde (DAÜ) Azerbaycanlı Türk öğrenciler tarafından anma töreni düzenlendi. Hocalı’da yaşanan katliamı kınamak için DAÜ-3 yurdunun önünde toplanan öğrenciler, “Azerbaycan bir olsun, istemeyen kör olsun”, “Şehitler ölmez, vatan bölünmez”, “Ne mutlu Türk’üm diyene”, “Ermeni yalanına sessiz kalma”, “Hocalı için adalet”, “Karabağ için özgürlük” sloganları atarak anma töreninin yapılacağı Atatürk Meydanı’na yürüdüler. Saygı duruşu ve İstiklâl Marşı’nın ardından Azerbaycan Öğrenci Birliği Başkanı Elçin Süleymanov bir konuşma gerçekleştirdi. Süleymanov, her şeyin Karabağ sorunu ile başladığını ve kuzeyde yaşayan Azerbaycanlıların yurtlarından atıldığını belirtti. “Onlar Azeri oldukları için değil, Türk ve Müslüman oldukları için öldürüldü” diyen

Elçin Süleymanov, katliamda on üç yaşında bir Azerbaycanlı kızın derisinin yüzdüğünü söyledi. Birleşmiş Milletler’in dört kere Ermenistan’ı Azerbaycan topraklarından çekilmesi için uyardığını ve Ermenilerin bu uyarıları dikkate almadığını hatırlatan Süleymanov, “Ermenilerin bu yaptıkları siyasi etİge sİğmaz, dedi. DAÜ Rektörü Prof. Dr. Abdullah Öztoprak ise, olayı, Ermenilerin sadece Azerilere değil, tüm Türk-İslam alemine nefreti olarak nitelendirdi. Bu vahşetin bir soykırım olduğunu belirten Abdullah Öztoprak, “Kıbrıslı Türkler olarak Azerbaycanlı kardeşlerimizin acılarını paylaşıyoruz. Bizler de bu topraklarda aynı vahşeti yaşadık” dedi. Öztoprak, konuşmasını Mustafa Kemal Atatürk’ün “Azerbaycan’ın sevinci sevincimiz, acısı acımızdır” sözüyle bitirmesinin ardından Mustafa Afşin Ersoy Salonu’nda gösterilen Xoca filmi ile anma töreni son buldu.

Hocalı katliamının anma törenine, DAÜ Rektörü Prof. Dr. Abdullah Öztoprak da katıldı.

Hocalı’da ne oldu?

Hocalı’daki olaylar 26 Şubat 1992 tarihinde gerçekleşti. Ermenistan işgali altındaki Dağlık Karabağ bölgesinde bulunan Hocalı kasabasında yaşayan 106’sı kadın 83’ü çocuk olmak üzere toplam 613 sivil vatandaş, eski ASALA eylemcilerinden Monte Melkonyan komutasındaki Ermeni askerler tarafından katledildi. 2012 yılında Meksika, Pakistan ve Kolombiya, 2013 yılında ise Çek Cumhuriyeti Hocalı’da gerçekleşen vahşeti bir soykırım olarak tanıdı. ABD’nin Massachusetts, Texas, New Jersey ve Georgia eyaletleri ise Hocalı’yı bir katliam olarak tanıdıklarını belirtti.

Tunuslu yönetmen Walid Tayaa ülkesindeki devrimi değerlendirdi: “İslami diktatörlük istemiyoruz”

Gündem Haber

Tunuslu genç kuşak sinemacıların önde gelen isimlerinden olan Walid Tayaa, Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) İletişim Fakültesi’nde 13 Mart’ta düzenlenen Tunus Filmleri etkinliği kapsamında öğrenci ve öğretim üleriyle buluştu. Etkinlik kapsamında Tayaa’nın Life (Yaşam) adlı kısa filminin yanı sıra, Tunuslu genç kuşak yönetmenlerden Walid Mattar’ın Tamdid adlı kısa filmi ve Elyes Baccar’ın Rouge Parole (Kırmızı Söz) adlı belgeseli gösterildi. Tunus Devrimi’nin halk üzerindeki yansımalarını anlatan ve uluslararası festivallerde çok sayıda ödül alan filmlerin gösteriminin ardından Walid Tayaa, Tunus devrimi ve Tunus sineması hakkında konuştu ve soruları yanıtladı. Devrimden önce film yapmanın ve sinema üzerine tartışmanın zor olduğunu söyleyen Tayaa, geçmişte ülkede korku atmosferinin hakim olduğunu ve her türlü etkinliğin devlet tarafından izlendiğini ifade etti. “Herkes birbirinden korkuyordu. Polis her türlü kurumun içindeydi” diyen Tayaa, geçmişte

Kıbrıs’ta böyle bir etkinliğe katılacak olsa, Tunus’a dönüşünde havaalanında sorgulanacağını kaydetti. “Şimdi rejimden korkmuyoruz” diyen Tayaa, devrim sonrasındaki gelişmeleri şöyle değerlendirdi: “Devrim oldu tamam ama şimdi bizler geriye gitmemek için çok dikkatli davranıyoruz. Bu yeni bir mücadele alanı. Biz bir diktatörlüğü deşeriyle deşertirmek istemiyoruz. Korkmuyoruz. Korkmamıza gerek yok. Önceki rejim, çok salak ve çok kötüydü. Ama şimdi bir İslami diktatörlük istemiyoruz. Türkiye laik bir ülke. 1923’den beri laik. Türkiye’de laik rejim deşermez çünkü laiklik Türkiye’de eski ve güçlü bir gelenek. Arap ülkelerinde durum çok farklı. Devlet özel yaşamımıza müdahale ediyor. Nasıl yaşamamız gerektiğini dikte ediyor. Heteroseksüel olacaksın, Müslüman olacaksın, şöyle olacaksın, böyle olacaksın... Şimdi devletin özel hayata müdahalelerine karşı savaş veriliyor. Devlet insanların yaşamına karışmamalı. Bence laiklik bu. Bence din camide kalmalı, parlamentoya girmemeli. Parlamentoda düşünmeniz

gerekiyor, camide dua etmeniz. Siyasete dini karıştırdığımızda çok büyük bir problem ortaya çıkıyor. Tartışmayı metafizik boyutunda yapıyorsunuz. Bizim yoksulluk, işsizlik, kadın hakları, insan hakları gibi dünyevi sorunlara karşı dünyevi çözümlere ihtiyacımız var. Bırakın özel yaşamımızı istediğimiz gibi yaşayalım. Şu anda Arap ülkelerindeki savaş bu alanda veriliyor.” Tunus’ta insanların kendilerini ifade etmeye aç olduklarını söyleyen Walid Tayaa, genç kuşak yönetmenlerinin çalışmalarında toplumdaki bu açlığın ifade bulduğunu kaydetti. Tunus’ta 2010 yılında işsizlik ve yoksulluk protestolarıyla patlak veren ayaklanma sonucunda 23 yıldır ülkede iktidarda olan Cumhurbaşkanı Zeynel Abidin Bin Ali ülkeyi terk ederek Suudi Arabistan’a sığınmıştı. Bin Ali’nin kaçışıyla sonuçlanan ülke çapındaki ayaklama Yasemin Devrimi olarak adlandırıldı. Facebook, Twitter ve YouTube gibi sosyal medya ağlarının yoğun olarak kullandığı toplumsal ayaklanma, daha sonra dalga dalga diğer Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerine yayıldı.

Walid Tayaa, bir diktatörlüğü bir başkasıyla deşertmek istemediklerini ifade etti.

İletişim Fakültesi’nde tabldot restoran açıldı

Alev Peker

İletişim Fakültesi’nde Öğrenci Konseyi Başkanı Soner Öztürk’ün çabalarıyla uygun fiyatlı tablot uygulaması başlatıldı. Fakültenin alt katında açılan yeni restoranda, öğrenciler altı liraya yemek yiyebiliyor. Haftalık yemek mönüsü ise tabldot restoranın camında asılıyor. Öztürk, öğrencilere rahat bir nefes aldırın bu uygulama ilgili olarak şunları söyledi: “Göreve geldiğimizden beri tabldotun Güney Kampüs’teki

ihtiyaçlardan biri olduğunu tespit ettik ve geçen dönem bitmeden bu konudaki talebimizi bildirdik. İletişim Fakültesi’nin altındaki boş alanın etrafı kısa bir sürede prefabrik bir şekilde çevrildi. İlk günlerde böyle bir yerin açıldığını kimse fark etmedi. Konseyin internet sayfasından duyuru yaptık ve daha sonra tanınmaya başladı. Şu anda yoğun bir talep var.” Okuldaki bütün kantin ve kafeteryalarla ilgilendiklerini belirten Öztürk, diğer kafeteryalarla ilgili de gereken çalışmalarda bulunacaklarını ifade etti.

İletişim Fakültesi’nin alt katında açılan restoranda, öğrenciler altı liraya yemek yiyebiliyor.

“Siyasiler habercilere yol çiziyor”

Narin Demirci

Bayrak Radyo ve Televizyon Kurumu’nun program yapımcısı Tülay Başkaya, Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) öğrencileriyle televizyon gazeteciliği üzerine söyleşi gerçekleştirdi. DAÜ İletişim Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy’un yönetiminde yapılan söyleşide metnin zor ve güzel taraflarını anlatan Başkaya, sektöre adım atacak adaylara gazeteci-liğin püf noktalarından bahsetti.

İşin mutfağında çalışanlar muhabirlerdir

Gündem yaratacak başlıkların belirlenmesi sürecinin haber merkezlerinde gerçekleştirildiğini aktaran Başkaya, muhabirliğin inceliklerini de anlattı. Muhabirin habere giderken ne alıp geleceğini çok iyi bilmesi gerektiğini savunan Başkaya, üniversitede alınan eğitimlerin medya sektöründe çok işe yarayacağını altını çizerek, “İyi bir muhabir olabilmenin yolu, gündemi takip etmektir geçer. Bu işin mutfağında çalışanlar muhabirlerdir. İyi bir muhabir olabilmek için toplumu çok iyi gözlemlemek gerekiyor. Öncelikle siyasette ne konuşulduğunu bilmek ve bunu haber metnine dönüştürebilmeyi becerebilmek lazım. Bu da biraz bilgi, biraz tecrübe, biraz da iyi bir medya

okuryazarı olabilmekle şekilleniyor” şeklinde konuştu.

Bir ülkede farklı medya kurumlarının olmasını olumlu bir gelişme olarak değerlendiren Başkaya, siyasilerin habercilere yol çizmesinden yakındı. Tülay Başkaya, “Ülkede sadece BRT’nin olduğu yılları hatırlıyoruz. Ama bugün baktığımızda bu çok sesliliğin ve çok renkliliğin tatlı bir rekabet unsuru olduğunu da söylemek mümkün. Siyasiler habercilere yol çiziyor. Oysa ki tam tersinin olması gerekiyor. Siyaset her yerde konuşuluyor ama bizim mesleğimizin özünü de siyasetçi belirliyor ve oluşturuyor” diye konuştu.

Araştırmacı ruh

Gazeteciyi farklı kılan, gündem oluşturan özelliğinin ve araştırmacı ruhu olması gerektiğine dikkat çeken Başkaya, gündemin de diğer taraftan mutlaka takip edilmesi gerekliliğini vurgulayarak, “Yazılı ve görsel medyada olması gereken şey aslında araştırmacı ruhunun devreye girmesidir. Bunun yolu da gündemi iyi takip etmek, toplumu iyi gözlemlemek, yani toplumun neye ihtiyacı var, ne tür haberleri duyması gerekir bunu bilmek gerekir. Konuştuğca da farklı fikirler ortaya çıkıyor. Böylece gündemi oluşturmuş oluyoruz” ifadelerini kullandı.

Derviş Zaim’in öğrencilerine kırmızı halılı gala

Gündem Haber

Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) İletişim Fakültesi’nde ders veren Kıbrıslı ünlü yönetmen Derviş Zaim’in öğrencilerinin bitirme projeleri için 21 Mart’ta gala düzenlendi. İletişim Fakültesi Yeşil Salon’da yapılan film gösteriminde, 2012-2013 Akademik Yılı Güz Dönemi’nde Derviş Zaim’den bitirme projesi dersi alan 15 Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü öğrencisinin filmleri birlikte izlendi. Gala öncesine Yeşil Salonu’nun önüne kırmızı halı serilmesi dikkat çekti.

Derviş Zaim: “Bu filmler, sektöre giriş biletiniz olacaktır”

Film gösteriminin başlangıcında konuşan Derviş Zaim, film yapan öğrencilere seslenerek, “Yaptığınız bu filmler sizin sektöre giriş biletiniz olacaktır” diyerek, bu film gösteriminin diğer öğrenciler için örnek teşkil edeceğini ve kalitenin artmasına yardımcı olacağını umduğunu söyledi. Radyo Televizyon ve Sinema Bölüm Başkanı Yrd. Doç. Dr. Pembe Behçetoğulları ise yaptığı konuşmada, bitirme projesinin Derviş Zaim’in danışmanlığında yürütülmesinin öğrenciler için büyük bir şans olduğunu ve iyi filmler yapanların Derviş Zaim gibi dünyayla bir ‘meselesi’ olanlar olduğunu söyledi. İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Süleyman İrvan da yaptığı konuş-

Yönetmen Derviş Zaim

mada, bitirme projelerinin, öğrencilerin fakültede aldıkları eğitimin en son aşaması olduğunu söyleyerek, mezun olanlara meslek yaşamlarında başarılar diledi. Prof. Dr. İrvan, Derviş Zaim gibi deneyimli bir yönetmenin fakülte öğrencilerine ders vermesini çok önemseydiğini belirtti. Konuşmaların ardından başlayan film gösteriminde, Radyo-Televizyon ve Sinema Bölümü öğrencilerinden Bahar Zirek, Evren Tunçdöken, Nazan Ertürk, Doğu Emrah Öden, Sholeh Zahraei, Fadi Hijaz, Ertan Ayberk Buhara, Evrim Çayır, Ümit Akdeniz, Soner Öztürk, Nihan Ashhan Turan, Berkan Karamanoğlu, Erdi Erdem, Nusret Baybars Güzey ve Ozan Bayrak’ın yaptığı kısa filmler ve belgeseller gösterildi. Gösterimlerin ardından öğrencilere, üzerlerinde klaket resminin, filmlerinin ve kendi isimlerinin yazılı olduğu birer kupa hediye edildi.

Galada, Derviş Zaim’den bitirme projesi alan 15 öğrencinin kısa film ve belgeselleri gösterildi.

FoneFilmFestival: Bu festival sizin!

Tüketici hazlarımızı üretken hazlara dönüştürelim! Bu festival, 2-4 Mayıs'ta DAÜ İletişim Fakültesi, Radyo - Televizyon ve Sinema Bölümü'nde...

Yrd. Doç. Dr. Pembe Behçetoğulları

Ne zamandır bu festivalin hayali başımızda dolaşıyordu. En sonunda kolları sıvadık. Güz döneminden beri de uğraşıyoruz. Çok kolay olmayacağını biliyorduk ama sinemayı seven, film yapmak isteyen, yapan, paylaşmak isteyen insanların günden güne artıyor olması bu zorluğun yanına büyük bir motivasyon olarak eklendi. Ve sonunda, yarışma kuralları, web sitesi, afişi, teaser'i ve en önemlisi de 'sevenleri' olan uluslararası kısa film festivalimiz hayal olmaktan çıktı, FoneFilmFestival ismiyle gerçeğe dönüştü.

Radyo - Televizyon ve Sinema Bölümü'nde oluşturduğumuz komitemizle güz dönemi boyunca sürdürdüğümüz çalışmalarda 'nasıl bir festival?' sorusuna yanıt aramaya çalıştık. Yaşadığımız hayata şöyle bir baktık; küçükten büyüğe herkesin elinde cep telefonları; birçok ailenin evinde bir ya da birkaç dizüstü ya da masaüstü bilgisayar; ve çocuk, genç demeden birçok insanın günlük hayatlarında yoğun bir şekilde kullandığı tablet bilgisayarlar aracılığıyla, dijital fotoğraf makineleri ya da cep telefonları aracılığıyla alınan görüntüler anında sosyal medyada paylaşılabilir, dünyanın başka ucundaki sevdiklerimizle, akrabalarımızla ücret ödmeden, hem de görüntülü konuşabiliyoruz. Sınırlarla bölünmüş coğrafyaların sınırlarını bulanıklaştıran sosyal medya ağlarıyla değişen bir iletişim döneminin 'hazları' bunlar! Yani görüntüyü kaydetmek ve hatta anlamlı bir bütün oluşturmak, kurgulamak için ve 'tüketici hazlarımızı üretken hazlara dönüştürmek için' herşey elimizin altında. Peki, bu ne demek? Bu, film yapmak için erişim sorunumuz bugün artık yok demek. Biz de festivalimizi tasarlarken işte bu noktadan, dijital teknolojilerin hayatımızda çok geniş yer kapladığı bilgisinden hareket ettik ve bu teknolojilerin daha üretken bir şekilde kullanılabileceğini göstermeyi amaçladık. 'Görsel tanıklıklarımızı' üretim sürecine çevirebilir ve bu teknolojileri kullanarak filmler yapabilir, yapılmasını teşvik edebiliriz. İşte bu festivalin fikri ve derdi budur.

Festivalimizdeki iki yarışma kategorisinden ilki 'mobil demokrasi' başlığına sahip. Yetişkinler kategorisi olan bu kategorinin bir teması var: "Çatışmaların çözümü için dijital

teknolojilerin kullanılması!" 'Demokrasinin olmazsa olmazı' olan 'katılım' fikrini yerleştirmek; daha iyi, eşitliğin ve adaletin mümkün olduğu bir hayat ve dünya için 'sözünü' örgütlemek gerektiği fikrinin altını çizmek! Sözün metin ve görüntü olarak örgütlenmesi, bunun için yaratıcılığın harekete geçirilmesi... 18 yaş üstü herkesin katılabileceği bu kategoride koşul, görüntülerin tümünün ya da bir kısmının, ya telefon, ya tablet ya da benzeri bir dijital teknoloji ile alınmış olması ve çizilen temaya uygunluk. Çatışmaların çözümü için telefonun kullanılması diye özetleyebileceğimiz bu bölümde yarışmaya katılabilecek filmlerin çekilebilmesi için, çatışmayı çok geniş anlamakta fayda var: Örneğin toplumsal cinsiyetle ilgili konular ele alınabileceği gibi, kişiler arasındaki uzlaşmazlıklar, kültürler arasındaki ya da toplumlar arasındaki meseleler ya da çevre sorunları ele alınabilir, filmleştirilebilir. Kısacası, toplumda yaşarken karşımıza çıkan birçok 'çatışmalı' durum filme dönüştürülebilir ve bu filmlerle yarışmacılarımız aramızda olabilirler. Festivalde bir ikinci yarışma kategorisi var: Liseliler Kısa Film Yarışması. Bu bölümde 15-18 yaş arasındaki gençleri filmleriyle birlikte aramızda görmeyi istiyoruz. Onlar filmlerini, fotoğrafları, yani hareketsiz görüntüleri yanyana getirerek yapacaklar. Yine burada da amacımız, gençlerin, ellerinde zaten var olan, erişebilecekleri teknolojileri kullanarak film yapabileceklerini, sözlerini bir estetik üretime dönüştürebileceklerini göstermek. İster cep telefonlarını, isterse fotoğraf makinelerini kullanarak, isterlerse de bu görüntüleri birlikte kullanarak filmlerini oluşturabilecekler. Ses ve müzik yine filmi yapan kişinin tercihi kalmış; isterlerse kullanırlar, istemezlerse de kullanmazlar; herşey yaratıcılıklarına bağlı. Bizim kışkırtmak istediğimiz şey de bu: gençlerin yaratıcılıkları!

Bir zamandır sinema alanında farklı kıpırdanmalar var Kuzey Kıbrıs'ta. Bir yandan uzun film yapımlarını ve hikayelerini dinlerken, öte yanda daha geniş bir kitlenin kısa film, reklam, kamu spotu, belgesel gibi alanlarda varlık gösterdiğini, göstermek istediğini biliyoruz, duyuyoruz, tanıklık ediyoruz. Bu bizim için çok önemli, çünkü başka iletişim fakültelerinde

2 - 4 MAYIS 2013

FoneFilmFestival

BENİM TELEFONUM BENİM FİLMİM

**'Mobil Demokrasi' için film yap
Çatışmaların çözümü için film yap**

Filmin tamamını ya da bir bölümünü 'telefon/tablet/web cam' ile yap

fonefilmfest@emu.edu.tr
fonefilmfest.emu.edu.tr
Online Film gönderimi
son başvuru tarihi 25 Nisan 2013

**Eastern
Mediterranean
University**
"For Your International Career"

olduğu gibi, DAÜ İletişim Fakültesi'nde de öğrencilere 'araçları' kullanarak sözü, derdi, meseleyi nasıl örgütleyebileceklerini, bir metin dahilinde seyirciye nasıl sesleneceklerini öğretmeye çalışıyoruz. Sadece aracı kullanmakla bu 'işin' yapılamayacağını öğrencilerimiz de öğrendiklerini üretim sürecine dönüştürme aşamasına geldiklerinde anlıyorlar. Kamera duydukları büyük merak, onu kullanmayı öğrendiklerinde 'onunla ne anlatacağım şimdi?' sorusuna bağlanıyor. Kalem tutmayı bilmek gibi! Her kalem tutan, yazı yazmasını bilen yazı yazabiliyor mu, roman yazarı olabiliyor mu, şair olabiliyor mu? Demek ki, aracı kullanmayı bilmek kadar, söyleyecek sözünün olması ve o sözü o aracın imkanlarıyla yanyana nasıl

getireceğini bilmek de o derece önemli... Hatta en önemlisi bu! İşte kısa film festivaliyle yapmak istediğimiz bu! Ürünleri, filmleri yanyana getirmek, onları görünür ve tartışılır kılmak, film yapan gençlerin birbiriyle tanışmasını sağlamak... İhtiyacımız olan şey bu! Ve festivalimizin derdi de bu: Yaratıcı gençlerin, yaratıcı yeni ya da potansiyel sinemacıların bir araya geldiği bir platform olmak, olabilmek. Yarışmacı adayları! Festivalin yarışma bölümüne filmlerinizi göndermeden önce lütfen web sitemizi (fonefilmfest.emu.edu.tr) ziyaret edin. Ve lütfen film yapmaktan korkmayınız. Hepinize kolaylıklar dileriz...

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'nde savaş karşıtı fotoğraf sergisi: "Bizi Rahat Bırakın"

Gündem Haber

Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği (KTGB), Irak Savaşı'nın 10. yıldönümünde, savaş karşıtı bir fotoğraf sergisine ev sahipliği yapıyor. Birlikten yapılan yazılı açıklamaya göre, Türkiyeli fotoğraf sanatçısı Niko Guido'nun çektiği 24 yaralı Iraklı'nın fotoğrafının yer aldığı "Bizi Rahat Bırakın" (Leave Us Alone) adlı sergi, Türkiye'de çeşitli illerdeki 28 merkezin yanı sıra KKTC, Hindistan, İsveç ve İngiltere'de 23 Mart'ta eş zamanlı olarak izlenime açıldı. Kıbrıs Türk Gazeteciler Birliği'ndeki serginin açılışını İki Toplumlu Kayıp Yakınları, Katliam ve Savaş Kurbanları Örgütü kurucuları, Avrupa Yurttaşlık Ödülü sahibi Kıbrıslı Türk Hüseyin Rüstem Akansoy ile Kıbrıslı Rum Petros Suppuris birlikte yaptı. Fotoğraf sanatçısı Niko Guido,

Amman'daki bir hastanede çektiği yaralı Iraklı sivilin portrelerinden oluşan sergi ile, savaşın sonuçlarına dikkat çekerek "barışa evet" demeyi amaçlıyor. Sergi konsepti uyarınca, fotoğrafı çekilen her Iraklı'nın 5 dakikalık ses kaydı alındı. Bu kayıta, yaralı sivil Iraklı kendisini tanıtıyor; yaralanmadan önce nasıl bir hayatı olduğunu ve sonrasında hayatının nasıl değiştiğini anlatıyor. Sergiyi hazırlayan fotoğraf sanatçısı Niko Guido, "Bizi Rahat Bırakın" adlı internet sitesinde sergiyle ilgili olarak şunları yazıyor: "Günümüzde dünyamız bir fotoğraf çöplüğüne dönüşmüştür ve maalesef artık görsellere doymuş olan beynimiz, eskisi kadar fotoğraflardan etkilenmemektedir. Belgesel fotoğrafçılar için dünyamızın ve insanlığın sorunlarına dikkat çekmek gün geçtikçe zorlaşmaktadır.

Bu sebeple, savaşın korkunçluğunu

gösterebilmek amacıyla, ses kaydı ile fotoğrafı bir araya getiren bir sergi formatı seçtik. Son gidişimde, yüzünden otuzun üzerinde ameliyat olmuş bir Iraklı şöyle

dedi: 'Sizin medeniyetinizi, paranızı, modern yaşantınızı istemiyoruz. Sadece bizi yalnız bırakın!' Böylece projemizin adı da ortaya çıkmış oldu."

Evinde oynarken dışarıda bomba patladı

"Bizi Rahat Bırakın" projesinin internet sitesinden alınan bilgiye göre adı Suru Darweesh Kareem. 8 yaşında. 3 kız ve 4 erkek kardeşi var. Kerkük'de doğdu. Üç yaşında evde oynarken dışarıda bomba yüklü bir araba patladı. Bomba yüzünden evin enerji ihtiyacını karşılayan yakıt tankı da patladı. Kızın bütün yüzünü alevler sardı. Ciddi şekilde yaralandı. Tedavi için Süleymaniye'ye götürüldü ancak Süleymaniye'de tedavi edilemedi. Bunun üzerine Amman'a getirildi. Vücudunun çeşitli yerlerinden parçalar alındı ve yanmış yerlerine dikildi. Ama küçük kızın vücudu bu tedaviyi kabul etmedi ve yapıştırılan parçalar döküldü. Suru hayvanlardan hoşlanmıyor, bebeklerle oynamayı çok seviyor ve arkadaşlarını çok özliyor.

Bir gün, bir mesaj!

Yunus Yamalak

“8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününüz kutlu olsun!” DAÜ’lü öğrencilerin bu mesajıyla hareketlendi kampüs. DAÜ’nün kadın öğrencileri 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nde kampüs içerisinde bir etkinlik gerçekleştirdi. “Yaşasın kadın dayanışması” sloganıyla kutlamaya katılan öğrenciler Hukuk Fakültesi’nden başlayarak CL Meydanı’na doğru kısa bir yürüyüş yaptı. Yürüyüşe katılanlar, üzerlerinde “Dünya yerinden oynar, kadınlar özgür olsa” yazılı rengârenk dövizler ve “Direniyoruz” yazılı bir pankart taşıdı. Yürüyüşün ön sıralarında kadınlar yer alırken, yürüyüşe destek veren erkek öğrenciler de etkinliğe arka sıralardan katılım gösterdi. Erkek öğrencilerin sayısının kadınlardan daha fazla olması dikkat çekti.

CL Meydanı’nda toplandıktan sonra burada bir basın açıklaması yapan öğrenciler, kadının özgürlük mücadelesinde önemli bir tarih olan 8 Mart’ın, geleneğine uygun biçimde, tüm kadınlar tarafından özgürlük ve eşitliklerin haykırılması gereken bir gün olduğunu kaydetti. Bu anlamda üniversite öğrencilerine de kutlamaya katılma ve bu günü sahiplenme çağrısı yapıldı. DAÜ Öğrenci İnisiyatifli Kadınlar tarafından yapılan açıklamada şunlar kaydedildi: “Özgür toplumun yolu özgür kadından geçmektedir. Kadın özgürleşmeden toplum özgürleşmeyecektir. DAÜ öğrencileri olarak biz de, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle özgürlük meşalesinin yakıldığı o ilk günün anısına, tüm dünya kadınlarını sömürüye, baskıya, militarizme, homofobiye, adaletsiz çalışma koşullarına karşı özgürlük mücadelesini yükseltmeye ve eril iktidar zihniyetini

aşmaya davet ediyor, ‘kadının kurtuluşu toplumun kurtuluşudur!’ diyoruz. Tüm dünya kadınları ile birlikte yeniden eşitlik ve barış için haykıracağımız bu günde sen de bir ses ol!”

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nün hüzünlü tarihi

Tarih 8 Mart 1857. ABD’nin New York kentinde bir dokuma fabrikasında 40 binin üzerinde kadın, çalıştıkları fabrikadaki çalışma koşullarının düzeltilmesi için greve başladılar. Polis barikatından dolayı dışarı çıkamayan kadınlar fabrikada yangın çıkmasıyla alevlerin ortasında kaldılar. 129 kadın işçi yanarak can verdi. Bu olaydan sonra, yani 26-27 Ağustos 1910 tarihinde Danimarka’nın Kopenhag kentinde 2. Enternasyonal’e bağlı kadınlar toplantısında Almanya Sosyal Demokrat Partisi

Öğrenciler, CL Meydanı’nda toplandı

önderlerinden Clara Zetkin, o yangında ölen kadınların anısına 8 Mart’ın Dünya Kadınlar Günü olarak anılması önerisini getirdi ve öneri oybirliğiyle kabul edildi. O tarihten bu yana 8 Mart dünyanın her yerinde çeşitli etkinliklerle kutlanır.

Katılan öğrenciler ne dediler?

Simge Nur Çelik

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

8 Mart çok önemli bir gün. Aslında tüm kadınlar emekçidir. Bir kadının emekçi olması için illa bir işyerinde çalışması gerekmiyor. Evde çocuk bakan, yemek yapan, ev işlerini idare eden kadınlar da emekçidir. Dolayısıyla, 8 Mart tüm kadınların kutlaması gereken bir gündür. Öğrencilerin de bu günü bir hak olarak görmesi gerekir. Üniversitenin de böyle bir günde öğren-

cilere destek olması gerekir. Bizim amacımız kadının da bir birey olduğunu kanıtlamaktı ama ne yazık ki erkek öğrenciler kadın öğrencilerden çoktu. Bende de önceden bu bilinç yoktu ama şimdi kendimin farkındayım. Bu tür insan hakları etkinliklerinde olmamız gerekiyor. Kadınlar olarak bu eylemde güçlü bir mesaj verdiğimizizi düşünmüyorum. Biz kadınlar birliği önce kendi aramızda sağlamalıyız ki mesajımız yerine ulaşsın.

Merve Çınar

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü

Ben Kıbrıs’ta yaşıyorum. Bizim burada bu tür etkinlikler pek olmuyor. Herkeste bu bilinç yok. Ama burada bunu görmek çok güzel. Herkes gibi ben de destek vermek istedim. Erkeklerin de bu tarihsel mücadele gününe destek vermesi gerekiyor. Sonuçta kadınlar en çok erkekler tarafından şiddet görüyor. Ne kadar çok erkek olursa, amacımıza o kadar ulaşırız.

DAÜ-KAEM’den “Kampüste 8 Mart Etkinlikleri”

Gündem Haber

Doğu Akdeniz Üniversitesi Kadın Araştırmaları ve Eğitimi Merkezi (DAÜ-KAEM) 8 Mart Dünya Kadınlar Günü çerçevesinde 6-8 Mart 2013 tarihleri arasında “Kampüste 8 Mart Etkinlikleri” adı altında bir dizi etkinlik gerçekleştirdi. Prof. Dr. Mehmet Tahiroğlu Salonu’nda 6 Mart’ta yapılan açılış etkinliğinde, açılış konuşmasını DAÜ Uluslararası Merkez Araştırma Görevlisi Dr. Ugo Elinwa yaptı. Dr. Elinwa’nın ardından konuşan DAÜ-KAEM Araştırma Görevlisi Özge Özcan, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nün öneminden bahsederek, kadına karşı olan şiddetin dünya genelinde en çok işlenen suç olduğunu belirtti. Dijital Hikayeler filmini derleyen Yrd. Doç. Dr. Burcu Şimşek ise, söz konusu filmde farklı

kadınların hikayeleri olduğunu aktardı. Açılış konuşmalarının ardından Dijital Hikayeler adlı filmin gösterimine geçildi. “Kampüste 8 Mart Etkinlikleri” kapsamında 7 Mart’ta ise “21. Yüzyılda Cinsiyet Rolü” adı altında bir panel gerçekleştirildi. Uluslararası kadın dayanışmasının tartışıldığı panelin moderatörlüğünü İşletme ve Ekonomi Fakültesi Öğretim Üyesi ve DAÜ- KAEM Başkanı Doç. Dr. Fatma Güven Lisaniler yaptı. Panelde, Dr. Umut Bozkurt ve Yrd. Doç. Berna Numan birer konuşma yaptı. Bozkurt ve Numan’ın konuşmalarının ardından, Ürdün, Sudan, Nijerya, Ukrayna ve Kazakistan Öğrenci Derneklerinin temsilcileri tarafından bu ülkelerdeki kadın haklarının durumu üzerine birer sunum gerçekleştirildi.

Kadına yönelik şiddete dair yasal düzenlemeler tartışıldı

Etkinlikler, 8 Mart tarihinde Mustafa Afşin Ersoy Salonu’nda DAÜ Hukuk Kulübü’nün işbirliğiyle, düzenlenen “Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi İle İlgili Yasal Düzenlemeler ve Uygulamalar” konulu panel ile sona erdi. DAÜ Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Aynur Yoncalık’ın oturum başkanlığını yaptığı panele, Emekli Aile Yargıç Avukat Eray Karınca ve Kıdemli Yargıç Melek Esendağlı konuşmacı olarak katıldı. Kıdemli Yargıç Melek Esendağlı, kadına yönelik şiddet konusunda KKTC devletinin mevzuat açısından ne durumda olduğunu anlatarak, geçtiğimiz yıl Kadına Yönelik Şiddetin Önlen-

mesi Yasası’nın meclise sunulduğunu, ancak bu konuyla ilgili herhangi bir gelişme kaydedilmediğini vurguladı. Esendağlı, KKTC’de geçtiğimiz yıl kurulan Kadın Çalışmaları Dairesi’nin birçok görev yükletilmesine rağmen sadece bir yardım hattını hayata geçirebildiğini de sözlerine ekledi. Türkiye’den gelen Emekli Aile Yargıç Avukat Eray Karınca da, yasaların insan odaklı değil, eşya odaklı olduğunu belirterek, kadın cinayetlerinin eskiye göre oldukça arttığını dile getirdi. Bu durumda devletin, aileyi mi yoksa kadını mı koruyacağı konusunda karar vermesi gerektiğini söyleyen Karınca, bu yüzyılın kadınların yüzyılı olacağına inandığını belirtti.

Kadınlardan danslı protesto

Narin Demirci

Giderek artan kadına yönelik şiddet olaylarını, kadınlar bu defa dans ederek protesto etti. VDay hareketinin dünya çapında yürüttüğü One Billion Rising / “Bir Milyar Ayaklanıyor” kampanyası kapsamında bir araya gelen kadınlar 14 Şubat Sevgililer Günü’nde Break The Chain (Zinciri Kır) şarkısı eşliğinde dans ederek şiddeti kınadılar.

Dünyanın 160 ülkesinde olduğu gibi Gazi- mağusa’da kadınlar siyah kıyafetleriyle meydanları doldurdular. Mağusa Gençlik Merkezi (MAGEM) tarafından organize edilen etkinlik,

Eylemde, kadına yönelik şiddet protesto edildi

MAGEM meydanında gerçekleştirilirken, Doğu Akdeniz Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Nurten Kara, Doç. Dr. Hanife Aliefendioğlu, Doç. Dr. Tuğrul İlter, Yrd. Doç. Dr. Pembe Behçetoğulları ile Gündem Gazetesi Yayın Yönetmeni Ayça Demet Atay da etkinliğe destek verdi.

Her üç kadından biri şiddet görüyor

MAGEM Genel Sekreteri Cansu Canalp yapmış olduğu açıklamada, kadınlara ve çocuklara yönelik olumsuz gidişata dur demek istediklerini söyledi. “Bugün kadına ve çocuğa yönelik şiddete, tecavüze, enseste ve seks köleliğine dikkat çekmeye çalışan ‘Bir Milyar Ayaklanıyor’ kampanyası dahilinde dünyanın tüm kadınları bir oluyor, direniyor, dans ediyor, hakları için ayaklanıyor” diyen Canalp, etkinliğin 14 Şubat Sevgililer Günü’nde gerçekleştirilmesinin sebebini ise şöyle ifade etti: “14 Şubat Sevgililer Günü kutsal sayılması gereken, oysa günümüzde tamamen ticarileşen bir gün haline gelmesine vurgu yaparak ‘sevgi’

nin hatırlatılmasıdır. Bizler de MAGEM olarak kadına yönelik şiddet artışından duyduğumuz rahatsızlıktan dolayı böylesi bir etkinliğe ev sahipliği yapmaktan mutluluk duymaktayız” diye konuştu. Bir milyar kadının dans etmesini devrim olarak niteleyen Canalp, “Dünyada her üç kadından biri hayatında bir kere şiddet görüyor ya da tecavüze uğruyor. Bir milyar kadının haklarının ihlal edilmesi gaddarlıktır. Bir milyar kadının dans etmesi ise devrimdir” dedi.

Erkeklerden de destek geldi

Erkeklerin de destek verdiği etkinlikte MAGEM Yönetim Kurulu Üyesi Hasan Oğuzkan, kadına yönelik şiddete verdikleri desteğin sebebini insan haklarına bağlayarak, “Erkekler de bu işe katılmazsa hiç kimse insan haklarına kavuşamaz. Öncelikli olan insan haklarıdır. Erkeklerin de bu hakları savunması gerekir” diye konuştu.

Eylemde, İletişim Fakültesi öğretim üyelerinden bir grup da katıldı.

“Hocam, siz feminist misiniz?”

8 Mart dolayısıyla Tuğrul Hoca'nın kapısını çaldık ve ona şu soruyu sorduk:

“Hocam, siz feminist misiniz?” O da sorumluzun yanıtını aşağıdaki yazıyla verdi.

Doç. Dr. Tuğrul İlter

Evet, ben de feministim. Daha özgül olarak post-feministim, ama bunu feminizmi geride bırakmış bir sonrayı (“post”) anlatmak için kullanmıyorum. Bu deyimi, örneğin Trinh T. Minh-ha'nın yaptığı gibi, feminizm içinde bir yönelimi, hem eskiyi hem yeniye seçicilikle kullanıp eklemleyebilen, postmodern, postyapısalcı, postkolonyal bir feminizmi anlatmak için kullanıyorum. Ancak feminist olduğumu söylerken bunu kadınların yerine ve onlar adına konuşmak için yapmadığımı belirtmek isterim. Ben bir erkek olarak, hatta bütün erkekler adına da değil, feminist bir erkek olarak, ama bütün feminist erkekler adına da değil, belirli bir tür feminist erkek olarak, dahası kendi adıma konuşuyorum. Söylediklerimden ben sorumluyum. Başkaları gibi “ben kadın değilim, feminizm beni ilgilendirmez” diyebilirdim. Ama bir kaç nedenle böyle demiyorum ve böyle bir konumlanmayı da hem teorik olarak sorunlu hem de etik-politik olarak sorumsuz buluyorum.

Feminizmin derdi ataerkidir

Bir defa feminizmin ve hatta “kadın çalışmaları”nın derdi ve üzerinde çalıştığı sadece kadınlar değildir, ataerkidir. Yani belirli bir kadın-erkek ilişkisi sistemidir, toplumsal düzenlemedir. ‘Ata’nın diktatörlüğü altındaki, eşitsiz, hiyerarşik—’ ata’nın merkeze yerleştirildiği etnosantrik—bir ilişki sistemidir. Etnosantrizminin “ethnos”u cinsiyet üzerinden tanımlandığı için de cinsiyetçi ve heteroseksist bir ilişki sistemidir. Bu bakımdan feminizm sadece kadınları değil, bu ilişki sistemi içinde yer alan hepimizi ilgilendirir diye düşünüyorum.

Bir erkek olarak ataerkinden muzdaribim

Kaldı ki, ataerki yalnızca kadınları baskı altına almıyor, onları kendi biçtiği indirgemeci role uydurmak için şiddet uygulamıyor. Erkekleri de kendi biçtiği indirgemeci “erkek” kalıbına uymaya zorluyor. Örneğin Türkiye’deki futbol yorumcusu Erman Toroğlu gibi “kodu mu oturtan” darbeci bir geneltirmeyi başkanı istemeye zorluyor. “Kodu mu oturtarak” darbe yapıp, daha da yapmaya uğraşan bu “erkek” askerler, kendi asli işleri olan askerliği yapmaya ve yeni oluşumlarıyla öğrenmeye fırsat bulamazken, bütün mesailerini kendi işleri olmayan parlamenter siyasete müdahale etmekle geçiriyorlar ve ülkelerinin başka her türlü gelişimine de köstek oluyorlar. Dolayısıyla erkeklerin kadınlar

üzerinde ataerkil bir iktidar kurmalarının bedeli erkeklerin de sürekli basmakalıplara indirgenerek güdük kalmaları, olabilecekleri potansiyeli bir türlü gerçekleştirememeleri sonucunu getiriyor. Göthe’nin Faust’unda ilk elde istediklerini elde edebilmek için ruhunu şeytana satan kişi örneğine benzer bir durum. (Karl Marx da işçiler üzerinde iktidar kuran burjuvazi için bu benzetmeyi yapıyordu.) Ben de, bir “erkek” olarak, bu ataerkinden muzdaribim, onun mağduruyum, onunla sorunum var. Eşitlikçi ve özgürlükçü, demokratik bir toplum idealini benimsediğim ve böyle bir toplumun dokunup oluşturulmasına çaba koyduğum için de feministim, öyle olmam gerektiğini düşünüyorum. Kadın-erkek eşitliği bu bağlamda beni bir “erkek” olarak tehdit etmez, olması gereken durumdur, benim bir “erkek” olarak gelişimim de önünü açar. Biraz daha temel ve teorik açıdan baktığımızda, her kimliğin, her benliğin, ötekiyle ve ötekilikle olan ilişkisi sadece dışsal değil içseldir de. Örneğin erkek’in ötekisi olan kadın’la ilişkisi kendisi için temeldir, onun erkekliğini temelden kuran bir öneme sahiptir. Bunun içindir ki her kimlik, her benlik, hep ve ancak ötekine referansla tanımlanabilir. Ayrıca kimlikler, benlikler hiçbir zaman tam ve bitmiş bir sabitlik halinde olmayıp, sürekli oluşum halindedirler. Oluşum halinde olmak ise, bir cephesiyle, başkalaşmak, kendinden farklılaşmak, ötekileşmek demektir. Bunun için ben-öteki ilişkisi sadece dışsal değil içsel bir ilişkidir de. Bunun için de “kadın-erkek” ilişkisinin, “gay-straight” ilişkisinin, “işçi-işveren” ilişkisinin, “birinci dünya-üçüncü dünya” ilişkisinin ve diğerlerinin niteliği beni ilgilendirir ve ilgilendiriyor da.

Farkı dışlayan bir hümanizm sorunlu ve sorumsuzdur

Feminizmi ve başka farklı kimlikler üzerinden siyaset yapmayı reddetmenin bir gerekçesinin de “hepimiz insanız,” “ayrımız gayrımız yok, hepimiz aynıyız, biriz” deyip “ayrılık çağrıştıran” bir feminizme de, 8 Mart gibi bir “kadınlar” bayramına da gerek olmadığını iddia eden bir “hümanizm” olduğunu duyup okuyorum.

Farkı dışlayan böylesi bir hümanizmi de sorunlu ve sorumsuz buluyorum. Postmodern, postyapısalcı ve postkolonyal çalışmalarla birlikte böylesi “post”lu feminist çalışmaların bize öğrettiği en önemli derslerden birisi, Avrupa Aydınlanmacı

Tuğrul Hoca, “8 Mart sadece kadınların değil, benim de bayramımdır” diyor.

düşüncesinde olduğu gibi, evrenselliği iddia edilen bu hümanizmin öznesinin eril, yani erkek olduğudur. Batı dillerinden miras aldığımız hümanizm terimindeki “human” yani insan sözcüğünün referansı “man” yani adamdır. İngilizce’de kadını ifade eden “woman” sözcüğünün referansı da “man” yani adamdır. Benzer şekilde, dişiye ifade eden “female” sözcüğünün referansı da erkek’i ifade eden “male”dir. Kadın “o”yu ifade eden “she” sözcüğünün referansı da erkek “o”yu ifade eden “he”dir. Herkesin “evrensel” hikayesini anlattığı iddia edilen “history” yani tarih sözcüğü istemeden onun erkeğin hikayesi (his story) olduğunu ele verir. Ayrıca bu evrensellik iddiasına temel olan “akıl” da erkeğin bir özelliğidir, kadınlar bunun karşısı olarak akıllı değil, “duygusal”dırlar! Hangi ipliğini izlesele erillikle karşılaştığımız bir dokuması var işte bu hümanizmin. İnsan sözcüğünün etimolojisini incelemedim. Ancak yukarıda İngilizce’den verdiğim örneklerle bakarak Türkçe’nin erillikten muaf olduğunu sakın düşünmeyelim. Azeri Türkçesinde insan yerine kullanılan sözcük “adam”dır. Bu da Türkiye Türkçesinde “adam olmak,” “bilim adamı” gibi örneklerde olduğu gibi yaygın olarak karşımıza çıkar. Türkiye Türkçesi erkeğin akıllı, kadının duygusal, yani akılsız olduğu savını “saçı uzun, akı kısa” gibi çok yaygın bilinen basmakalıplarla pekiştirir. “Düşünüyorum, o halde varım” diyen Kartezyen felsefeye göre insanın nasıl akıl üzerinden, bir homo sapiens (düşünen, bilen insan) olarak, tanımlandığını hatırlarsak, bu eril insanlıktan kadının nasıl dışlandığı daha da iyi görülebilir. Bu hümanizmin etnosantrik yargılamasıyla kadın hep eksik çıkmaktadır (“eksik etek,” “eksik akıl” vb). Şimdi Avrupa’da cumhuriyetler, demokrasiler kurulduktan sonra kadınların neden oy haklarının bulunmadığını ve bu hakkı edinmek için nasıl uzun soluklu mücadele vermeleri gerektiğini daha iyi anlayabiliriz. Bu bakımdan hüma-

nizminin hayali bir bölünmez bütünlüğüne referansla feminizmi ve başka “kimlik siyasetlerini” bölücülükle suçlamak tam bir aymazlıktır, kendi yaptığını karşısına aldığına yansıtan bir projeksiyondur.

Kutlamaları kabahatinden büyük

Ben basında yayımlanan 8 Mart kutlamalarında bu erilliği çok açık görebiliyorum. Gözüme çok battığı için epey küpür kestim. Ezici çoğunluğu “Kadınlar gününüzü kutlarız” ya da “kutlarız” diye hitap ediyor. Yani bu kutlamaların hepsinin öznesi şu yukarıda izini sürdüğümüz “adamlar.” Onların insanlığı eril bir insanlık ve kadınlar onun “biz”ine dışsal. Daha da vahimi, kadınların kutlanma gerekçelerinde görülüyor. Onlar ancak biz “erkeklerle” ve erkeklerin projelerine yardımcı olduklarında ve yardımcı oldukları için, ya da aramızdaki o eşitsiz işbölümünde kendilerine uygun gördüğümüz, yani yine erkek referanslı “kadınsı” işleri yaptıklarında ve yaptıkları için kutlanıyorlar: “yaşamımızın her anında yanımızda olup, ihtiyacımız olduğunda desteklerini esirgemedikleri, eğitip, yetiştirip, yüreklerindeki sonsuz sevgi ve şefkati hissettirdikleri” için, “üniversitemize vermiş oldukları değerli hizmetleri için,” bize “şefkat, emek, özveri” gösterdikleri için, bir biz-onlar mesafesinden kutlanıyorlar. Bir kutlama etkinliği de onlara “doğru makyaj teknikleri” ile “zayıflamalarına yardımcı olabilecek” seminerler sunmaktan oluşuyor. Ben bu tür kutlamaları tam bir “kutlaması kabahatinden büyük” örnekler olarak görüyorum.

8 Mart sadece kadınların değil, benim de bayramımdır

Sonuç olarak, sorgulanmamış ve eleştirilerek dönüştürülmemiş bir “hümanizm” baştan aşağıya erkeği merkeze oturup onu referans alan bir etnosantrizm örneğidir. Hiç de öyle feminizmi ya da başka “kimlik siyasetlerini” gereksiz kılacak bir gerekçe oluşturamaz. Tersine, kendisi eşitsizlik içeren bir kimlik siyaseti örneğidir ve kendisinin o haliyle mercek altına alınmasına ihtiyaç vardır. Daha önce değindiğim gibi, postmodern, postyapısalcı ve postkolonyal çalışmalar bu konuda bize çok yardımcı olmuşlardır. Bütün bu ve başka nedenlerle “8 Mart” sadece “kadınlar”ın değil, benim de bayramımdır. Hepimize kutlu olsun!

Fildişi kulede yaşayan bir yazar değilim

Aybeniz Küzeci

Türkiye’nin önde gelen yazarlarından Ayşe Kulin, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebeti ile KKTC’de bulunuyordu. Lefkoşa’da bir imza gününe katılan yazarı görünce, birkaç soru sormadan edemedim. Değerli yazarımızla ayak üstü sohbetimizi aktarıyorum sizlere. Ayşe Kulin o kadar içten ki, gözlerinize bakıp size çok güzel şeyler söyleyebilen gönlü o kadar dolu olan bir insan...

Füreye adlı romanınızın sizin için özel, hatta çok ayrı bir yeri var. Neden bu kadar özel?

Bir kere bu kitap kendi içinde çok önemli bir tanık. Füreye, Osmanlı’nın çöküşünü görmüş ve Osmanlı’dan gelen bir ailesi var. O zamanda doğan ve büyüyen biri Füreye. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna da tanıklık etti, Atatürk’ün silah arkadaşlarından biriyle evli aynı zamanda. Bütün devrimlere de çok yakından tanıklık etmiş biri. Biliyorsunuz seramik Türklerin en önemli sanatı idi. Tüm cami ve hamamların içine önem veriliyor ve seramikle

donatılıyordu. Böylece de Türkler kendilerini seramik sanatı ile dünyaya tanıtiyordu. Seramik sanatı giderek öldü ya da gözden düştü. Onun yeniden canlanması ve yeniden gündeme gelmesi, hayatımıza yeniden girmesi onun sayesinde oldu. Çünkü Füreye Türklerin ilk kadın seramik sanatçısıdır. Daha önce birçok sanatçı vardı ama kadın değillerdi. Fransa’ya hastalık nedeniyle gitmiş ve orada da çalışmalarını sürdürmüştü. Ayrıca o yurt dışında sergi açan ilk sanatçıdır. Çok büyük bir ses getirmişti Fransa’da bu sergisini açtığında.

En çok kimin biyografisini yazmak istersiniz?

Hiç kimsenin biyografisini yazmak istemiyorum. Asla. Ölünceye kadar yazmayacağım. Bundan sonra kimsenin biyografisini yazmayacağım. Kendime ait bazı şeyleri zaten kitaplarımda yazdım. Yaşayan birinin biyografisini yazmak mümkün değil. Çünkü insanlar Türkiye’de güzellere istiyorlar kendi haklarında yazılmış. Eleştirilere tahammülleri yok, tarafsız olmaya da. Meslekî anılarımı da yaz-

mak istiyorum. Ama onun dışında zaten ben özelini dışarı döken biri değilim, yazabileceğim kadarını zaten yazıyorum.

Günlük hayatta Ayşe Kulin nasıldır?

Kendini katiyen önemsemeyen biri. Fakat işimi çok önemsiyorum. Ben bir yazarım ve her yaptığım işi çok iyi yapmak isterim. Roman yazarlığı bir doktorluk mesleği, mühendislik gibi değildir. Roman insanlara iyi vakit geçirmek için yazılır, çıkış noktası da budur. Yani sinemanın yazılı halidir. Onun için romancıların çok büyük insanlarmış gibi hava atmaları benim hafifçe sinirime dokunuyor. Bir yerde biz toplumu eğlendirme amacıyla eser veren insanlarız. Ama bu eserlerin içlerine mesajlar gizlenmeli ve onlar da ders çıkarmalı diye düşünüyorum. Ben yaptığım işi keyifle yapan birisiyim. Tüm işlerimi evimde kendim yapıyorum. Yemeğimi de kendim yapıyorum. Çocuklarımı da kendim büyüttüm. Halk otobüslerini, metroları da kullanırdım. Yani fildişi kulede yaşayan bir yazar değilim. Halkın arasından gelen bir yazarım.

Toplumda ve siyasette kadının yeri nedir?

1962 yılında Türkiye’de okula gönderilmeyen 4-5 milyona yakın kız çocuğu vardı. Bunu belirtmek isterim. Ayrıca kadın istihdamının giderek düşüyor olmasından, kız çocuklarının eğitimden çıkmasından, ben bir Türk kadını olarak rahatsızım. Gönül isterdi ki bütün Türk kadınları bugün en azından okur yazar, en azından temel eğitimi almış olsunlar. Ben bunları istiyorum. Siyasete gelince ise kadının daha aktif olmasını istiyorum. Çünkü yeterli değil. Kadınların ilk siyasete girdiği anda 18 tane kadın milletvekili vardı Türkiye’de. Bugün o sayı yakalanmış değil. Gönül isterdi ki bütün çağdaş ülkelerde olduğu gibi neredeyse yarı yarıya olsun. Ama erkeklerden pek fırsat kalmıyor diyebilirim, müsaade

Kulin, bundan sonra biyografi yazmayacağını söylüyor.

etmiyorlar. Keşke kadınlar daha çok olsa da kadın hakları daha çok korunurdu. Belki daha çeki düzen gelirdi meclisimize ve daha az kavgalı olurdu.

Yeni kitap projesi var mı?

Okurlarımla son olarak Bora’nın Kitabı adlı eserimle buluştum. Seri olan Gizli Anların Yolu adlı kitabın devamı niteliğinde bu kitap. Ümit ediyorum ki bu senenin içerisine serinin son kitabını da sizlerle buluşturacağım. Şu anda bu kitabı yazıyorum. Öncesinde bir dörtlemem olmuştu, Veda, Umut, Hayat ve Hüzün diye. Dörtlemelere, üçlemelere sarmış bulunuyorum. Daha sonra ise meslekî anılarımı aktaracağım bir kitap yazmak istiyorum. 18’inci yüzyılda yaşamış bir tarihi karakteri de yazmak istiyorum. Ama kim olduğunu söylemeyeceğim çünkü sürpriz olmasını istiyorum. Ayrıca bu fikrimin kapılmasını istemiyorum. Roman olacak bu karakter hakkında ise çok araştırma yapmak gerekiyor. Biraz uzun soluklu bir iş olacak. Ondan sonrası Allah kerim...

Ünlü romancı, tarihi bir karakteri yazmak istediğini ancak bunu henüz açıklamayacağını söylüyor.

Mezunum, satıyorum!

Ceren Tuna

Sosyal medyayı kullanmayanımız yok denilecek kadar azdır. Facebook, sosyal medya kullananların en çok tercih ettiği sosyal ağ. Sitede yayımlanan etkinliklerin, oluşturulan sayfaların binlerce takipçisi olabiliyor, hem de dünyanın her yerinden. Bu kadar geniş bir ağa sahip olan bir sitede eğer faydalı bir şeyler yapacak olursanız, bu yönde sizi destekleyecek veya takip edecek milyonlarca insana ulaşabilirsiniz. “Mezunum Satıyorum” da facebook’taki bu sayfalardan biri. Sayfanın kurucusu Musa Dursun, Doğu Akdeniz Üniversitesi’nde (DAÜ) okuduğu yıllarda Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü’nden Sosyal Medya isimli bir ders almış. Dersin projesinin konusu topluma hizmet eden bir sosyal medya aracı yaratmakmış. Proje için bölümden arkadaşı olan Yasemin Kuşçu ile birlikte, DAÜ öğrencilerinin eşyalarını alıp satabilecekleri bir site kurmayı düşünmüşler ve bunu facebook’ta hayata geçirmişler. Musa Dursun, Kıbrıs’ın ve öğrencilerin böyle bir grup sayfasına ihtiyacı olduğunu düşünüyor. Ona göre, sayfanın tutmasının ve bu kadar üye çekmesinin temel nedeni “Mezunum Satıyorum” isminde gizli. “Mezunum Satıyorum” aslında yalnızca DAÜ öğrencilerini kapsamıyor. Sayfanın amacı bütün Kıbrıs’a ulaşmakmış ve zamanla ulaşmış da. Musa Bey, Gazi mağusa’nın yanı sıra Girne, Lefkoşa ve Güzelyurt ilanlarının sayfada sıklıkla yer aldığını söylüyor. Yine de ağırlığı DAÜ öğrencileri oluşturuyor.

Beş bine yakın üyesi var

Grup her hafta 200 ile 300 arasında yeni üye alıyor ve bu sayı giderek artıyor. Burada önemli olan nokta şu: “Mezunum Satıyorum” grubuna kimse birileri tarafından davet edilmiyor, insanlar kendi istekleriyle gruba üye oluyorlar. Dursun’a göre, bu da sayfayı gereksiz kullanıcılardan uzak tutuyor; ne istediğini bilen ve sayfaya alışveriş için gelen bir üye

kitlesi oluşturuyor. Sayfanın şu anda 5 bine yakın üyesi var. Sayfanın kurucusu Musa Dursun, bu sayının 20 bin kişiyi aşacağını düşünüyor. Satılan ürünler sadece öğrencilere yönelik değil, ihtiyacı olan herkes için. Grubun amacı, elinde kullanılabılır eşyası olanlarla, eşyaya ihtiyaç duyan kişileri buluşturmak. Üyelerden sürekli mesajlar aldığını söyleyen Dursun, ürünlerini satanlardan ve ihtiyacı olan eşyayı bulanlardan teşekkür mesajları geldiğini söylüyor. Bunun yanında ürünlerini satmak isteyen işletme sahipleri de varmış. Bu grubun temel amacı sahibinden satılan ürünleri ihtiyacı olan kişilere ulaştırmak olduğundan, işletme sahiplerinin paylaşımları siliniyor. Grubun yöneticisi Musa Dursun, öğrencilerin ya da öğrenci olmayan diğer üyelerin ihtiyacı olan ürünleri mağazalardan zaten bulabileceklerini, bu grubun amacının bu olmadığını belirtiyor.

Satılan ürünlerle ilgili sınırlamalar da var. Sürekli paylaşımları takip eden sayfa yöneticisi, gayriahlaki ürünleri paylaşanları engelliyor. Örneğin, kullanılmış ayakkabısını satmak isteyenlerin sadece paylaşımlarını silmekle kalmıyor; üyeliklerini de kaldırıyor. “Mezunum Satıyorum” grubunun amacından sapmasını istemediği için etkinlik ve reklam gibi paylaşımları da kaldırıyor. Yalnızca kiralık daire ve sahibinden satılık ürünlerin paylaşımına izin veriyor. İşte “Mezunum Satıyorum” facebook sayfası bu. Sizler de satmak istediğiniz eşyalarınızı, fotoğraflarını çekip sayfada paylaşabilir veya başkalarının sattığı ürünleri inceleyip alışveriş yapabilirsiniz. Bu site başta DAÜ olmak üzere Kıbrıs’taki herkese ulaşıyor, belki de başarısının sırrı burada saklı.

Dünyanın yaşam damarı çocuklar

Hilal Öztürk

Şirin Zaferyıldızı bir ilkokul öğretmeni. Aynı zamanda bir şair ve fotoğraf sanatçısı. “Gözleri Şiir Çocuk” temalı ilk şiir ve fotoğraf sergisini 13 Mart’ta Rauf Raif Denктаş Kültür ve Kongre Sarayı’nda açtı. Sanatçıyı açılıшта, öğrencileri de yalnız bırakmadı. Zaferyıldızı, serginin açılışında, şiire 2008 yılında başladığını, “Şiirle büyüsün çocuklar” diyerek çıktığı yolda, minik ama ayakları yere basan sağlam adımlarla yürüdüğünü ifade etti. Dünyanın yaşam damarının çocuklar olduğu mesajını veren Zaferyıldızı ile çocuklarla büyüyen sanatını konuştuk.

Şirin Zaferyıldızı sanatında kendini nasıl tanımlar?

Şirin Zaferyıldızı tek kelimeyle öğretmendir, annedir, yapacak çok işi olan bir öğretmendir. Daha yolun başında olduğuma inanıyorum aslında.

Fotoğraflarınızda vermek istediğiniz mesajlar nelerdir?

Bu benim ilk kişisel fotoğraf ve şiir sergim. Fotoğraf çok derdim değil aslında. Burada vermeye çalıştığım mesaj şu: “Gelecek çocukların”. Bunu hepimiz biliyoruz. Biliyoruz da ne yapıyoruz? Ben, kendimi çocukların yerine koyarak anne-babalara, büyüklere bir şeyler vermeye, bunu göstermeye çalıştım. Çocuklar da bu zaten var, bunları biliyorlar. Onları köreltiyoruz. Hata yapmayalım. Bunu istiyorum ben.

Nelerden ilham alırsınız?

En büyük ilham kaynağım mesleğim. Mesleğimi çok seviyorum. Fakat sizle ilginç bir durumu paylaşmak istiyorum. Aslında ben ilk başta edebiyat öğretmeni olmayı çok istiyordum. Hatta üniversite sınavında hep edebiyat yazmıştım. Edebiyat geldi, Hacette-

pe’yi kazandım ama gidemedim. Bu benim içimde ukte kaldı açıkçası. Bunu nasıl yenmeye çalışıyorum? Üreterek, fakat yirmi üç yıldır ilkokul öğretmeniyim. Bu sorunuza tekrar yineleseniz, tekrar seçme şansım olsa, yeniden dünyaya gelsem, edebiyat öğretmeni değil ilkokul öğretmeni olmak isterdim iyi şiir yazabilmek için, halbuki iyi şiir yazmak için edebiyat öğretmeni olmak gerekmiyor insana. Şairliğin okulu yok.

Serginizin ismi olan Gözleri Şiir Çocuk’tan da anlaşıldığı gibi asıl tema çocuklar. Çocukların hayatınızdaki yeri nedir?

Çok önemli. Onlar olmazsa gelecek olmaz, biz olamayız. Fakat bir de burada söylemeye çalıştığım, eğer içinizdeki çocuğu büyütmezseniz yaşam daha anlaşılır hale gelir. Hayatta daha güzel adımlar atarsınız. İçinizdeki çocuğu büyütmeye başlarsanız yaşam karmaşıklaşır, çözemezsiniz.

Çocuklarda edebiyat, sanat, şiir bilincinin oluşması için bir eğitimci olarak sizce neler yapılmalı?

Mesela bir tanesi bu gezdiğiniz sergi ama tabii ki bu serginin oluşmasında 23 yıllık bir harç var. Yani kısaca şunu söylemek istiyorum. Her öğretmen üzerine düşeni, ideal öğretmenliği yaparsa, benmerkezden çıkıp “biz”i var ederse eğitimde kazanırız. Başka türlü olmaz.

Öğrencileri Zaferyıldızı’nı yalnız bırakmadı

Tek isteğim “Uzun Oğlan”ı görmek

Narin Demirci

(Baş tarafı 1. sayfada)

Şeker Dede’yi her zamanki mekanında yani kendisine ait odasında ziyaret ettik. Bir tek sedirin üzerindeydi onun yaşamı. Yataklak değildi ama yorgun olduğunu da saklayamıyordu. Yemeğini kendisi yiyor, kimseye yük olmak istemiyordu. İştme problemi yaşadığı için iştme cihazı kullanması gerekirken, bulamadı cihazını. Bulamadı ve öylece duymaya gayret etti bizi. İştme ayrı bir çaba sarf ederken, aynı zamanda cevap vermeye çalışıyordu büyük bir içtenlikle. Sohbet ediyordu kırk yıllık dost gibi bizimle. Daha sormadan başlamıştı kendisini anlatmaya... “Yörüğüm ben yörük” diyordu. O kadar güç konuşuyordu ki, ara ara nefesleniyor, mola veriyordu, hem sözlerine hem de geçmişine.

12 çocuk 100’e yakın torun

Dokuz erkek, üç kız çocuğu var Mehmet Dede’nin. Tabii ki kızları birer nine, oğulları da dede artık tıpkı kendisi gibi. Konuştukça ilk eşini hatırladı; duraksadı ve “12 çocuğumun anası” dedi. Bizi kendisine götüren oğlunu gösterip “12 çocuk anasıydı. Bunların anası. İyiydi. Ondan sonra bir tane daha aldım. Onunla da beş sene yaşadık. O da öldü. Yaşı geçkin almıştım. İnsan ayırık köküne benzer. Bir o yana bir bu yana” cümlesini kurarken, oğlu İsmail Tatar sözü babasından devralarak, “20 sene önce kaybettik anamızı. Babam ikinci kez evlendi anamdan sonra. O hanımı da vefat etti. Bir daha da evlenmedi. Biz 12 kardeşiz. 100’e yakın da torunu var babamın” şeklinde devam ettirdi konuşmayı. Yardımcı oluyordu babasına. Onun ifade etmekte zorlandığı anlarda yardımını esirgemiyordu. Gözü, kulağı, eli, dili oluyordu zaman zaman.

Yalnız bırakıyorlar beni

“Kalabalık yaşamayı seviyor musun?” diye sordüğümüzda, Şeker Dede, “Kalabalık yaşamayı sevsem ne olacak, sevsem ne olacak” diyor ama bu cümleyi kurduktan sonra kalabalığı sevdiğini de söylemeden edemiyor. Çocukluğundan beri kalabalık ortamlarda yetiştğini ifade ederek, biraz da çocuklarında sitemkâr bir şekilde şunları söylüyor: “Tabii ki yanıma gelip giden oldukça içim açılıyor. Seviniyorum. Yoksa canım sıkılıyor. Yalnız bırakıyorlar beni. Biz hep kalabalık yaşadık çocukluğumdan beri. Şimdi ölmek istiyorum ama bu kez de Allah bana vermiyor ölümü. Böyle duruyorum. Hayırlısı olsun. Ama dayanamaz oldum. İşte böyle yiyip yiyip yatıyorum” derken yine bir mola vaktinin geldiğini inceden haber veriyordu yorgun gözleri bize.

Kekliklerin hepsini vururdum

Bütün yorgunluğuna rağmen kekliklerden söz edilince heyecanını tutamıyor dedemiz. Malum gençlik yıllarında hayvancılığın yanı sıra avcılık da yapmış ve çok keklik avlamış. Hatta o kadar ki, “Dağlarda çok keklik vardı. Hepsini vururdum. Ama şimdi keklik de kalmadı” diyerek dert

yanıyor. Köyüne, devletin keklik saldırdığı müjdesini de alınca bizden, “Allah Allah... Hiç haberim de olmadı. Ürediler mi?” diye de sormayı ihmal etmiyor. “Ürediler. Köyüne gitmek ister misin? Keklik yumurtası yedirelim sana” cümlesini duyunca öyle bir güldü ki, tebessüm yaşlı bir çehreye ancak bu kadar yakışabilirdi. “Bakacak biri lazım bana orada. Sağolun” diye bildi güçlkle.

Atatürk yiğit adamdı

Yaşayan bir tarih tam da karşımızda duruyordu. Ne kadar şey biliyordu kimbilir ama ifade edemiyordu. Yaşlılık ve yorgunluk iki arkadaşıydı Mehmet Dede’nin. Aslında çok şey merak ediyorduk. Osmanlı’nın yıkılışından Cumhuriyet’e geçişin öyküsüne dair neler biliyordu acaba? Ama iştme cihazı yanında olmadığından detaylı bir soru yöneltemesek de Atatürk’ü ‘yiğit’ olarak düşündüğünü öğrendik. “Atatürk fena adam değildi, iyiydi. Düşmana karşı geliyordu. Yiğitti” şeklinde konuştu. Geçmişten konuşur da günümüz siyasetçilerini sormadan eder miyiz? Şimdiki siyasetçiler hakkında neler düşündüğünü sorunca, karşımızda Recep Tayyip Erdoğan hayranı bir dede bulduk. Kendine özgü bir sıfat bulmuş Mehmet Dede, başbakanı için. “Uzun Oğlan” diyor. Uzun Oğlan asrın adamı dedeye göre. “Kökü temiz Uzun Oğlan”ın. Devrin en iyi adamı. Kur’an kurslarının önünü açtı. O yüzden çok seviyorum. Ama Yaşlılar Haftası’nda yaşlıların yanına gidiyor da benim yanıma gelmiyor Uzun Oğlan. Halbuki şu yaştan sonra tek isteğim onu görmek” sözleriyle ince bir serzenişte bulunuyor Uzun Oğlan’a.

Şimdiki evliler bir şey bilmiyor

Kendi dönemindeki gençlik ile şimdiki gençlik arasındaki farkı kendiliğinden anlatmaya başladı Şeker Dede. Belli ki bayağı içi yanmıştı bu konuda. “Bu devrin adamı ahlak değiştirmiş. Diz önünde çökmeye çökmeye ahlaksız olmuşlar. Şimdiki evlenenler de, avradı da bir şey bilmiyor, kendisi de. Bizim devrin insanları çok iyiydi. Müslüman adamlardı. Bu devrin adamında iş yok” ifadeleriyle duygularını dilelendirdi. Bunun üzerine “Şimdiki insanlar sana göre daha mı kötü?” diye sorunca tek bir cümle ile cevap veriyor bize, “Müslümanlıkla alakası olmayan insan kötü olmaz mı?”

Ölmüştür diye nüfustan düşürüldü

Hicri 1305, miladi olarak da 1889 doğumlu Mehmet Dede. Kimlik ismiyle Mehmet Tatar. Yaşarken “öldü” denilen dedenin ilginç de bir hikayesi var. “Bu tarihte doğan bir insan şimdi

yaşamıyordur” mantığıyla Mehmet Dede nüfustan “öldü” diye düşürülünce, oğlu İsmail Tatar’a düşer babasının sağ olduğunu ispatlamak. Şimdilerde gülerек anlattığı bu olayı şöyle aktarıyor oğlu: “Babam 1889 doğumlu olunca nüfustan düşürülmüş. Haberimiz olmadı. Sonradan fark ettik. Ankara’ya dilekçe yazdım. Babamın sağ olduğunu da ispatladım da 65 yaş aylığını bağladılar.”

Ziyaretle gelen şöhret

Şöhret olmak için sahip olduğu nice değerlerden vazgeçecek, neleri feda edecek insanların yaşadığı şu dünyada, Mehmet Dede’nin Guinness’e giden yolculuğundaki şöhret serüveni de hayli ilginç. Bir ziyaretle başlayan her şey ve Mehmet Dede, Şeker Dede oluyor. Türkoğlu Belediye Başkanı Av. Mustafa Taşhan’ın ifadeleriyle Şeker Dede’nin meşhur oluşu “bu kadar tesadüf olamaz” dedirtecek cinsten. “1,5 yıl önce Yaşlılar Haftası münasebetiyle Kahramanmaraşlı milletvekillerimizle beraber Mehmet Dede’yi ziyarete gitmiştik. Bu ziyaretimiz esnasında kulak ve gözlerinde sorun olduğunu fark edip de hastaneye götürünce, durum ulusal basında yer aldı. Böylelikle Mehmet Dede bir şeker firmasının dikkatini çekmiş ve şirketin reklam filminde oynatmaya karar vermişler” diyor Mustafa Taşhan. Fakat şirketin bu düşüncesinden hiç kimsenin haberi olmadığı için komik bir yanlış anlaşılma da yaşandığını söylemeden edemiyor. Belediye Başkanı Taşhan, Mehmet Dede’yi TRT’de yayınlanan bir programa çıkartmayı planlarken, yurt dışına iki haftalığına geziye çıkar. Ama başvurusunu yapmıştır gitmeden önce ve başvurusu uygun görülmüştür. Kendisi TRT’den cevap beklerken bir telefon gelir yurtdışında iken. Telefondaki kişi “Mehmet Dede ile çekim yapmak istiyoruz” demektedir ve başkan başvurduğu programdan sonunda çekime geleceklerini düşünür. Bunun için çalışanlarına da çekime gelen kişilere her konuda yardımcı olmaları için talimat verir. Oysa ki gelenler şeker firmasıdır.

Reklam parası değil, bayram harçlığı

Mehmet Dede bir reklam yıldızı olmuştu artık. Çok ünlü bir şeker firmasının, Ramazan Bayramı’nda yayınlanacak reklamında rol almıştı. Firmanın yüksek bir satış grafiği çizme beklentisi de vardı belli ki. Çünkü bayram için çekilmiş özel bir reklam filmiydi bu. Buna rağmen 124 yıllık bu yorgun bedenin ihtiyar sahibine biçilen değer üç bin liraydı. Bu ücret, reklam dünyasında verilen ücretlerle karşılaştırıldığında harçlık niteliği taşıyordu.

Fakat Mehmet Dede öyle bir şey söylüyor ki konuşma esnasında, bir odada yaşamını sürdüren bu ihtiyar yürek, ünlü şeker firmasından daha zenginmiş diye iç geçirmeden edemiyoruz. Mutlulukla odasındaki PVC yaptırılan kapı ve pencereleri işaret ederek, “Bakın bu pencereleri onlar yaptırdı, sağ olsunlar” diyor.

100 yaşından sonra diş çıkardı

Süt dişini, ana dişi, yirmilik dişi biliyorduk ama insanın 100 yaşından sonra yeniden diş çıkardığını Mehmet Dede sayesinde öğreniyoruz. Yaşlılar Haftası münasebetiyle ziyaretine gidildiğinde diş hekimi olan Kahramanmaraş Milletvekili Sıtkı Güvenç, dedenin sağlık durumunu kontrol için dişlerini muayene edince, o zaman 123 yaşında olmasına rağmen hâlâ ana dişlerinin durduğunu ve hiçbir diş probleminin olmadığını söylemiş ailesine ve kendisine. “Bununla birlikte 100 yaşından sonra çıkan dişleri bile var” diye de aktarılan bu bilgi, bize bir gülümseme yaşıyor. Gençliğe adım atıldığında çıkartılan yirmilik diş delikanlılık dişi ise, 100 yaşından sonra çıkartılan 100’lük diş de ihtiyar delikanlılığın kanıtıydı belki de.

Reklamdan Guinness’e

“Dünyanın en uzun yaşayan insanı Japonya’da 115 yıl yaşamış. Bizim dedemiz ise 124 yaşında” ifadelerini kullanarak, Guinness Rekorlar Kitabına adını yazdırmanın Mehmet Dede’nin hakkı olduğunu belirtiyor Türkoğlu Belediye Başkanı Taşhan. “Biz de 124 yaşındaki Mehmet Dede için müracaat ettik” diyor. Ancak şu da bir gerçek ki çevresindeki insanların bu kadar heyecanlanması, yani ne reklam yıldızlığı, ne de Guinness Rekorlar Kitabı’na adının yazılması, onun zerre kadar umrunda değil. Hiçbir şey istemiyor ki hayattan o. İsteddiği tek şey ölmek ama bunu da Allah’ın istemesini istiyor. “Dayanamıyorum artık” diyor. İnce bir yaprak gibi titreyen hassas vücudu, bir o kadar da hassas ruhu onu yoruyor. Sohbetimiz sırasında bize güçlkle dayanmaya çalıştı Mehmet Dede. Bizimle konuşmaya gayret etti ama nihayetinde “Siz neden geldiniz ki? Ben çok yoruldum. Konuşmaktan bile yoruluyorum artık” diye kendisini ifade etti. Kolay değildi 124 yıllık yaşamı canlanmıştı gözlerinin önünde. Biz gidecektik elbette ama o anılarıyla başbaşa kalacaktı yine. Öyle de oldu. Kapılar kapandığı zaman o yine aynıydı. Başını yastığına koydu ve hiç kimsenin giremeyeceği kendi dünyasının kapılarından içeriye usulca girdi.

1889 doğumlu Mehmet Dede’nin kendileri de dede ve nine olan 12 çocuğu ve 100’e yakın torunu var.

Televizyonların sabah programlarında gazete

Televizyoncular DAÜ İletişim’de tartıştı

Narin Demirci

Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) İletişim Fakültesi’nde Kıbrıs Türk televizyonlarında sabah programcılığı tartışıldı. DAÜ İletişim Fakültesi öğrenci uygulama gazetesi Gündem tarafından organize edilen “Günaydın Kıbrıs” başlıklı söyleşiye, Genç TV’den Çiğdem Aydın, Ada TV’den Gözde Akben, Kanal T’den Hakan Yıldırım, BRT’den Osman Kurt ve Sim TV’den Sami Özuslu katıldı. DAÜ İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Süleyman İrvan’ın moderatörlüğünü yaptığı söyleşinin ana eksenini ise, Prof. Dr. Süleyman İrvan’dan gelen “Sabah programlarında gazetelerin okunması, Kıbrıs Türk basınının zaten düşük olan tirajlarını olumsuz etkiliyor mu?” sorusu oluşturdu.

Karşılıklı bağımlılık ilişkisi

Sim TV’de Damla Özel’le birlikte Sabah Kahvesi programını hazırlayıp sunan, kanalın Genel Yayın Yönetmeni Sami Özuslu, olaya arz-talep doğrultusunda bakmak gerektiğini söyledi. Gazete tirajlarını etkileyen unsurların okuyucuların alışkanlıkları, siyasi yakınlıkları ve gazetelerin içeriği olduğunu ifade eden Özuslu, “KKTC’de şu anda 13 günlük gazete olmasına rağmen, bunların içinde standlarda satılabilen, tirajı olan gazete sayısı 4 veya 5 tanedir. Diğerlerinin tirajları maalesef 200-300 arasında gidip geliyor” dedi. Bazı gazetelerin televizyonlardaki sabah programlarını kullanarak kitlelere ulaşmayı hedeflediklerini ileri süren Özuslu, “Bu ya siyasi ya da ticari bir hedeftir. Dolayısıyla bizim gazete haberlerini izleyiciyle buluşturmamızdan bu kesimler rahatsızlık duymaz. Ticari anlamda iyi satışı olan gazeteler de bundan rahatsızlık duymazlar. Çünkü sabahları manşetlerin ve haberlerin duyurulması diğer haber ve yorumlara ulaşma isteğinin önüne geçmez” dedi. Televizyonların insanlara görsel anlamda ulaşan tek medya aracı olmadığını söyleyen Özuslu, “Cep telefonlarının internet ve bilgisar-

yar haline dönüştüğü bir ortamda televizyonlara aslında hiç de gerek yok. Bizler sabah programlarını yayınlamadan önce gazetelerin birinci sayfaları zaten internete dağılıyor. Dolayısıyla böyle bir ortamda sabah programları ile gazetelerin ilişkisini karşılıklı bağımlılık olarak görüyorum” diye konuştu.

Filtreleme yapılmalı

Televizyonlar Birliği adı altında yeni bir örgüt kurduklarını ve habercilikle ilgili birtakım konuları orada da tartıştıklarını söyleyen Özuslu, kendi yapmış oldukları işe ilişkin özeleştiride bulundu. Özuslu şöyle konuştu: “Biz özellikle ticari ve siyasi nedenlerle iftira, hakaret ve küfür içeren yayınları yeniden iletmek vasıtasıyla zaman zaman hem hukuken, hem de etik anlamda suç işliyoruz, hata yapıyoruz. Bu anlamda ciddi kirlilik söz konusu. Gün oluyor iftira, hakaret ve küfürler manşet oluyor. Çocukların ve toplumun genel ruh halinin korunmasını gözetmeden yapılan yayınlar, şiddet içerikli fotoğraflar ve haber başlıkları bizi o gazetenin yazdığı haberi iletilmemesi konusunda ikileme düşürüyor. Aslında burada sabah programcılarının da editörler kadar önemli rol oynadığını düşünüyorum. Önünüze hazır gelen bir haberi veya fotoğrafı aktarıp aktarmama ya da nasıl sunulacağı görevi size düşüyor. O yüzden sansürün her modeline karşıyım ama özellikle din, dil, ırk gibi konularda filtreleme yapılması gerektiğini düşünüyorum.” Özuslu, sivil toplum örgütleri ve iletişim fakültelerinin işbirliğiyle Basın Etik Kurulu adı altında yeni bir oluşuma gitmeyi düşündüklerini de ifade etti.

Gözde Akben (Ada TV)

Yazılı basını tüketiyoruz

BRT’de Sabah Haber programını hazırlayıp sunan Osman Kurt ise sabah programlarında gazete haberlerinin okunmasının gazetelerin tirajlarını olumsuz etkilediğini ifade etti. Gazete haberlerinin sabah saatlerinde yayını dolduracak bir malzeme olarak görüldüğüne dikkat çeken Kurt, “Bazı televizyon ve rad-

yolarda, gazete haberlerine ayrılan süre o kadar abartılıyor ki, ikinci ve üçüncü sayfa cinayet ve tecavüz haberleri detaylarıyla okunabiliyor. Bunların bir standardı yok. Biz devlet kurumu olduğumuz için yapacağımız iş kesin çizgilerle belirlenmiştir. Bu çizgiler de basın meslek ilkeleri ve Radyo Televizyon Kurumu’nun yasasıdır. Öyle bir noktadayız ki, bazı gazeteler televizyonlarda okunmak için çıkıyor, bazı televizyonlar da belli bir yayın aralığını, sadece ön sayfası okunmak için çıkan gazeteleri okuyarak dolduruyor. Bu bir kısır döngüdür. Bunun çıkışını medyanın topyekün araması gerekiyor. Yazılı basın her gün kan kaybediyor. Bu haliyle de yazılı basını tükettiğimizi düşünüyorum. Yazılı basın ile bir araya gelip sorunu beraber çözebilecek bir platform KKTC’de ne yazık ki yok” diye konuştu.

Gazeteler için reklam

“Televizyon dünyasında en zor iş sabah programı yapmaktır” diyen Genç TV Program Yapımcısı Çiğdem Aydın, programlarda söylemlere dikkat edilmesi gerektiğini savundu. “İnsanların günlerini nasıl geçireceğini bazen sizin okuyacağınız bir haber veya yorum etkileyebilir. Özellikle KKTC’de insanlar kalabalık yalnızlıklar yaşar. Toplum içerisinde bir kararsızlık var. Neye inanıp neye inanmayacaklarını bilmiyorlar. O yüzden bir haberi yorumlarken veya okurken çok dikkat etmek gerekiyor” diyen Aydın, sabah programlarında gazete haberlerinin okunmasını, gazeteler için “en iyi reklam” olarak niteledi. Atılan herhangi bir başlığın veya küçük haberin bile hiç satın alınmayan bir gazetenin satışını etkilediğini savunan Aydın, gazetelerin televizyonlarda okunması taraftarı olduğunu söyledi. Sabah programı yapan kişilerin neyi nasıl aktaracağını bilmesinin gerektiğini ifade eden Aydın, “Herkes sabah programı yapmalıdır” dedi.

Halk, gazetelerin okunmasını istiyor

Gazetelerin birinci sayfa haberlerinin okunup okunmaması konusunda kamuoyundan görüş aldıklarını ifade eden Ada TV Program Yapımcısı Gözde Akben ise, halkın büyük çoğunluğunun gazetelerin okunmasını istediğini vurgulayarak şunları söyledi: “Türkiye’de başlatılan kampanyaya destek vermek için biz kanal olarak, gazetelerin birinci sayfalarını ekrandan göstermeme kararı almıştık. Bu yaklaşık üç hafta devam etti. Daha sonra reaksiyonları test etmek istedik. Sosyal medya üzerinden kişilere ulaştık ve ‘Gazetelerin birinci sayfalarındaki haberleri okumamızı istiyor musunuz, etik buluyor musunuz?’ diye sorduk. Orada tam bir görüş ayrılığı vardı. Etik bulmadığını söyleyenler vardı ama halkın büyük bir çoğunluğu, ‘Biz gazete alacak para bulamıyoruz. Siz ekrandan bu hizmeti verdiğiniz zaman bizi bu külfetten kurtarmış oluyorsunuz’ dedi. O yüzden üç haftanın sonunda okumaya karar verdik. Bizim burada yapabileceğimiz tek şey haberleri süzgeçten geçirmek.” Gazete haberlerinin okunmamasının, program içeriğinde ciddi boşluğa sebep olduğunu söyleyen Akben, “Gazete haberleri okunmadığı zaman oluşacak boşluğu ya özel haber ya da montajla doldurulması gerekiyor. Bu da mevcut personele ekstra iş yükü demektir” diye konuştu.

Yargıçlığa soyunan meslektaşlarımız var

Kanal T Program Yapımcısı Hakan Yıldırım, gazete haberlerini seçerken hiç kimse tarafından yönlendirilmediklerini ve haberleri tamamen kendi inisiyatifleriyle seçtiklerini belirtti. Yıldırım, bazı başlıkların çok itici ve can sıkıcı bulunmasından dolayı gazete haberlerini

okurken filtreleme yaptığını ve birtakım gazeteleri okumadığını ifade etti. “Küfürli başlıklar o gazeteyi elemem için yeterli sebeptir” diyen Yıldırım, gazetecilerin yaptıkları

Çiğdem Aydın (Genç TV)

haberlerde önyargıyla kimseyi yaftalanmaması gerektiğine işaret etti. Yıldırım, birçok insanın suçsuz olduğu halde sırf hakkında yapılan olumsuz haberler yüzünden toplumdan dışlandığını söyleyerek, konuya, yaşadığı bir örnekle açıklık getirdi: “Yargıçlığa soyunan meslektaşlarımız var. Manşetlerde sıkça yer verilen bir tecavüz haberi vardı. Medya tarafından vuruldu, çarpıtıldı, her şey yapıldı ve bu kişi 2 gün sonra serbest bırakıldı. Bu kişiyle röportaj yapmak istedik. Yanına gittiğimizde ağlıyordu. Kulaklarımla duydum. Ailesi, ‘Sen bizim yüzümüze nasıl bakacaksın’ diyordu. Adı tecavüzcüye çıktı ve hayatı mahvoldu. Halbuki birşey yapmamıştı. Ben böyle bir haberi okumam.”

Sami Özuslu (Sim TV)

Televizyonların sabah programcıları, Gündem Gazetesi’nin organize ettiği söyleşide bir araya geldi.

Gazete haberleri okunmalı mı?

Gazete yöneticileri şikayetçi

Aybeniz Küzeci

Televizyonların sabah kuşaklarında gazete haberlerinin okunması gazeteleri nasıl etkiliyor? Kuzey Kıbrıs'ın önde gelen gazetelerinin yöneticilerine bu soruyu yönelttik.

Adem Uslu (Star Kıbrıs Gazetesi): Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden dünyaya yayın yapan gerek devlet, gerekse özel televizyonların hepsinde yayınlanan sabah programlarında ülkede basılan gazetelerin okunmasının, olumlu sonuçları olduğu kadar, olumsuz yönleri de bulunmaktadır. Televizyonlar sayesinde, Kıbrıs Türk basınındaki gazetelerin ön sayfalarından kamuoyuna aktardığı haberler, tüm dünyaya ulaşmaktadır. Bu durum, gazeteler için bir artıdır. Bunun yanında bazı program sunucularının gazetede haberleri fazla detaya girerek izleyicisine aktarması ise bayi satışı ve reklam gelirleriyle ayakta durmaya çalışan gazeteler için bir dezavantajdır. Çünkü okuma alışkanlığı çok yüksek olmayan bir toplumda gazetelerde ön plana çıkan ve kamuoyunda merak uyandıran haberlerin televizyonlarda tüm detaylarıyla izleyiciye aktarılması bayi satışlarında bir gerilemeye neden olmaktadır. Zira sabah televizyonda ön sayfada manşet olan haberi tüm detaylarıyla dinleyen ve okuma 'zahmetinden' kurtulan birçok insan gazete almaktan vazgeçiyor, duyduklarıyla yetiniyor. Kuzey Kıbrıs'ta yıllardır aşılamayan bu sorun yüzünden bugün birçok gazete tiraj kaybı yaşıyor; ekonomik olarak zor günler geçiriyor. Her problemde olduğu gibi bu konuda da medya kurumları diyalog yolunu seçerek sabah programlarında gazetelerin 'ne kadar' okunması gerektiğine karar vermelidir. Televizyon izleyicisi ekrandan kendisine gazetelerden aktarılan haberin tüm detaylarını öğrenemezse, mutlaka bayiye gidip bir gazete alarak konunun tamamına vakıf olmak isteyecektir.

Ali Baturay (Kıbrıs Gazetesi): Bazı tirajı düşük ya da parti gazeteleri için ön sayfaya haber vermek bir amaca dönüştü. Sabah programları okuduğu için. Ancak genel olarak bakıldığında zaman ben doğru bulmuyorum bunu. Aslında okunmasını kendi adıma hiç

istemiyorum ama en azından o gün sabah programını yapanlar 'bu gazetede şu başlıklara yer verdiler' diye söyleyebilirler. Ama bu durumda şu oluyor: Benim muhabirlerin emek verip hazırladığı ikinci, üçüncü ve gazetelerin diğer sayfalarındaki haberleri satır satır okumalarını ben telif haklarına aykırı buluyorum. Çünkü bazen bir haberi çıkarmak çok zahmetlidir. Ama siz hiç emek harcamadan o haberi okuyorsunuz ve benim gazetem tirajını etkiliyor-sunuz. İşte burada haksız rekabet oluyor. Hazırcılık oluyor. Ben Türkiye'nin sabah programlarını da izliyorum mesela sabahın köründen onlarca yeni haber veriyorlar. Telefonla bağlanıyorlar. Neden burada da böyle olmuyor. Özel çalışmalar yapılmıyor da bu konuyla ilgili kalkıp benim gazetem satır satır okunuyor. Ben buna karşıyım. Bir yasayla sansür getirilsin demiyorum ama etik açıdan herkes toparlanmalı ve hazırcılığa başvurmamalı. En azından ön sayfadan verdikleri haberlerden sonra iç sayfaları, köşe yazılarını okumasınlar. Biz kendi gazetemizi şu an ipad ve iphone uygulamasına bile koyup koymamakta kararsızlık yaşıyoruz. Tirajımızı etkiler mi diye düşünürken ama televizyonlar gazetelerimizi satır satır okuyorlar. Bunu da doğru bulmuyoruz ve vazgeçilmesini istiyorum.

Cenk Mutluyakalı (Yenidüzen Gazetesi): Televizyonlardaki sabah programlarında gazetelerin okunması, en son Türkiye'de ciddi bir tartışma yarattı, Avrupa'da da tartışılıyor bu. Aslında 'tartışma' salt televizyonlarla

da ilgili değil, sosyal medya ve internet gazeteciliği de buna dahil. Hem olumlu, hem de olumsuz yanları var. Gazetelerden, çok özetle ve sınırlı bir zamanda başlıklar verilmesini savunuyorum ancak detaylı okumanın, pek çok sakınca içerdiği de kesin. Örneğin; gazetelerin tirajı bundan etkileniyor. Ama daha önemlisi, kimi gazeteler, stant satışı ve haberi merkezi olmamasına rağmen, sırf radyo-televizyonlarda okunmak, 'propaganda' mantığıyla yayınlanıyor. Böyle olunca da kimi 'yanlış-maksatlı' yayımlar ya da 'çamur at izi kalsın' maksatlar, radyo-televizyonlar aracılığı ile çoğaltılmış oluyor. Hatta, "ne olur tek satır da olsa ön sayfadan anonsümüzü yayımlayınız ki, televizyonlarda okunsun" diyen taleplerle dahi karşılaşırız. Eğer radyo-televizyonlardaki program yapımcıları, 'habercilik' seçiciliğinde, etik kodları da önemseyerek, sınırlı bir sürede paylaşım yaparsa, en doğrusu olacaktır. Bunun dışında 'medya ve enformasyon' kirliliği yaratacak, gazetelerin çok daha 'kurumsal' bir anlayışla çalışmasına darbe vurulacak, 'kolaycılık' teşvik edilecektir.

Hüseyin Ekmekçi (Havadis Gazetesi): Bu durum gazetelerde zaman zaman ciddi rahatsızlıklar yaratan bir konu, stant satışlarına yani ekonomik anlamda olumsuzluk yaratıyor. İnsanlar televizyonda gazeteleri görüyor ancak ilgisini çeken arşivlediği bir konu var ise gidip o gazeteyi satın alıyor. Ancak televizyonculuk açısından biraz kolaya kaçıyor. Televizyoncular alıyor gazeteleri köşe yazılarını haberleri okuyorlar. Bazen konuk bulamıyorlar veya konukları gelmiyor. Tekrar ellelerine gazeteleri alıp başlıyorlar okumaya. Bu artık gazetelerde ciddi rahatsızlık yaratan bir noktaya ulaştı. Hatta KKTC'de öyle bir duruma geldi ki sadece televizyonlarda okunuyor diye bazı haberleri ön sayfalara taşıyan gazete grupları oluştu. Bu da ciddi eşitsizlik yaratıyor. Günün sonunda tamamen kolaycılığa kaçıyor. Gazetecilerin emeği ortaya koyduğu katkıyı hiçe sayarak bütün gazeteleri alıp okuyorlar.

“Medya işi aşk işidir”

Narin Demirci

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Yayın Yüksek Kurulu (YYK) Başkanı Olgun Üstün, Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) İletişim Fakültesi tarafından düzenlenen “KKTC’de Radyo TV Yayıncılığının Denetimi” başlıklı söyleşi kapsamında DAÜ’lü iletişimcilerle bir araya geldi. İletişim Fakültesi Yeşil Salon’da gerçekleştirilen söyleşiye öğretim üyeleri ve öğrenciler büyük ilgi gösterdi.

Yayın Yüksek Kurulu’nun KKTC’de sürdürdüğü faaliyetler hakkında genç iletişimcilere bilgiler veren Olgun Üstün, önce-likli olarak medya işinin bir aşk işi olduğunun altını çizdi. Alaylı olarak televizyonculuğa başladığını söyleyen Olgun Üstün, yaptığı mesleğe duyduğu aşkı şöyle anlattı: “Bu meslekte alaylıyım. İletişim Fakültesi mezunu değilim ama konuyla yakinen ilgiliyim. Yayın Yüksek Kurulu Başkanı olmasam, bir televizyon kanalında haber okur, program yapardım. Çünkü bu mesleğe aşığım. Bu işte çalışabilmeniz için aşık olmanız lazım. Çok zor bir meslek. Herkes keyif çatarken siz fotoğraf makinesi boynunuzda, kamera omuzunuzda haber peşinde olacaksınız. Heyecansız bu iş olmaz.”

Yayımları disiplin altına almak gerekiyor

YYK’nın Türkiye’deki Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ile aynı görevi yaptığını belirten Üstün, bütün demokratik ülkelerde böyle kurumların olduğunu söyledi. “Ne kadar demokratik olursa da yayımları bir disiplin altına almak gerekiyor. Kimse ağzına ne gelirse söyleyemez. Kişilik haklarına saygılı olmak lazım” diyen Üstün, 1997 yılında faaliyete geçen YYK’nın Ulusal Birlik Partisi’nden 5, Cumhuriyetçi Türk Partisi’nden 3 ve cumhurbaşkanı tarafından belirlenen 1 üye ile toplamda 9 üyeden oluştuğunu ifade etti. YYK’nın sadece denetleyici bir kurul olmadığına işaret eden Üstün, “Kurumumuz aynı zamanda görsel ve işitsel medyanın alanını düzenleme ve geliştirme sorumluluklarına sahiptir. Yayın kuruluşlarının ithal ettiği yayın cihazlarına gümrük alınmaması, TAK aboneliğine ücret ödenmemesi, elektrik ödemelerine indirim yapılması ve YYK’ya ödenen reklam payı oranlarının düşürülmesi gibi yayıncıların lehine olan ve başarıyla sonuçlanan girişimlerimiz oldu” dedi.

YYK, uydu yayımlarıyla ilgilenmiyor

YYK’nın frekans tahsis yapmak, yayın lisansı vermek ve yasada bulunan 24 yayın ilkesinin ilgili kurumlarca ihlâl edildiği durumlarda gerekli işlemleri yapmak gibi yetki ve sorumluluklarının olduğunu kaydeden Olgun Üstün, kendilerine ulaşan her türlü şikayeti dikkate aldıklarını belirtti. “Kurumumuzdan karasal yayın izni almış kurumların denetimiyle ilgileniyoruz. Uydu üzerinden ülkemize yapılan yayınlar görev sahamızın dışındadır. Bunu yeni oluşan Bilişim Teknolojileri Kurumu yapacaktır, fakat henüz yapamıyor” diye konuştu.

Cezalar KKTC’de çok düşük

Yayın ihlâli durumunda ilk olarak kurumlara yazılı ihtar yapıldığını belirten Olgun Üstün, aynı ihlâlin ikinci kez tekrarı durumunda 2 bin lira, üçüncü ihlâlde 5 bin lira para cezasına çarptırıldığını söyledi. İhlâller devam ederse konuyu mahkemeye taşıdıklarını, ancak altıncı ihlâlden sonra yayın lisansının iptali yoluna gidildiğini belirten Olgun Üstün, “Türkiye’de cezalar çok yüksek. 300-400 bin lirayı, hatta milyonları bulan cezalar veriliyor” dedi. YYK’nın gelir bütçesini oluşturan kaynaklara da açıklık getiren Üstün, yayıncı kuruluşun reklam gelirinin yüzde 3’lük kısmının, lisans ve kanal kira ücretlerinin, bununla birlikte kurumlara kesilen para cezalarının YYK’nın bütçesini oluşturduğunu söyledi.

Üstün, televizyonculuğa alaylı olarak başladığını söyledi.

Türkçe'nin kayıp harfi

Kaan Töngelci

Binlerce yıllık bir geçmişe sahip olan Türk dili, dönem dönem farklı kültürlerden etkilense de özünden hiçbir zaman tam anlamıyla kopmamıştır. Bir ses düşünün, Türklerin, tarih sahnesine çıktığı dönemlerden bu yana gerek yazı dilinde gerekse konuşma dilinde kullandıkları... Zamanla yok olmaya yüz tutan ama, yok olmaması gereken... Bu sesin adı “genizcil n”. Genizcil n söylenirken “ng” sesi çıkartılır. Eklem noktası bakımından damaksıl, eklenme biçimi bakımından ara damaksıl bir sestir. Windows işletim sisteminde kısayolu, AltGr+ü ardından harfine basılması ile elde edilir. Uluslararası Fonetik Alfabeti’nde ŋ simgesiyle gösterilirken, bu harfin alfabemize kazandırılması konusunda çalışmalar yapanların tercihi genellikle Ñ/ñ harfinden yanadır.

İlk Türk alfabesinde yer alıyor

Bu sesin ilk kullanımına M.Ö. 200’lü yıllarda rastlanır. Çin’in kuzeyinde 600 yıl süren büyük bir imparatorluk kuran Hunlar, o döneme ait Çin kaynaklarından edinilen kısıtlı bilgilere göre, ng sesi veren bir harfi Çince alfabe ile birlikte kullanılıyordu. Genizcil n sesi, tarihte ilk olarak Göktürk (Köktürk) alfabesinde kullanılmıştır. Bilinen ilk Türk alfabesi olan Köktürk Alfabeti’nde bu ses ğ simgesi ile gösteriliyordu. Osmanlı Dönemi’nde ise, halkın günlük kullanımında yer alan ng sesi, Arap alfabesindeki kef harfinin üzerine üç nokta eklenerek ك şeklinde gösterilmiştir. Bu harfe o zamanlar sağır-nun denildi.

Dil Devrimi’nden sonra alfabeden çıkarıldı

İki bin yılı aşkın bir süre boyunca çeşitli şekillerde ve farklı Türk devletlerinde kullanımı devam eden genizcil n sesi, Türkiye Cumhuriyeti tarafından yok sayıldı. İlk darbeyi 1928 yılında Arap alfabesinden Latin alfabesine geçişte yiyen genizcil n, 1932 yılındaki Dil Devrimi’nde, İstanbul Türkçesi temel alındığından alfabeden çıkarıldı. İstanbul Türkçesi’nde genizcil n sesi bulunsada, 18. yüzyılın başlarından itibaren, dilin Batı dillerinden etkilenmeye başlamasıyla yavaş yavaş sesin terkedildiği ve Cumhuriyet dönemine

gelinceye kadar yok olduğu görülür. Günümüzdeki bağımsız Türk devletlerine bakıldığında, Türkmenistan, Kırgızistan ve Kazakistan’ın bu sesi alfabelerinde gösterdiklerini görüyoruz. Türkmen alfabesinde genizcil n sesi Ñ / ñ simgesiyle gösterilirken, Kiril alfabesi kullanan Kırgızistan ve Kazakistan’da H / h olarak kullanılıyor.

Halk arasında hâlâ yaşıyor

Bu harfin Türkiye Türkçesi’nde kullanılmaması, bu sesin Türkiye’de kullanılmadığı anlamına gelmemektedir. İç Anadolu’da Ankara ve çevresinde, Ege’de Muğla ve çevresinde, Akdeniz’de Adana ve çevresinde ve Karadeniz’de Kastamonu’da kullanılırken, Kıbrıs Türkçesi’nde de baskın bir kullanımı vardır. İç Anadolu ve Kuzey Kıbrıs’a gittiğiniz zaman, biri size “napan?” diye bir soru sorabilir aniden. “Ne yapıyorsun?” anlamında kullanılan

nun harfi var: Bâzı kelimelerin genitif (-in hâli) ile ikinci tekil şahıs mülkiyet takısını yahut ikinci ve üçüncü tekil şahısları ayırd edebilmek için. Meselâ ‘adamın’ yazdığım zaman bu, ismin -in hâli mi yoksa ‘senin adamın’ mı belli olmuyor. Yâhut ‘geldiğini gördüm’ dediğim zaman ‘senin’ geldiğini mi yoksa ‘onun’ geldiğini mi belli olmuyor. Bunun için de sağır nun yerine ‘tildeli N’ (Ñ/ñ) kullanmak iyi olurdu.”

Ñ’nin istisnai kullanımları

Eskiden ñ sesi içeren bazı kelimeler günümüz Türkiye Türkçesinde farklı şekillerde telaffuz edilebilir. Bu değişimler istisnadır ve çok fazla kelimeye yer almamaktadır. Örneğin; Moğol sözcüğünün doğru telaffuzu Moñol olmasına karşın Moğol olarak söyleriz. Burada ñ, ğ’ye dönüşmüştür. Domuz kelimesinin özü doñuz olmasına karşın domuz diye söylenir.

Günümüz Türkçesinde yer alan ve n harfi yerine ñ harfinin kullanımının daha uygun olduğu bazı sözcükler

Yanıña, öñ, añlamak, deñiz, Teñri(Tañrı), gönül, geñiz, saña, baña, oñun, Ayşe’niñ, Ali’niñ, Deñizli, Alp Er Tuña, yapınız...

olarak çıkar. Ankara ve Engin kelimelerinde olduğu gibi. Bu kelimelerdeki n sesini verirken diliniz hafif içeri çekilir ve genizcil n sesi verilir. Bu kelimelerdeki genizcil n sesini normal n olarak çıkartmaya yani dilinizi üst damağa bastırmaya çıkartmaya çalıştığınız zaman zorlandığınızı hissedeceksiniz. Üst üste tekrarladığınız zaman ise, diliniz dolaşacaktır.

Milletlerarası Çağdaş Türk Alfabeleri Sempozyumu

Genizcil n sesinin günümüz Türkçesine uyarlanması yolundaki en büyük adımlardan biri 1991 yılında Marmara Üniversitesi tarafından düzenlenen “Milletlerarası Çağdaş Türk Alfabeleri Sempozyumu” olmuştur. Bu sempozyumda (bilgi şöleni), tüm Türklerin ortak olarak kullanacağı bir alfabe oluşturma kararı alındı. Buna göre, yeni Türk alfabesi 34 harften oluşacaktı ve genizcil n sesini veren ñ harfi de o alfabede yer alacaktı. Lâkin, bu bilgi şöleni sadece bir görüş alışverişi ve düşüncelerin sistemli bir şekilde kağıda dökülmesinden öteye geçemedi. Sonuç olarak, bin yıllardır bu ses Türkler arasında kullanılmaktadır ve bu sesin yeniden

Türkçe’ye kazandırılması gerekmektedir. Bu sesi alfabede göstermemek ve Türkiye’nin yalnızca kuzey ağzını temel almak, Anadolu’da yaşayan insanlara yapılan bir saygısızlıktır. Tarihimize karşı yapılan bu yanlış düzeltmek için ve Türkçe’yi özüne uygun bir şekilde kullanmak için genizcil n sesinin yeniden alfabe-mize kazandırılması gerekmektedir. Konuşma dilinde olmasa bile, yazı dilinde kesinlikle kullanılmalıdır.

			
Göktürkçe	Osmanlıca	Türkmence	Kırgızca/Kazakça
			
Uluslararası Fonetik Alfabeti’ndeki karşılığı	Milletlerarası Çağdaş Türk Alfabeleri Sempozyumu’nda önerilen harf		

bu söz, söyleniş itibari ile “napang(ñ)”dır. Anadolu’nun pek çok yöresinde kullanılan ve aynı anlama gelen “nörüyoñ” ifadesinde de aynı ses vardır. Sondaki n sesi, dilin üst damağa bastırılması ile çıkarılmaz. N sesi verilirken dil hafif geriye çekilir ve burundan bir n sesi verilirken g sesi ise çok belli olmayan bir şekilde gırtlaktan çıkartılır.

İkinci ve üçüncü tekil şahısların ayrımı konusunda etkili

Günlük kullanımda çok fazla anlaşılmasa da farkına varıldığı takdirde bu sesin bulunmamasından dolayı Türkçe’de meydana gelen anlatım bozukluğunu bir örnekle açıklayabiliriz: “Ne yaptığını biliyorum” cümlesini bu şekilde kullandığımız zaman bir anlatım bozukluğu teşkil eder. Çünkü burada eylemi gerçekleştiren kişi belli değildir. Bu cümle “ne yaptığını biliyorum” şeklinde yazıldığı takdirde anlatım bozukluğu ortadan kalkacaktır ve “ben senin ne yaptığını biliyorum” anlamı çıkacaktır. Aksi takdirde eylemi gerçekleştiren kişinin ikinci mi yoksa üçüncü tekil şahıs mı olduğu belli olmayacaktır. Ñ harfini kullanarak, açık bir özne kullanmadan Türkçe’nin dil bilgisi kurallarına uygun bir yazı yazılabilir. Bu konuda, Star Gazetesi yazarı Yağmur Atsız, 27 Aralık 2012 tarihli Osmanlıca başlıklı köşe yazısında bu soruna değinmiştir: “Bir de İstanbul Türkçesinde artık telaffuz edilmemekle beraber anlam bakımından hâlâ fonksiyonel olan sağır

Burada ñ, m’ye dönüşmüştür. Türkiye Türkçesinde olmasa da Azerbaycan Türkçesinde halkın konuştuğu dile bakıldığında, bazı kelimelerde ñ’nin ve yanındaki sesli harfin düştüğü görülür. Geldi(ñi)z ve getdi(ñi)z gibi. Bazı kelimeler de vardır ki, hangi yörenin ağzıyla konuşursanız konuşun, ñ sesini çıkarırsınız. Konuşurken bunu belki anlamayabilirsiniz, ama n sesi aslında ağzınızdan ñ

Göktürk Yazıtları’nda yer alan, içinde ñ sesi geçen bazı cümleler ve günümüz Türkçesine tercümesi

Añ il Togu Balıkda süngüşdümüz. (En önce togu balıkta savaştık.)
Sü barıñ tidi. (Ordu gidin dedi.)
Beniñ budunum onda erür timiş. (Benim milletim ordadır demiş.)
Türük kagan Ötüken yış olursar ilte buñ yok. (Türk kağanı Ötüken ormanında otursa ilde keder olmaz.)
Tört buluñ kop yağı ermiş. (Dört taraf hep düşman imiş.)
Meniñ sabımın sımadı. (Benim sözümü kırmadı)
Men saña ne ayayın tidi. (Ben sana ne söyleyeyim dedi.)
Ku señün başadu tört tümen sü ketli. (Ku general kumandasında dört tümen asker geldi.)
Bolçuka tañ öntürü tegdimiz. (Bolçu’ya şafak sökerken ulaştık.)
Üze Türük Teñrisi Türük ıduk yiri. (Yukarıda Türk Tanrısı, Türk mukaddes yeri.)
İgidiñ, emgetmeñ, tolgatmañ (besleyin, zahmet çekirtmeyin, incitmeyin.)
Sü yorılım tideçi, unamañ. (Ordu yürütelim diyecek, kabul etmeyin.)

Genizcil n sesine Göktürk Yazıtları’nda rastlanıyor

Bafı mücahitin özgürlüğe yolculuğu

Kıbrıs kötü günler gördü; acı olaylar yaşadı. Türklerden de Rumlardan da birçok kişi yakınlarını, sevdiklerini kaybetti. O günleri yaşamış olan kime sorsanız, hatırlamak istemediği anıları vardır; kiminin kaybolup da hâlâ bulunamayan sevdikleri vardır. Her iki toplumdan birçok aile, evinden ve yaşadığı yerden ayrılmak zorunda kaldı. 1974'ü görüp de yaşamış olan hemen her Kıbrıslının anlatacak bir hikâyesi muhakkak vardır. Türk Mukavemet Teşkilatı mücahitlerinden Bafı Salih Üntaş da onlardan biri. İşte Üntaş'ın kendi ağzından, o günlerde yaşadıklarının hikâyesi...

Derman Paça

19 Temmuz 1974 gecesi idi. Ben nöbetçi idim. Bizim Baf'taki sancaktarımız yani komutanımız, beni yanına çağırdı ve kendisine bizim üniformalardan bir tane diktirtmem için terzihaneye gitmemi emretti. Komutamızın üniforması yoktu çünkü sivildi. Hemen terzihaneye koşup komutana üniforma diktirip geri geldim. Üniformayı gören komutan, bizimkiler gibi kırmızı beyaz apolet koymamızı istedi. Komutan Türk askerinin Baf'tan çıkartma yapacağını düşünüyordu. Üniformayı da hazırlık olsun diye diktirtmişti. Komutan üniformayı aldı ama giymedi .

Mavrali Karakolu teslim oldu

20 Temmuz 1974 sabahı Türk Ordusu'nun, garantör ülke olarak başlattığı Barış Harekatı Kıbrıslı Türklerin yıllardır yaşamış oldukları baskı ve kötü günlerden kurtulacaklarının habercisiydi. Hem havadan hem denizden uçaklar ve gemilerle çıkarma başlamıştı; binlerce Türk askeri gelmekteydi . Bu durum EOKA'cılar ve özellikle Yunan Cuntası'nın askerlerini korkutmuştu. Nitekim Türk mevzilerinin karşısında bulunan ve Türk Bölgesi'ne çok yakın olan Mavrali Karakolu'nun (Rumca Mavro Ali yani Kara Ali anlamına gelir) Rum polisleri, çıkarmanın başlamasıyla teslim olmuşlardı. Durum Baf Sancaktarı'na bildirilmişti. Sancaktar Sadettin Bey (Yarbay Cengiz Özoğul), Cahit Gürses isimli polis ve Alpay Volkan isimli mücahit ile birlikte Mavrali Karakolu'nu hiçbir direnişle karşılaşmadan Rum polislerden teslim aldık. Karakolda, Rum polislerle birlikte birkaç tüfek, tabanca ve çok sayıda el bombasını da teslim aldık. Rum polisler ise daha sonra serbest bırakıldı.

Tatil için geldi, şehit oldu

20 Temmuz 1974 saat 13.30'da Rum saldırıları sonucunda Baf'ta başlayan çarpışmalarda, Mavrali Karakolu'ndan alınan Rum silahlarını yine Rumlara karşı kendimizi savunmak için kullandık. O gün Rumlardan Mavrali bölgesine attıkları havan mermilerinden birinin isabet etmesiyle 24 yaşındaki gönüllü olarak mücahitlik yapan İhsan Kemal şehit olmuştu. İhsan Kemal İngiltere'de yaşıyordu ve Kıbrıs'a Temmuz ayında eşi ve çocuklarıyla birlikte tatil için gelmişti. Babası Baf şehitlerinden olan Kemal Ali Yorgancı idi. Kaderinde babası gibi vatani için şehit olmak

varmış. Baf çarpışmalarında şehit olan bir diğer kişi ise 18 yaşında gençliğinin baharında olan Arif Mustafa Ruso'dur. Baf mücahitleri olarak tüm gün ve gece boyunca Rumlara karşı direnç gösterdik; fakat asker ve silah yönünden bizden üstün olan Rumlara karşı daha fazla direnemedik. Rumlar, sabaha doğru Baf'ın Türkler tarafından korunan bölgesine girmeyi başardı. Biz 27 mücahit silah bırakmak zorunda kaldık, çünkü çok sayıda sivil vardı ve onlara zarar verilmesini istemiyorduk. O 27 kişi esir alınacaktı. Esir alınacaklar listesinde benim ismim de vardı. Mavrali Karakolu'nun Türklerin idaresine geçmesini sağladığımdan tutuklanacaktım. Ben tutuklanacağıma hatta ve hatta öldürüleceğime inanıyordum. Rumlara teslim olmamak için Baf'taki eski hastanenin avlusunda bulunan kurumuş bir kuyunun içerisinde 15 gün kaldım. Yerimi sadece eşim Şadiye biliyordu ve her gün kuyunun başına gelip iple bana yemek uzatıyordu. Tam 15 gün kuyunun içerisinden hiç çıkmadım. Sürekli kuzeye nasıl geçirim diye düşünüyordum. Dağlardan yürüyerek gitmeyi planlıyordum fakat kayınbiraderim Sertaç Çukur apandisitinden rahatsız olduğundan uzun yol yürümesi imkânsızdı. Bu yüzden dağdan mülteci olarak kaçamıyorduk. Eşim ve kızım kuzeye geçtikten sonra artık benim de kuzeye geçmem gerekti .

Bagajın içinde saklandık

12 Aralık 1974'te aldığımız bir haberle umut ışığı doğdu. Güneyde bulunan Mandirga, Türkçe ismiyle Yeşilova köyünün, kuzeyde bulunan bir Rum köyü ile mübadele yapılacağı haberi gelmişti. Biz de bu durumu fırsat bilip kayınbiraderimle birlikte arkadaşım Mehmet Ayhan'dan yardım istedik. Mehmet, Yeşilova köyündeki ailesini görmek için İngilizlerden izin kağıdı aldı. Kayınbiraderimle birlikte Mehmet'in arabasının bagajına girdik ve Mehmet bizi Yeşilova köyüne götürdü . Gitmeden önce eşimin dişi makinesi vardı. Onu parçalayıp bir valizin içine yerleştirmiştim. Köyde Barış Gücü askerleri ve köylüler, ev eşyalarını kamyonlara yüklüyorlardı . Yeşilova'da birçok akrabam yaşamaktaydı . Hepsini sırayla gezip beni eşyalarının arasına gizleyip kuzeye geçirmelerini istedim. Hepsinden de aldım yanıt ise "Git. Benim başımı belaya goma" oldu. Sonunda sinirlenip elimdeki valizi gösterip "Bunu alın bari de eşime verin. Bir de karıma, bilhassa kızıma, 'babam kahraman gibi savaştı ama eşek gibi öldü' deyin" dedim .

Bafı mücahit Salih Üntaş (en sağda) Kıbrıs Barış Harekatı sırasında Rumlardan esir alınmamak için kurumuş bir kuyunun içinde 15 gün saklandı.

Evlerden birinin anahtarını alıp kayınbiraderimle yatmaya gittik. Yattığımız karyolada ertesi gün diğer köyden gelecek olan Rumlardan, beni ve kayınbiraderimi köyde bulunca öldüreceklerini düşünüyordum. Dışarıdaki kahvehane-dense gülüşme ve kahkaha sesleri geliyordu. Herkes ertesi gün kurtulacağı için seviniyordu. Bense kızımı ve karımı belki de bir daha hiç göremeyeceğimi düşünüp üzüliyordum.

Kamyondaki dolapta 14 saatlik yolculuk

Gece saat 03.00'de kayınbiraderimi uyandırdım ve gece gizlice brandayla örtülü olan kamyonlardan birine atlayıp, içerisinde bulunan bir dolabın içine gizlendik. Sabah saat 10.00'da kamyonlar konvoy şeklinde Lefkoşa'ya doğru hareket etmeye başladı. Araç, yol boyunca birkaç kez Rum polislerince durduruldu. Saat 14.30 olmuş; biz hâlâ Lefkoşa'ya varamamıştık. Ben nerede olduğumuzu öğrenebilmek için dolabın içinden çıkıp brandanın deliklerinden dışarıya bakıyordum. Bulduğumuz yer, Lefkoşa yakınlarındaki Rumlara ait Carlsberg bira fabrikasının bulunduğu yoldu. Yarım saatlik yolumuz kalmıştı. Kamyon sınıra yaklaşmış ve barikatta Rum polisler tarafından durdurulmuştu. Ben ve kayınbiraderim dolabın dışındaydık. Rum polislerin kamyonlara bir bir baktıklarını görüyordum. Bir polisin kamyonu yaklaştığını görünce, bir battaniye kapıp kayınbiraderimle üstümüzü örttüm. Şöförümüz olan Barış Gücü askeri de kamyonun inmiş, kamyonun etrafında dolaşıyordu. Bulduğum yerden onu da görüyordum. Bu sırada yağın yağmur ve şiddetli esen rüzgâr Rum polislerin işini zorlaştırıyordu. Bizim kamyonu yaklaşan bir Rum polis, kamyonun arkasına bir bakıp geçti. Tabii ben o sırada bütün bildiğim duaları okuyordum.

"Mehmetçik Kıbrıs'ta" yazısını gördüm

Tüm kamyonların kontrolü bitince konvoy, Lefkoşa'ya doğru yeniden hareket etmeye başladı. Bir saat sonra Lefkoşa'nın Türkler tarafından korunan bölgesine girdik. Kayınbiraderimle birlikte tekrar dolabın içine saklandık. Dolabın aralığından dışarıya baktığımda bazı yazılar dikkatimi çekti. "Mehmetçik Kıbrıs'ta. Barış için savaşıyoruz. Kanla aldık canla yapacağız" gibi yazılarla, duvarlarda asılı olan Türk bayraklarını gördüm. Sertaç, yani kayınbiraderim, sürekli bana "Enişte çok dikkatli olalım. Türk bölgesi olduğuna emin olmadan dolaptan dışarı çıkmayalım" diyordu. Konvoy gitgide yavaşlamış, üniformalı bir Türk polisin "Bunları da sayalım. Bu insanlar da hürriyetlerine kavuşmuş kişiler" dediğini duydum. Dolap aralığından dışarı baktığımda ise şimdiki KKTC Meclis Binası'ndan, Girne Kapısı'na doğru uzanan yoldaki metal elektrik direklerinin üzerinde, İş Bankası'nın reklam afişlerini gördüm. Artık Türk bölgesinde güvende olduğumuzu anladım. Brandayı kaldırarak kamyonun altına hazırlanıyordum. Uzun süre çömelerek geldiğimiz için ayakta durmakta zorlanıyordum.

dum. Kayınbiraderime "Ben atlıyorum. Sen kal; eğer bana bir şey olursa bari sen kurtulursun" deyip atladım. Atlamış olduğum kamyonun hemen arkasındaki kamyonu süren Birleşmiş Milletler askeri beni gördü. El hareketleri ve bakışlarından kızdığı anlaşılıyor; kendi kendine söyleniyordu. Ama artık yapacağı hiçbir şey yoktu. Hemen arkasından arabasıyla gelmekte olan kardeşim Kubilay'ı gördüm. Önce eğilip yeri öptüm, daha sonra ise kardeşim Kubilay'ın arabasına binip kayınbiraderimin olduğu kamyonu takip etmesini söyledim. Konvoy Lefkoşa Atatürk İlkokulu'nun avlusunda durdu. Hemen kayınbiraderim Sertaç'ı bulduk .

Eşimin haberi yoktu

Okulun avlusuna gelen Türk polisleri bizim genç olduğumuzu görünce bildiklerimizi anlatmamız için bizi Atatürk Meydanı Karakolu'na götürdüler. Gelenlerin çoğu orta yaş ve üstü kişilerdi. Türk polisine kapalı bir dolabın içinde geldiğimiz için yeterince bir şey göremediğimizi açıkladık. Polise yardımcı olmadığımızdan dolayı da üzülmüştük . Baf'tayken eşim Şadiye çocuk düşürmüştü. Bu sayede eşime kızım ile birlikte geçiş izin kağıdı alabilmişim. Eşim ve kızım 15 gün kadar önce Türk hasta kafesi ile Birleşmiş Milletler Barış Gücü askerleri eşliğinde kuzeye geçmişler; Lefkoşa' da gözleri yolda benim de gelmemi bekliyorlardı. O gün eşimin Lefkoşa'ya geleceğinden haberi yoktu . Eşim o gün Cumhurbaşkanı Muavini'nde bulunan ve güneyle konuşma sağlayan tek telefonla Baf'ı aramak için sırada bekliyordu. Herkes yakınına bu şekilde ulaşmaya çalışıp durumunu öğreniyorlardı. Kardeşim Kubilay gidip eşimi bulup beni beklemesini söyledi . Eşimle ve kızım ile günlerden sonra hasret giderdik... Vatanim için canım feda. Anlatmak istediğim ne yazık ki her iki taraftan da çok kan döküldü. Özgürlük kolay kazanılmadı...

Harekatın başlamasıyla mücahitler, Türk mevzilerinin karşısında bulunan Mavrali Karakolu'nu teslim aldı

Üntaş, o günlerle ilgili olarak "Her iki taraftan da çok kan döküldü. Özgürlük kolay kazanılmadı" diyor.

Bir elimizde sözlük, bir elimizde fotoğraf makinesi

Suriçi'ni keşfe çıktık

Narin Demirci

Bir elimde sözlük, bir elimde fotoğraf makinası Suriyeli arkadaşım Hüseyin ile Gazimağusa'yı gezmek üzere yola çıktık. Farklı iki dil, farklı iki kültürdendik Hüseyin ile. Ne birbirimizin dilinden anlıyor ne de birbirimizi tanıyorduk. Ortak tek noktamız, ikimizin de Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde Gazetecilik Bölümü öğrencisi olmamız ve bir gezi haberi yapmak istememiz. Ama nasıl konuşacak, nasıl anlayacak, birbirimize ne demek istediğimizi nasıl aktaracaktır? O Türkçe bilmiyor, ben de Arapça bilmiyordum. İngilizce'de buluşmak zorundaydık. İşin tuhaf yanı İngilizce'yi de yok denecek kadar az biliyordum. Hüseyin benden daha iyiydi İngilizce konusunda ama ben anlatamadıktan sonra onun bilmesi de işe yaramayacaktı.

Kaç dil bilirsen o kadar insansın

Bütün bu soru işaretleriyle birlikte Salamis Yolu'ndan Suriçi'ne doğru yürümeye başladık. Problemleri önceden sezer gibi oluyordum. İlk sorun dildi elbette. Bunu bildiğim için Hüseyin'e gezinin en başında, "Ben yanımda sözlükle geldim. İngilizcem çok kötüdür. O yüzden sen de bana yardımcı ol ve sakın hızlı konuşma. Hızlı konuşursan hiçbir şey anlamam" diyerek en başta önlemimi alayım istedim. "Benim için problem değil. Sen nasıl anlayabileceksen o şekilde anlamaya çalışırız" şeklinde karşılık alınca içim rahatlamıştı. "Kaç dil bilirsen o kadar insansın" derlerdi de inanmazdım. Meğer ne kadar doğruymuş.

Ailesinden 6 kişi katledilmiş

Hüseyin Suriyeliydi ama mevcut durumdan dolayı ülkesine dönmek istemiyordu. "Suriye'ye gitmeyi düşünmüyor musun?" diye sorduğumda, "Çok istiyorum hem de çok. Ama gidemem" dedi. Konu artık Beşşar Esad'a gelmişti. Ökke doluydu Esad'a. "Ailemden 6 kişiyi öldürdü" diyordu. Bir amcası ve beş kuzenini katlettiğini ifade ediyordu. Gözleri dolarak anlatıyor, o sıralarda göz göze denk gelmemeye gayret ediyordu. Diğer taraftan da

telefonundan ölen amcası ve kuzenlerinin fotoğraflarını gösteriyordu. Siyasete girmişti artık konu. Suriye'ye yönelik olarak dünya liderlerinin duruşunu, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın çıkışlarını nasıl değerlendirdiğini merak ediyordum. "Özellikle bütün Arap liderlerinin yanı sıra Recep Tayyip Erdoğan'ı seviyorum. Çünkü sahip çıktı, vatandaşlarımızı tedavi ettirdi, hastane imkanı sağladı. Bunu başka hiçbir lider yapmadı" diyordu Erdoğan için. Fakat yetersiz buluyordu. Hüseyin, Suriyelilerin bir an önce ülkelerine dönmek istediğini söylüyordu. "Biz seninle şimdi burada yürüyoruz değil mi? En doğal şeyi yapıyoruz. Fakat benim ülkemde sokakta yürümek de yasak, okula gitmek de. İlkokul öğrencileri de gidemiyor, üniversite öğrencileri de. Herkes eve hapsolmuş durumda. Benim babam öğretmen ama okula gidemiyor" diyordu.

Suriçi Halep'e benziyormuş

"İleriki yıllarda ne yapmayı planlıyorsun? Nerede yaşamayı düşünüyorsun?" dediğimde, "Kendi ülkeme gitmek istiyorum. Bizim askerlerimiz günün birinde Esad'ı öldürecek. Çünkü bu böyle devam edemez. Suriye halkının hepsini öldüremeyeceğine göre, günün birinde Esad mutlaka öldürülecek. Tıpkı Kaddafi gibi. Geçmiş dönemlerde de hep böyle olmuştur. O öldüğünde kendi ülkeme gideceğim. Çok özledim. Sırf özlemim gitsin diye Suriçi'nde çok dolaşıyorum. Çünkü Halep'e çok benziyor. Tarihi ortamları çok seviyorum. Modern şehirlerden çok sıkılıyorum. Bu yüzden Suriçi'ni çok seviyorum. Bende yeri çok ayırdır" diyor. O bu şekilde konuşunca ben de, "O zaman ben de daha dikkatli bakayım da etrafıma, hem Suriçi'ni gezmiş olayım, hem de Halep'i" deyince tebessüm ederek, "Bir gün ülkeme gitiğimde seni mutlaka beklerim. Suriye'yi gezmeni çok isterim. Çünkü gezilmeye değer bir yer" şeklinde bir davette bulundu. "Günün birinde neden olmasın, ben de çok isterim oraları gezip görmeyi" cevabını verdim bu nazik davete.

Narin Demirci, gazetemizin muhabirlerinden Hussein Alrajab ile Suriçi'ni tanımaya çalıştı.

Kıbrıs'ın el sanatı farkı

Konuşa konuşa yolların nasıl bittiğini fark edemeden yürüyorduk. Sonunda Suriçi'ne gelmiştik. Hüseyin daha önceden bildiği için o gezdiriyordu beni, tıpkı bir rehber gibi. Kıbrıs'a özel hediyelik eşyalar satan birçok dükkân vardı ama pazar günü olduğu için birçok kapalıydı. Turistik bir bölgede bir tatil gününde dükkânların kapalı olması hoşumuza gitmedi. Çünkü zaten insanlar tatil günlerinde gezmeye fırsat buluyor diye düşünüyorduk. Kıbrıs'a dair nelere bakabiliriz diye gezinirken, tam da Kıbrıs'a özgü el işlerinin olduğu bir dükkân gözümüze çarptı. Düşünmeden girdik içeri. Meğer Suriçi'nde Kıbrıs işlerini satan tek dükkânmış orası. Kıbrıs el işlerine dair hiçbirşey bilmediğimizi, bize birazcık bilgi vermesini istediğimizde, "Hay hay" diyerek bıkmadan bizimle ilgilenen dükkân sahibi Kasım Uluçaylı, özel bir titizlikle hepsini tek tek anlattı. İpek kozası, Lefkara işi gibi birçok el sanatı ürünü göröl-meye değerdi. Fakat ipek kozasının öyküsü hayli ilginçti çünkü gerçek ipek böceği kozasından yapılyordu. Bu işin hikayesini dinlemek isteyince Kasım Bey şu sözlerle anlattı ipek kozasının öyküsünü: "Kıbrıs'ta geçmiş dönemlerde en sık rastlanan

el sanatı idi ipek kozaları. İşlenecek ürünlerin kaliteli olması için kozaların deliksiz olması gerekir. Bu yüzden kelekler kozayı delip çıkmadan fırında veya sıcak su buharı ile öldürülürler. Bundan sonra kozalar işlenmeye hazır hale gelir. Genelde kozalar yeşil, açık veya koyu sarı, pembe renklerde olur. Kıbrıs'ta ise sarı ve beyaz tonlarda koza yetiştirilir. İpek kozası işleri, tablo işlemesi veya elbise üzerine işlenen motifler olarak gruplandırılabilir. Tablolar, 'Japon kadifesi' adında bordo, siyah veya beyaz renkte kadife zemin üzerine işlenir. Kullanılan motifler çiçek ve kuş motifleri olup, insan figürlerine de yer verilebilir. Fakat ipek kozası ürünlerinin üretimi eskisi gibi yapılmamaktadır."

Cami müze gibi kullanılıyor

Hüseyin, ilk olarak Lala Mustafa Paşa Camisi'ne götürdü beni. Dışardan muhteşem bir görüntüsü vardı. Bir an önce içeriye girmek istiyordum. Dışından o kadar heybetli olan yapının kimbilir içi ne kadar heybetliydi. Dayanamadık daha fazla ve caminin kapısından içeriye adımımızı attık. Caminin içi bomboştu. Merak ettim ve cami görevlisine sordum, "Burası ibadete kapalı mı?" "Hayır açık. Ama yerli halk pek gelmez. Burayı kullanan çoğunlukla dışarıdan gelen misafirler olur" dedi. Biz fotoğraf çekiyorduk, cami çok hoşumuza gitmişti. Özellikle iç mimari yapısı beni oldukça etkilemişti. Çok güzeldi. Ben caminin büyümesine kaptırmışken kendimi, bir anda ellerinde fotoğraf makineleriyle birçok kişi doldu caminin içine. Herkes fotoğraf çekiyordu. O kocaman dev gibi heybetli yapıtı, sadece müze gibi kullanılıyordu. İbadethane özelliği çoktan unutulmuş gibiydi. Camiden çıkarken cami görevlisi Mehmet Ali Uysal'a birkaç soru sormak istediğimde, "Sen nerelisin?" deyiverdi. Yanıtım "Kahramanmaraşlıyım" olunca, "Desene sende tarhana vardır" dedi gülererek. Uysal, "Kıbrıs'ta çok Maraşlı var. Suriçi'nde de oldukça fazla. Bu yüzden Kıbrıs'ta özel tarhana satılan mekânlar var. Çünkü bir Maraşlı tarhanasız duramaz. Doping gibi" dediğinde, sohbetimize şahit olan insanlar da gülmeden edemedi. Çevremizdeki insanların da sohbetimize eşlik etmesi, muhabbeti daha da neşeli kılmıştı. Uysal, Maraş'ın dondurmada olduğu gibi tarhanada da kesinlikle markalaşması gerektiğini söyledi. "Dondurmada tartışılmaz marka ama tarhanası da çok özel. Başka yerde bu şekilde bir tarhana yok. Kesinlikle markalaşmalı" derken, Suriçi'ne sık sık uğramamızı da söylemeden geçmedi. "Burada yabancılık çekmezsin sen. Kahramanmaraşlı çoktur. Hatta İskele Kaymakamı da Kahramanmaraşlıdır. Onu da bir hemşehrisi olarak ziyaret etsen çok güzel olur" dedi. "Elbette" deyip müsaade istedikten sonra dönüş için yola çıktık.

Hussein Alrajab, Suriyeli. Ülkesindeki çatışmalarda amcasıyla beş kuzenini kaybeden Hussein, Suriçi'nin tarihi ortamının Halep'e benzediğini söylüyor.

Her tüten sabah kahvesinde şiirin tadı

Hilal Öztürk

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde memur olan Bedia Bales aynı zamanda başarılı bir şair, bir yazar ve bir anne. Birçok sıfatı aynı anda taşıyarak, hayat felsefesinde dimdik yürüyen bir kadın o. Hem sıcakkanlı, hem de hoş sohbet. Bales'e göre, şiir hayatın ta kendisi; şiir aslında içimizde. Şiirle insan olarak kim olduğunu hatırladığını söylüyor. Bales, bize şiirin hayatındaki yerinden bahsetti.

Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin barındırdığı bir değer olan Bedia Bales'i tanıyalım, bize biraz kendinizden bahseder misiniz ?

Sanatta faaliyetlerimin filizlendiği yer burası oldu. Doğu Akdeniz Üniversitesi bu anlamda beni köreltmedi. Çünkü pek çok zenginliği barındırıyor. Ben çok kitap okunan bir evde büyüdüm ve ilkokulda neredeyse bütün klasiklerle tanıştım. Babam 1970'li yıllarda faaliyet gösteren bir şairdi. Aynı zamanda bir müzisyendi. Öyle bir babanın kızı olmak beni okuma yazma çağında şiirle buluşturdu ve doğal olarak sanat dolu bir ortamımız oldu bizim evimizde. Hâlâ Açıköğretim'in Sosyoloji Bölümü'nde okuyorum. Diploma kaygısı taşımıyorum. Tabii artık bunların sanat yaşamıma katkısı olacağını düşünüyorum sadece. Sonuçta felsefe, sosyoloji, tüm bunlar edebiyatla iç içe olan kavramlar. Şiir hayatın, insanın kendisi. İnsan olmayı başarabilen herkes şiire yakındır diye düşünüyorum. Yani yazmayı seçersiniz o anlamda yolunuzu sürdürürsünüz. Ama bugün dünyaya bakacak olursanız sevgisiz bir dünyanın gelmiş olduğu durum bu maalesef.

Şiire merakınız nasıl ve ne zaman başladı?

Ben ilkokul çağında okuma yazma öğrenirken yazdığım kelimelerde şiir de deniyor-muşum, hem de babama olan hayranlığımdan. İlkokulda şiir serüvenim başladı. O çağlarda gazetelerin çocuk eklerine göndermeye başlamıştım; şiirlerimi başka insanlarla paylaşma ihtiyacı ilkokul çağında başlamış bende.

Türkçe öğretmeniniz Yaşar Kaya'nın size katkıları nasıl oldu?

Bir insanın hayatında tek kişinin bile büyük etkisi olabiliyor. Bir insan vardır ki, yaşamınıza öyle bir dokunuyor ki, bütün hayatınızı etkiliyor. Bekirpaşa Lisesi'nde Türkçe öğretmenimdi Yaşar Kaya. Şiir sevgisini ondan öğrendim. Ve her şeyden önemlisi bir öğretmen bir öğrencisine inandığında onun

yaşamına ne kadar büyük bir etki sağlayacağına Yaşar Kaya gösterdi bana. Dolayısıyla o bana, şiirlerime, öykülerime inandı. Beni bazı yarışmalara soktu. Okul adına birçok başarı elde etmemde yardımcı oldu. Öğretmen olarak tektir hayatımda. Üniversite hayatımda hocalarım şiirlerimi her zaman sevdiler, beğendiler fakat hiçbiri Yaşar Kaya gibi desteklemedi beni. Bütün hayatım boyunca temelimi hocam oluşturduğu için sağlam bir edebiyat yaşamım oldu.

Şiirin sizin hayatınızdaki yeri nedir?

Şiir benim tam da kendim olduğum yerdir, hayatın ta kendisidir. İstedğim gibi düşünüp, hareket edebiliyorum. İşyerinde bunu yapamazsınız. Toplum içindeki rollerde bunu tam anlamıyla ifade edemiyorsunuz. Hayata tutunabilmek, aynı zamanda hayata devam edebilmek için belli yerlere uyum sağlamanız lazım ve belli rolleri benimsemeniz gerekiyor. Bunu kabullenmem uzun zaman aldı ama belli yerlerde gerek jest gerek mimiklerimle olsun kendimi kontrol edebiliyorum. Kıbrıs gibi küçük bir yerde çok büyük bedeller söz konusu; bunu anlayana kadar çok vaktim geçti. Benim için şiir bir direnmedir. Bu dünyaya küçük bir çentik atabilmek için şiir benim geçtiğim yoldur.

Bedia Bales nelerden ilham alır?

Ben evlenene kadar çok şiir yazan bir insandım. Evlendikten sonra korktum. Çünkü

roller değişiyor ve hayatın için yeni oluşumlar başlıyor. Evlendikten sonra çocuk sahibi olmak bana moral sağlayarak hayatımda kendim için yeni fikirler doğurmamı sağladı. Ben iki oğlumu doğurduktan sonra çok deli bir anne olduğumu fark ettim ancak bunu şiirle durdurabilirdim. Anne olmak bana Bedia'nın kim olduğunu hissettirdi ve en büyük çalışmalarımı anne olduktan sonra gerçekleştirdim. Şiir o kadar derin ki bana insan olarak kim olduğumu hissettirdi.

Etkilendiğiniz şairler var mı?

Ailede önce babamla başladım, başta ondan etkilendim. Sonra elbette Fikret Demirağ benim için ayrı bir yere sahiptir. Can Yücel, Attila İlhan. Daha sonraki dönemlerde Aragon ve Bukowski'nin kalemlerinden çok etkilendiğimdir. Bu donanımlı ve güçlü kalemleri okuduktan sonra kaygıya düştüğüm ve onlar gibi yazamama endişesi duyarak duraklama dönemine girdiğim oluyor. Bazen onların büyük etkisinden sonra onların kelimelerini kullanacak olmaktan korkuyorum. Bu benim yaşam motivasyonumun eksikliğine yol açıyor ama daha sonra toparlıyorum. Çünkü hayat bitmedikçe Mevlana'nın da dediği gibi gök kubbe altında söylenmemiş söz kalmasa bile yine de söylenmemiş sözler arıyorsunuz, söz bitmiyor. Bütün insanlar için yaşam yenileniyor; böylelikle söz de kendini yeniliyor ve yazmaya devam ediyorsunuz.

Şiirle ilgilenen bir insanın hayatına bakış açısı daha mı farklıdır sizce? Sizin hayata bakış açınıza bir etkisi oldu mu?

Evet, benim eğitimimi aldığım bölümler olan sosyoloji ve psikoloji, toplum içinde yaşadıklarımı daha derin düşünmemi ve algılamamı sağlıyor. Esprili bir şekilde beni daha mutlu yaşamaya yönlendiriyor. Bazı şeyleri duymuyor ve düşünmüyorsunuz. Şiir insanı farklı kılar. Gerçek anlamda şiir yazan insanları farklı kıldığını düşünüyorum. Aziz Nesin'in de dediği gibi toplumda her on kişiden on biri şiir yazar. Hele Akdeniz insanı heyecanlıdır, yazar. Ben şair olduğum için demiyorum ama şiiri fazla önemsiyorum. İyi bir şiir severim, şiirden anlarım, şiirin tadını kokusunu biliyorum. O anlamda şiiri hayatında tutan insanlar elbette farklıdır. Onlar belli kalıplardan ve maddiyatın getirdiği dayatmalardan uzaktır.

Yaşanılan yer, çevre bir sanatçının eser vermesinde etkili midir?

Yaşanılan rolün çok büyük etkisi vardır. Kıbrıs'ta çok dar bir çerçevede büyüyen insanlar için ada zaten bir yalınlıktır. Hele Kıbrıs çevresinde belli ideolojilerle ve baskılarla tanışan insanlar biz. Yurt dışına eğitim için gidebilirsiniz ama her insan doğduğu yere benzer. Toplumsal anlamda üzerinizdeki o rolleri ve etkileri harmanlayarak

Şair Bedia Bales aynı zamanda bir DAÜ çalışanı

eserinizi çıkarırsınız. Benim kırk yaşında sanatsal anlamda verdiğim mücadeleyi belki Avrupada daha uygun bir yerde yirmi yaşında biri verip yoluna devam etmiştir. Türkiye'nin doğusunda bir kadın olarak dünyaya gelsek bunun konuşması çok daha farklı olurdu.

Kadın bir şair olarak kadın olmanın getirdiği engellenme duygusu var mı?

Evet hep vardı. Bu illâ babanızdan ya da eşinizden kaynaklı değil. Çok gizli mahkemeler tarafından yargılanan bir cinsin üyesiyim ben. Kendi kendime bile engel koyduğumu fark ediyorum bazen. Siz ne kadar donanımlı ve etrafınız tarafından tanınan bir kadın olsanız da toplumun gizli mahkemeleri sizi hemen yargılamaya hazır; çünkü kadınsınız. Bazen sanatsal anlamda bir yerlere çıktığımda çocuklarım aklıma gelir ve suçluluk duygusuyla baş başa kalırım. Bunun eşimle alakası yok, eşim bana gereken desteği veriyor. Bu benim kendimle alakalı bir şey, doğal olarak kuşandıklarımınla alakalı. Her dönemin toplumsal kimlikleri ve zorlukları farklı olsada siz nice yargılarla yetiştiriliyorsunuz. Evet, hala birileri tarafından kadın olmamız rahatsızlık olarak sayılıyor. Bir yerde boyun eğmek zorunda kalıyoruz. Sanatçı olmakla topluma uyum sağlamak arasında gelgitler hep yaşıyoruz.

Son olarak, şiirle ilgilenen ve bu konuda kendini geliştirmek isteyen üniversite öğrencilerine önerileriniz nelerdir?

Ben onlara tavsiye verirken aynı zamanda kendi kendime tavsiye veriyorum. Çünkü bu hepimizin bir yolu. Bu yaşam yolu hep sürüyor. Ben bir yerlere geldim, oldum falan demiyorum. Zaten dememek sizi hep ilerleten bir şey. Öğrencilerimizin dersleri ne kadar ağır olsa da; internete ve sanal dünyaya teslim olsak da, kitap okuma, şiire olan merakı elden hiç bırakmamak lazım. Bu nasihatler çok fazla kalıptır aslında ama ilerleyen zamanlarda kendileri için, hayatları, insanlarla ilişkileri ve iş hayatlarıyla ilgili herşey de lazım. Bir kitabın size sağlayacağı hayal dünyasının zenginliğiyle görsel sunum arasındaki fark önemsenecek derecede çoktur. Görsel sunumda sadece sizi götürmek istedikleri yere gidersiniz. Ve şiir... Şiire arkadaşlar, pastanın sosu gibi yani romantizm olarak bakmamalılar. Şiir sadece aşık olduğunuzda sevgilinize yazılan bir şey değildir. Şiiri anlamak ve şiiri algılayabilmek hayatın şifrelerini görebilmek demektir. Oturup bir yerlerden ilham gelmesini beklemesinler yani zaten baktıklarında hayata ve insana dair hissedilen çok şey var. O yüzden derslerine çalışır gibi şiire ve öyküye çalışmalılar, tabii bu benim için de geçerli. Hep birlikte daha iyi bir yaşam için çalışmamız lazım.

Bales, şiiri "hayatın ta kendisi" olarak tanımlıyor; "şiiri anlamak hayatın şifrelerini görebilmek demektir" diyor.

Abdullah Öztoprak'tan öğrencilere: Kendi içinizdeki modayı ortaya çıkarın

ODTÜ'den bir kimyager olarak mezun oldu; aynı alanda yüksek lisansını tamamladı; üniversitede araştırma görevlisi olarak çalışırken doktora aşamasına geçtiğinde, her şeyi bıraktı ve bir bilinmeze doğru açıldı. Moda, içindeki büyük tutku ve vazgeçilmez bir heyecandı.

Semra Ergenç

Abdullah Öztoprak, bugün Kıbrıs'ın önde gelen modacılarından birisi. Doğu Akdeniz Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Abdullah Öztoprak'ın adaşı ve yeğeni. Defilelerinde toplumsal mesajlar veriyor. Habersiz ismini verdiği defilesinde dünyadaki canlı bomba ve terör eylemlerine dikkat çekti; KKTC'nin kuruluşunun 25. yıldönümü için hazırladığı Var Olmak isimli defilesinde Kıbrıs Türklerinin varlık mücadelesini anlattı; Kuzey Irak'ta iki yıl önce düzenlenen Ortadoğu Sanayi Fuarı'nın açılışındaki Gücün Özlemi Barış defilesiyle Türkiye'yi temsil etti. Modaya farklı bir bakış açısı getiren Abdullah Öztoprak'a kimya eğitimine ve modaya dair sorularımızı sorduk.

Üniversitede kimya eğitimi aldınız; doktora aşamasına gelmişken modaya yöneldiniz. Sizi modaya bağlayan tutku neydi?

Hayal gücü ve yaratıcılık. Varsayılandan öte, tahmin edilene gitmedir. Akademik hayatta kendimi daralmış hissediyordum. Akademik hayatı, memur hayatına benzediği için bıraktım. Bu tutku bende küçük yaşlardayken başladı, fakat rahmetli babam benim sanata ilgi duymamı istemedi. En büyük hayalim oyunculuktu. Geçmişe dönüp baktığımız zaman oyunculuk sektörünün piyasası çok kaliteli ve güçlü anılmıyordu. Sonraki zamanlarda kendimde şunu gördüm: Ben insan bedeni üzerinde tablo çizer gibi kostümleri yapmayı seviyordum. Yaptığım denemeler

beğenildi ve kısa süre içinde kendimi modanın içinde buldum. Bir şeyleri bırakmak benim için net bir karardı. İki işi aynı anda yürütmek profesyonellik gerektirir. Bu yüzden ben tasarımcı olmayı tercih ettim.

Bir demecinizde üniversitedeki kimya eğitiminizden farklı kulvarlarda yitirilmiş yıllar olarak bahsettiniz. Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir? Kimya bölümde okumuş olmanızın tasarımcılığınıza katkısı var mı?

Yitirilmiş yıllar olarak kastettiğim şu: Bazı isimlere baktığımda şunu görüyorum: Farkındalıkla ve destekle, bu sektöre küçük yaşta başlayıp, modanın merkez olduğu yerlerde adımlarını büyütürsen, belki de bugünkü noktanın üst seviyelerine enerji tüketmeden ulaşabilirsin. ODTÜ'nün bana özgüvenimle alakalı ve hayatı farklı pencerelerden görebilmem konularında çok katkısı oldu. Kimyada fark ettiğim şeydu: Allah bize bir takım rastlantılar ve malzemeleri sunuyor ve bunları değerlendirmemizi istiyor. Benim kendimi çözümlediğim halim şu: Farz edin ki bir dizi oyuncusunuz. 69. bölümü oynadınız; 70. bölümde senaryonun nasıl olacağını bilmiyorsunuz, sadece tahminleriniz var. Ben tahmin ediyorum ki senarist şöyle düşünüyor: Bu adam kimya biliyor; kendi toprağından yetiştirdiği ürünleri var; bergamotları ve narenciyesi var ve bu adam modacı oldu. Benim rolüm dünyada kendi laboratuvarında kendi önlüğünü giyip, kendi parfümünü çıkaran ilk profesyonel modacı olmak.

Rektörümüz Prof.Dr.Abdullah Öztoprak'ın adaşı olan Kıbrıslı modacı, defilelerinde toplumsal mesajlar veriyor.

Tasarladığınız kıyafetleri incelediğimiz zaman simetrik kesimlerin ön planda olduğunu görüyoruz. Sizin sayısal bir bölümden mezun olmanız kıyafet tasarımlarınızı ne kadar etkiliyor?

Hayatımda simetri takıntım olmadı. Tasarladığım kıyafete itina gösterip, kıyafetin hakkını vermek isterim. Sayısalcım ve içime sinen bir geometri kostümünü tam yapmadım, fakat böyle bir tasarımı ileride yapmayı düşünüyorum. En son Çatalköy'deki defilede üçgenler, diğer bir defilede yan yatmış kılıç balığı, Rodos'taki çekimlerde ise saks mavisi bir elbisenin üzerinde kübiklerin olması temelini sayısalcılıktan alıyor olsa gerek. Elbiselerimin şöyle bir özelliği var: Kesinlikle mini kullanmıyorum. Kadının güzel bedenini 2 karışık veya 5 karışık bir elbiseyle tamamlamaya karşıyım. Kısa bir kumaşa istediklerinize ulaşamazsınız çünkü proporsiyonu tamamlamak önemlidir.

Daha önce sizinle yapılmış bir röportajda, “Koleksiyonlar bir akım olmalı, bir film gibi akmalı, moda insanı bir film gibi anlatmalı” sözleriyle modayı farklı bir bakış açısıyla tanımlamıştınız. Bu konudaki düşünceleriniz nelerdir?

Dünyada sadece benim defilelerimde şiirler var. Defilelerine şiirler yazıp, bunları şiirle birlikte sunan ilk modacı benim. Bu sunumların ardından şiirlerle ilgili kitap çıkarmayı planlıyorum. Kendime ait keşfettiğim bir iç dünyam var. Bu iç dünyamda tasarımlarımı eğlenerek yapıyorum. Defileler benim oyuncağım. Örneğin beş koleksiyonumu bir araya getirince 105 farklı konsept çıkarabilirim, koleksiyonlardaki hikayeler süreçler gösterimlerle alakalıdır her elbise bir tema ile alakalıdır, defilelerimde giriş gelişme sonuç ilişkisini muhakkak kullanırım. Bir kadını giydirirken, kadına bakan ortama göre, o ortamda ilk olarak göz neyi görecektir, sorusunu kendime sorarım. Örneğin bir düğün hazırlığında gelen konuklar gelini oturarak mı izliyor? Kokteyl mi? Ayakta mı izliyorlar? İnsanların dikkatleri nerededir, onu bulmaya çalışırım. Ve öyle bir kıyafet hazırladığım zaman, dikkati bazen yırtmaca veya ayakkabıya çekirim.

Medyada sizin hakkınızda “podyum sihirbazı” deniliyor. Siz kendinizi böyle tanımlıyor musunuz?

İnsan bedeni benim tuvalimdir; podyum, sinema şeridimdir ve bunlar üzerinde farklı matrisler yaratıyorum ve içimden geçen hikayeyi beni etkileyecek müziklerle bir-

leştirip koreografimi yaratıyorum. Genellikle koreograflarla, sahne yönetmenleriyle iş yapmıyorum. Tek başıma ne üretebileceğimi biliyorum. Çalışmanın başında, nasıl bitmesi gerektiğini biliyorum. Yaptığım işlerin marka ve stil kokması bu nedenden dolayıdır, ben bir podyum sihirbazıyım, kabul ediyorum.

“Kod adı Venüs” sinema filminin tüm dönem kostümlerinin tasarımı ve üretimini siz hazırladınız. Kıbrıs'ın tanıtımına katkı sağlayan bu filmde sizin de çalışmalarınızın olması size nasıl hissettiriyor?

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınmasına katkı sağlayacak projelerde yer almayı seviyorum. Bir sinema projesi sadece kostüm-cüsü ile bitmiyor; senaryosu, yönetmeni her şey bu işin içinde. Benim hedefim bir kostüm dili oluşturmaktır fakat ben bu filmde iste-diğime tam olarak ulaşamadım.

“Habersiz”, “Var Olmak”, “Gücün Özlemi Barış” gibi defilelerinizde farklı ve önemli konulara değiniyorsunuz. Defilelerinizin üzerinden siyasi mesajlar veriyorsunuz. Bu mesajların manası nedir?

Siyasi mesajlar değil de, toplumsal veya kişisel mesajlar veriyorum diyebilirim. Saddam'ın idamıyla ilgili “İp” diye bir defile yaptım. Hepsinde bir mesaj var. Ben sokaktan bir adam gibiyim. Örneğin bir belediye çalışanının işi, sabah erken vakitte uyanıp, bizlerin bıraktığı çöpü toplamak ve topluma güzel sokaklar hazırlamaktır. Başka birisinin görevi fırına girip ekmek pişirip, karnımızı doyurmamıza aracı olmaktır. Hepimizin güne başlarken bir görevi vardır. Ben de birilerinden farklı değilim. Ben de topluma, yeteneklerim doğrultusunda, onlara baskı ve zorlama uygulamadan bir daha düşüncelerini istediğim için bu defilelerle mesaj gönderiyorum. Dünyaya farklı farkındalıklar oluşturmaya sağlamla- yükümlü biri olarak geldim. Şu an bu defileler cesaret ettiklerimdir.

Öğrencilere moda hakkında vereceğiniz küçük tüyolar var mı?

Öğrenciler kampüslerinin kıymetini bilmeli. Bol, güzel tişörtler ve caprilerle rahat olsunlar. Kıbrıs'ın sahip olduğu sıcak bir iklimde aşırı makyaj yapmasınlar. Kampüs günlerini öğrenciler iyi değerlendirmeli. Kampüsün dingin güzelliğini dejenere olmadan yaşasınlar. Öğrencilerin aktiviteleri olsun. Modayı zorlamışlığın sonucu olarak düşünmesinler. Kendi içlerindeki modayı ortaya çıkarsınlar.

Abdullah Öztoprak, ileride kimyager önlüğünü giyip kendi laboratuvarlarında kendi parfümünü üretmeyi istiyor.

Onlar, ülkelerinin DAÜ'deki tek temsilcileri

Ceren Tuna

Nicki Cillie Güney Afrikalı, Mouslimatou Diongue Senegalli, Ahmat Mactor Moussa Çadlı, Lise Marie Borlie ise Norveçli. Dördünün bir ortak noktası var. Onlar ülkelerinin Doğu Akdeniz Üniversitesi'ndeki (DAÜ) tek temsilcileri. Kampüste, onların dillerini konuşan başka öğrenci yok. Onlara facebook üzerinden ve telefonla ulaşıp sorularımızı yönelttik: Ülkelerinin tek temsilcisi olmak hakkında ne düşünüyorlar? Yalnızlık hissediyorlar mı? Kültürel farklılıklar yaşıyorlar mı? Bu farklılıklar onları zor-

ladı mı? KKTC'ye alışabildiler mi? DAÜ'nün ülkelerindeki üniversitelerden ne gibi farkları var? İşte aldığımız yanıtlar... **Nicki Cillie** (Güney Afrika): DAÜ'deki tek Güney Afrikalı olduğumu sanmıyorum. Kendimi bazen yalnız hissetmekle birlikte gerçek bir yalnızlık yaşamıyorum. Etrafımda arkadaşlarım var, kendimi böyle mutlu hissediyorum. Kültürel farklılıklar, küçük şehirlerde daha fazla. Kıbrıs'ta bu farklılığa pek rastlamadım. Ayrıca bu tarz zorluklar ve deneyimler de hayatıma renk katıyor. Herkesin yeni bir kültüre

adapte olma süresi farklı. Ancak buraya uyum sağlamak o kadar zor değil. Adaya alıştım ama burayı sevdiğim pek söylenemez. Zaten buraya kısa bir süre için geldim. DAÜ'nün Güney Afrika'daki üniversitelere benzer yönleri de var, farklı yönleri de. Zaten bütün üniversiteler birbirine benzer. **Mouslimatou Diongue** (Senegal): Kendimi burada iyi hissediyorum. Senegal'den üniversiteye öğrenci getirmeyi bile düşünüyorum. Kendimi yalnız hissetmiyorum çünkü sınıf arkadaşlarım her zaman yanımda. Kendimi evimde gibi hissediyorum. Buraya uyum sağladığımı düşünüyorum. Farklı kültürleri öğrenmek ve yaşamak bir avantaj. DAÜ, Senegal'deki üniversitelerden oldukça farklı. DAÜ'deki öğrenciler arasında kültürel çeşitlilik var ve eğitimin kalitesi yüksek. **Ahmat Mactor Moussa** (Çad): DAÜ'yü seviyorum. Kendi ülkemi burada gururla temsil ediyorum. Kendimi bazen yalnız hissediyorum ama bununla başa çıkabiliyorum. Arkadaşlarıma da

Mouslimatou Diongue (Senegal)

bunun için teşekkür ediyorum. Bir buçuk yıldır Kıbrıs'tayım. Artık uyum sağladığımı düşünüyorum. Öğrenciler için bazı zorluklar var ama buraya alıştım. DAÜ Çad'daki üniversitelerden çok farklı. Eğitim sistemi ve yönetimler farklı. Üniversite hayatı da DAÜ'de çok farklı. Burada yeni bir dil ve kültür öğrenmek bir fırsat. **Lise Marie Borlie** (Norveç): DAÜ'deki tek Norveçli olduğumu biliyorum. Burada gerçekten eğleniyorum. Yeni insanlarla tanışmayı seviyorum ve

Ahmat Mactor Moussa (Çad)

kendi kültürümü burada özgürce yaşatabiliyorum. Yalnızlık hiç hissetmiyorum çünkü birçok arkadaşım var. Yanımdan hiç ayrılmayan bir erkek arkadaşım da var. Norveç kültürüyle burası çok farklı ama bu duruma alıştım. Buraya kolay uyum sağladım. DAÜ'de herkesle İngilizce anlaşmak bana ilginç geliyor. Çünkü kendi ülkemdeki üniversitelerde herkes Norveççe konuşuyor. Burada biraz onun sıkıntısını yaşadım. Ama bu zorluklara rağmen, DAÜ'nün kalitesi de Norveç'tekiler kadar iyi.

Lise Marie Borlie (Norveç)

Nicki Cillie (Güney Afrika)

Sınavlara nasıl hazırlanmalı?

Aybeniz Küzeci

Sınavlara nasıl hazırlanmalıyız? Stresle başa çıkmak için ne yapmalı; beslenmemize nasıl dikkat etmeliyiz? Bu konularla ilgili olarak diyetisyen Orhan Özdengiz ve psikolog İpek Özsoy'dan görüş aldık.

Kahve yok, bol su var!

Sınav dönemlerinde yoğun olarak tüketilen kahve sağlık için tehdit oluşturuyor. Diyetisyen Orhan Özdengiz'e göre, günde 2-3 kupadan fazla tüketilen kahve, uzun dönemde özellikle kadınlara zarar veriyor; 40-50 yaşlarında kemik erimesinin başlamasına sebep oluyor. Özdengiz, bu yüzden, kahvenin az

tüketilmesini öneriyor ve kahve yerine bol su içilmesinin daha faydalı olacağına dikkat çekiyor. Öğrencilerin çokça tükettiği kahve-kola karışımıysa vücuda zararlı. Özdengiz, bu içeceğin vücuttaki var olan mineralleri ve kalsiyumu dışarı attığını vurguluyor. Diyetisyen Özdengiz, öğrencilere B12 almaları için kırmızı et ve karbonhidrat tüketmelerini tavsiye ediyor. Öğrencilerin Omega 3'e de ihtiyaçlarının olduğunu vurgulanan Özdengiz, taze balık olmasa bile tonbalığı tüketilerek vücudun bu ihtiyacının karşılanması gerektiğini söylüyor. Sınav döneminde, aşırı hareketsizlikten dolayı öğrencilerin bağırsıklık sistemlerinin çökebileceğine, bu yüzden çokça meyve tüketilmesi gerektiğine dikkat çekiyor.

Sınavdan önce tatlı şeyler yenmemeli!

Doğru bildiğimiz bir yanlışsa, sınavlarda tatlı yiyeceklerin tüketilmesi. Sınavdan önce yenilen çikolata, bal, pekmez gibi yiyecekler o an için kan şekerini yükseltiyor, ancak 15-20 dakika içinde kan şekerinin tekrar düşmesine neden oluyor. Bu da el ve ayaklarda titremelere yol açıyor. Sınavlardan önce bu gibi yiyeceklerin tüketilmesinin yanlış olduğunu söyleyen Özdengiz, bunların yerine meyve, tahıllı bisküvi, ceviz, badem ve fındık yenilmesini

öneriyor. Sınav döneminde geç yatıp erken kalkan öğrencilere tavsiyesiyse meyve suyu içmeleri. Özdengiz, öğrencilerin böylece daha zinde olacaklarını söylüyor. Diyetisyen Özdengiz, son olarak, öğrencileri, konserve sebze tüketmemeleri konusunda uyarıyor ve taze sebze yeme imkânı olmayanlara, onun yerine dondurulmuş sebze yemelerini öneriyor. Stresten dolayı öğrencilerin midelerinin yemeğe küstüğünü belirten Özdengiz, bunu engellemek için düzenli yemek yenilmesini ve bununla baş edilemiyorsa psikoloğa başvurulması gerektiğini vurguluyor.

50 dakika ders, 10 dakika ara

Psikolog İpek Özsoy ise, öğrencilerin sınav döneminden en az bir ay önce çalışma programı yapmaları gerektiğini böylece daha rahat ve yararlı çalışacaklarını vurguluyor. Özsoy'a göre, 50 dakika çalıştıktan sonra 10 dakika mola vermek, her üç saatte bir de bir ya da iki saat ara vermek, çalışma verimini artırıyor.

Nefes egzersizleri her zaman kurtarıcıdır

Psikolog Özsoy öğrencilere, sınava girmeden önce gevşeme yani nefes egzersizleri yapmalarını da öneriyor. Nefes egzersizlerinin sınav esnasında da yapılması sınavdaki başarıyı artırıyor. Özsoy, bu egzersizlerin

Psikolog İpek Özsoy

vakit kaybı olarak düşünülmemesini gerektiğini söylüyor. Zira vücut ve beyin rahat değilse bu durum sınavın kötü geçebileceğinin habercisi. Sınav döneminde midenin yemeğe küsmesi ise, düzensiz beslenmeden olabileceği gibi, vücutta fazla adrenalin salgılanmasından da kaynaklanabiliyor. Vücutta kaygı arttıkça adrenalin salgısı da artıyor; bu yüzden midede kasılmalar oluyor. Bunun giderilmesini için hafif şeyler yenmesi gerekiyor.

Mantıklı beklentiler içinde olunmalı

Sınavlardan mantıklı beklentiler içinde olunması gerekiyor. Psikolog Özsoy, öğrencilere, 'sınavdan kötü not alacağım' ya da 'mükemmel olmalıyım' gibi düşünceleri bir kenara bırakmalarını; kendi kapasitelerini ve eksiklerini tespit edip, beklentilerini bu yönde tutmalarını öneriyor.

Diyetisyen Orhan Özdengiz

DAÜ İletişim Fakültesi'nde yandal imkânı

Aybeniz Küzeci

Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) İletişim Fakültesi yandal programlarını DAÜ Senatosu onayladı. Senato kararınca, İletişim Fakültesi'nde yandal programları 2013-2014 Akademik Yılı Güz Dönemi'nde uygulamaya geçecek. İletişim Fakültesi'nde açılacak olan

yandal programları şunlar: Gazetecilik (Türkçe), Radyo Televizyon ve Sinema (İngilizce-Türkçe), Halkla İlişkiler ve Reklamcılık (İngilizce-Türkçe), Görsel Sanatlar ve Görsel İletişim Tasarımı (İngilizce). Yandal programı, temelde başarılı lisans öğrencilerinin başka bir alanda daha bilgilendirmelerini amaçlıyor. Alınan eğitimin sonunda,

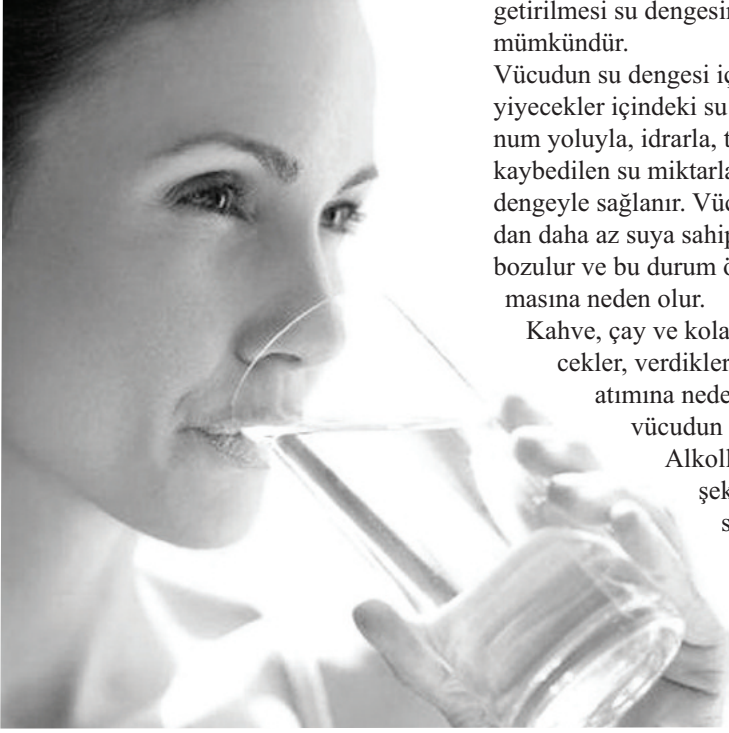
diploma yerine yandal sertifikası veriliyor. Yandal bir diploma programı olmadığı için başka fakültelerden öğrenciler de başvurabiliyor. Programa başvurabilmek için öğrencinin ortalamasının en az 2,50 olması gerekiyor. Başvurular üçüncü eğitim döneminde yapılıyor. Programda, 18 kredilik 6 ders

alınıyor. Ortalaması için üzerinde olan öğrenciler, üst sınıftan fazladan alabilecekleri dersin yerine yandaldan ücretsiz olarak bir ders seçebilecekler. Ortalamaları için altında olan öğrenciler ise, yandaldan alacakları bu dersin ücretini ödemek zorundalar.

Yaşamın kaynağı su !

Batuhan Çitemel

Su yaşam için vazgeçilmezdir. İnsan yemek yemeden haftalarca yaşayabilirken, susuzluğa ancak birkaç gün dayanabilir. Vücut, suyu aktif olarak kullanır ancak depolayamaz. Bu sebeple vücudumuz hiç su içmeden en fazla 7 gün dayanabilir. İnsan vücudunun büyük bir kısmı (yüzde 50-60'ı) sudan oluşmuştur. Bu oran yaşa ve cinsiyete göre değişir. Su oranı yaşa paralel olarak azalır, yerini yağ dokusu alır. Kas dokusuyla vücuttaki su oranı arasında pozitif bir ilişki vardır. Çizgili kaslar diğer doku ve kaslardan daha fazla su içerir. Kanın yüzde 92'si, kemiklerin yüzde 22'si, beynin yüzde 75'i ve kasların yüzde 75'i sudur.

Yetişkin bir insan, bir kısmı yiyeceklerden karşılanmak üzere günde 2-3 litre suya ihtiyaç duyar. Kalori ve besin değeri olmamasına rağmen su beslenme açısından çok önemlidir. Su dengesindeki yüzde 2'lik azalma ısı dengesinin değişmesine neden olurken, yüzde 7'lik azalma aşırı yorgunluğa, yüzde 10'luk azalma ise dolaşım ve böbrek yetmezliğiyle ölüme neden olur.

İnsan bedeninin kemik, deri, bağ dokusu ve yağ dışındaki tüm ögeleri vücut suyu içinde çözelti halindedir. Vücudun yaşamsal en küçük birimi hücrelerdir. Hücrelerdeki yaşam için gerekli olan bütün biyokimyasal tepkimeler bu çözelti içinde oluşur. Hücrelerin yaşamsal faaliyetleri ve bu sayede vücut fonksiyonlarının yerine getirilmesi su dengesinin korunması ile mümkündür.

Vücudun su dengesi içilen su, içecekler ve yiyecekler içindeki su miktarları ile solunum yoluyla, idrarla, terle ve dışkıyla kaybedilen su miktarları arasındaki dengeyle sağlanır. Vücut ihtiyacı olduğundan daha az suya sahip olduğunda denge bozulur ve bu durum ödemlerin oluşmasına neden olur.

Kahve, çay ve kola gibi kafeinli içecekler, verdiklerinden fazla su atımına neden oldukları için, vücudun sıvısını azaltır.

Alkollü içecekler de aynı şekildedir. Su vücudun sıvı ihtiyacının karşılayan en iyi öğedir.

Sıcak havalarda fazla fiziksel aktivite yapıldığında,

fazla proteinli ve tuzlu besinler tüketildiğinde, terleme ve idrarla, vücut ısınıp artıran ateşli hastalıkların geçirildiği durumlarda, özellikle yaz aylarında sık görülen bağırsak enfeksiyonu ve ishal gibi hastalık durumlarında sıvı kaybı artar. Bu durum vücudun su gereksinmesinde de artışa neden olur.

Suyun faydaları

- Su; metabolizmanın düzenlenmesinde ve vücudumuzdaki tüm reaksiyonlarda görevlidir. Gün boyu içtiğimiz 2 litre su, enerji oluşumunu artırır ve zayıflamaya yardımcı olur; besin maddeleri ve oksijeni taşıyarak organ ve dokuları korur. Aç karnına içtiğimiz su, organizmayı zararlı toksin maddelerden arındırır.
- Bağışıklık sisteminin, görevini yapabilmesi için su gereklidir. Bu özelliği ile zinde ve dinç kalmamızda yardımcıdır.
- Cildimizin; nem ve elastikiyetinin düzen-

lenmesinde su rol oynar. Günümüzde kadınların korkulu rüyası haline gelen selülit oluşumunun önlenmesinde de su yine ilk sırayı alır.

•Emziren kadınlarda; süt üretimini artıran en önemli sıvı sudur.

•Hamilelikte; suyun önemi daha da artar. Bebeğin içinde bulunduğu amnion sıvısı her üç saatte bir kendini yeniler. Yetersiz sıvı alımı ile amnion miktarı azalacağından, suya gereksinim artar.

Ne kadar su içmeli?

Nasıl her şeyin fazlası zararlıysa; aşırı su içtiğimizde de bedenin atmakta zorlandığı su tutularak ödemler oluşur. Bir seferde çok fazla su içilmesi ile böbrekler zarar görebilir. Kısaca;

- 10-12 bardak suyu, gün içine dağıtarak için.
- Su içmek için susamayı beklemeyin. Unutmayın; vücudumuzun, hissettiğimizden çok daha fazla suya ihtiyacı var.
- Her öğünden 15 dakika önce 1-2 bardak su için ki 20 dakikada doyumluk mesajı alan beynimizde, bu hissin oluşumunu hızlandırın.
- Sıcak havalarda su vücut sıcaklığını düzenleyici olarak çalışır. Dikkat edeceğimiz

nokta, yazın içtiğimiz su miktarını artırma gerekliliğidir. Bedenimiz ısındıkça terler ve su kaybeder. Bunun için su seviyesini yeterli düzeye getirmemiz gerekir.

•Sporcularda su kaybeden vücut, yeterli sıvıyı yerine koymıyorsa buna tepki göstererek metabolizmamızı yavaşlatır; suyun atımını engellemeye çalışır. Özellikle spor sonrası, ter ile atılan suyun yerine gelmesi için egzersiz ve yarıştan 15 dakika önce 1-1,5 bardak, egzersiz ve yarış sırasında her 10-15 dakikada yarım bardak su içilmesi gereklidir.

•Hiçbir sıvı içeceğin suyun yerini tam alamıyla tutmadığını unutmayın...

Doğru beslenin, psikolojiniz değişsin

Batuhan Çitemel

Doğru beslenme ile ruh sağlığı birbiriyle doğrudan bağlantılı. Sağlıksız beslenme ruh sağlığınızı da olumsuz etkileyecektir. Örneğin çok düşük yağlı diyet yapmak insanı depresyona itebilir. Özellikle sinir sistemi fonksiyonlarını düzenleyen n-3 ve n-6 yağ asitleri diyetinizde yer almalı. Bunun için haftada en az 2 kez balık, günde 10-15 adet fındık, badem yenmeli, yemekler mısırözü, ayçiçek, fındık yağı ile pişirilmeli, salataya ise zeytinyağı kul-

lanılmalıdır. Günde 2 kupadan fazla içilen kahve içeriğindeki kafeinden dolayı stresi, uykusuzluğu, regl öncesi semptomları tetikleyen bir nedendir.

Kakao, süt ve domates tüketin

Serotonin, uyku düzenini, iştahı, enerji düzeyimizi ve ruh halimizi etkileyen bir beyin kimyasalıdır ve triptofan aminoasidinden sentezlenir. Stresli olduğumuzda serotonin miktarı düşer. Tavuk, hindi, süt, yumurta, portakal, mandalina, kakao, kurubaklagiller, domates

serotonin düzeyini artırıyor. B6, C vitamini, folik asit, çinko ve magnezyum mineralleri ruh halimizi pozitif etkileyen elementler.

Kepekli ve lifli besinler kan şekerinizi düzenler

Kan şekeri düzensizliği de psikolojiyi etkileyen bir faktör. Bu nedenle düşük glisemik indekse sahip, yani kan şekerini hızlı yükseltmeyen besinleri tercih etmeliyiz. Örneğin kepekli ürünler, lifli yiyecekler bu konuda size destek olacaktır. Güne kahvaltı yaparak başlayın, kan şekerinizi hızlı yükseltmeyen kepekli ekmek ve protein açısından zengin peynir veya yumurta ideal bir seçim olacaktır.

Ara öğünlerde süt ve yoğurt tüketin

Şekerli yiyecekler insana keyif verir çünkü beyin endorfin seviyesini yükseltirler. Şeker ve şekerli yiyecekler yemeden de gün içerisinde kendimizi daha enerjik ve mutlu hissedebiliriz. Serotonin seviyesini yükselten triptofan adlı aminoasitten zengin yiyecekler de aynı etkiyi yapacaktır. Ara öğünlerde tüketilen süt veya yoğurt buna iyi bir örnek oluşturuyor.

Kızartma yorgunluğunuzu artırır

Kızarmış, işlenmiş ve doymuş yağ oranı fazla olan yiyeceklerden kaçınmak gerekir. Tüketim miktarı arttıkça konsantrasyon prob-

lemleri, uykulu, yorgun bir yapı gözlemlenebilmektedir. Bunun yanı sıra alerjik etkisi olan yiyecekler de psikolojik yapınızı etkileyebilmektedir. Bunları tükettiğinizde daha agresif, depresif ya da hiperaktif olabilirsiniz. Belirli yiyeceklerle karşı alerjiniz varsa onlardan mümkün olduğunca uzak durmakta fayda var.

Porsiyonlarınızı küçültün

Yediğiniz yiyeceğin porsiyon miktarı da bir diğer etken. Yiyeceğin porsiyonunun artması, kalori ve yağ içeriğinin de yüksek olması demektir. Beyne daha az kan gitmesi kişinin kendisini yorgun ve uykulu hissetmesine sebep olur.

Unutmayın ki doğru bir beslenme ile psikolojik yapınızı değiştirebilirsiniz. Protein bakımından zengin yiyecekler olan et, süt, yumurta, balık, kurubaklagiller ve peynir tüketildiğinde kişi kendini daha konsantre, karbonhidrat bakımından zengin yiyeceklerle kişi kendini daha sakin hissederken, yüksek kalorili, yağlı yiyecekler ise uyku hali ve konsantrasyon sorunu meydana getirir.

Kızarmış, işlenmiş ve doymuş yağ oranı fazla olan yiyecekler, uyku hali ve konsantrasyon sorunu yaratıyor.

“Maçlara da gelin, bize destek olun”

Alev Peker

Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) Amerikan futbolu takımı son günlerde oldukça popüler. DAÜ İtiraf Ediyorum facebook sayfasında, takım oyuncularına karşı ilgi oldukça yoğun. Gündem Gazetesi olarak takım kaptanları Bilge Kaan Ercan ve Ceyhun Alkılıçgil, oyuncular İbrahim Muslu ve Tarcan Yalun ile son yıllarda popüler olan bu sert spor hakkında konuştuk.

Takım kaptanları Bilge Kaan ve Ceyhun yüksek lisans öğrencileri; ikisi de yedi yıldır DAÜ’deler. Takım oyuncularından İbrahim, Bilgi Teknolojileri Bölümü’nde, Tarcan ise Bilgisayar Mühendisliği’nde okuyor. DAÜ Amerikan futbolu takımı EMU Crows, 1999 yılında kurulmuş. Takım 14 yıldır faal. Kıbrıs’ı Türkiye’de temsil eden birkaç takımdan birisi. İkinci ligde şampiyonlukları, birinci ligde üçüncülükleri var. Halen ikinci ligde şampiyonluğu kovalıyorlar. Junior Crows olarak adlandırılan bir lise takımları da var. Bu altyapı takımında yetişen iki oyuncu şu anda A takımında oynuyorlar. Amerikan futbolu sert bir spor. Takım kaptanlarından Ceyhun, sakatlanmalara karşı antre-

manlarda oyunculara doğru teknikleri gösterdiklerini anlatıyor. Ayrıca ders aralarında, boş vakitlerinde, sahada ya da ağırlık salonunda tahta üzerine yazarak, çizerek ya da videolarla, oyuncuların uygulaması gereken teknikleri gösteriyorlarmış. “Sakatlık, tabii ki bütün sporlarda var. Teniste, golfte bile var ama doğru taktik ve teknikleri uyguladığınız zaman, bu çok azalıyor. Biz de bu şekilde oyuncularımıza yardımcı oluyoruz” diyor Ceyhun.

Takımda arkadaşlıklar çok iyi

Bu spora her isteyen katılabiliyor. Örneğin İbrahim, ilk olarak altı yıl önce katılmış takıma ancak sporu zor bulup ayrılmış. Sonra bakmış ki takımda arkadaşlıklar çok iyi. Sert bir spor olmasına rağmen devam etmeye karar vermiş. Şimdi bu sporu yapmaktan çok memnun. Hatta, “Beni bu adada tutan tek şey Amerikan futboludur” diyor. Tarcan da Amerikan futboluna gönül verenlerden. Tarcan’ın bu spora ilgisi daha DAÜ’ye gelmeden başlamış. “Sporun sertliği, takım ruhu ve güzelliği beni çok etkilemişti” diyor. Üniversiteye gelir gelmez takıma katılmış. Hatta DAÜ’yü seçmesindeki

DAÜ Amerikan futbolu takımı EMU Crows, Kıbrıs’ı Türkiye’de temsil eden birkaç takımdan birisi.

etkenlerden biri de üniversitede Amerikan futbolu takımı olmasıymış. Bu sene DAÜ’den mezun oluyor ama bu spora Türkiye’de de devam etmek istiyor. “İnanın çok fazla şey katıyor. Hayatınızı düzene sokuyor. Arkadaşlığı, dostluğu bir kere daha öğrenmiş oluyorsunuz” diyor. “DAÜ İtiraf Ediyorum facebook sayfasında kızlardan takım oyuncularına karşı yoğun bir ilgi var. Bu konuda ne söyleyeceksiniz?” diye sorduğumuzda, İbrahim, “Demek ki bazıları

bir çekicilik buluyor ve yazıyor diye düşünüyorum” diyor; Tarcan ise daha mütevazı. “Kendi üzerime daha bir ilgi görmedim” diyor ve ekliyor: “Fakat takip ettiğimiz kadarıyla arkadaşlarımızın üzerinde bayağı bir ilgi var. Numaralarını falan biliyorlar. Hatta antremanımıza gelip izleyip tanışmak isteyen bir iki insan oldu. İlgiden memnunuz ama önemli olan bizi desteklemek için maçlara da gelmeleri. Onu bekliyoruz.”

Yeni bir akım: Zumba dans

Ceren Tuna

Şu sıralar dans-fitness karışımı olan zumba dünyada bir hayli revaçta. Zumba, fitness hareketlerinin ve ateşli Latin danslarının birleşiminden oluşuyor. Tahmin edersiniz ki dans esnasında kullanılan müzikler de bir o kadar hareketli. Zumba dans, hem eğlenceli, hem de kasları esnetiyor ve kalori yaktırıyor.

“Ari gibi vızıldamak” anlamına geliyor

Zumba, ünlü şarkıcı Shakira’nın koreografi, Kolombiyalı aerobik ve step uzmanı Beto Perez tarafından ortaya çıkarılan bir dans. Dansın bulunuşu tesadüf sonucu olmuş. Perez, 1990’da dans eğitimi vereceği sınıfa geldiğinde, her zaman kullandığı müzik CD’sini yanında getirmedigini fark etmiş. Bunun yerine kendisi için hazırladığı salsa ve

merenge CD’sini kullanmış. Ders esnasında öğrencilerinin çok eğlendiğini ve zevk aldığını gören Perez, bu dansa Kolombiya dilinde “arı gibi vızıldamak” anlamına gelen “zumba” adını vermiş. Dans, 2003 yılında tescilli marka olmuş. Daha sonra zumba sınıfları ABD’ye taşınmış. Önceleri Latin kökenlilerin yoğunlukta olduğu Los Angeles ve Miami’de yaygınlaşmış, daha sonra 35 ülkede 3 milyondan fazla bağımlısı olan bir dans haline gelmiş. Bu yerlerden biri de Kıbrıs. Zumba dans, Girne ve Lefkoşa’da olduğu gibi Gazimağusa’da da ilgi gören bir egzersiz. Gazimağusa’da zumba eğitimi veren Didem Güçveren’e göre bu dansa her yaştan talep var. Dans, Gazimağusa’da birçok merkezde yapılıyor. Zumba dans eğitimini Amerika’da alan Güçveren, her eğitmenin kendine has bir stiline olduğunu, hareketlerin birbirine ben-

Zumba dans, fitness hareketleri ile Latin danslarının birleşiminden oluşuyor.

zediğini ancak koreografinin eğitmenenden eğitmene farklılık gösterdiğini söylüyor. Dansta, salsa, merenge, hip hop, samba ve oryantal müzikleri kullanılıyor. Zumba dans, nabızı yükselterek çok kalori yakmanızı ve yağ yakımını hızlandırmanızı sağlıyor. Ayrıca dans hareketleri vücutta mutluluk hormonunun sal-

gılanmasını artırıyor. Nasıl dans ettiğinizin ise bir önemi yok. Güçveren, insanların aynada kendilerini dans ederken izlemeyi başta yadırgadıklarını, ancak daha sonra alıştıklarını anlatıyor. Gazimağusa’daki salonlarda yaygınlaşan Zumba dans, insanları hem zayıflatıyor; hem de onlara mutluluk veriyor.

Uluslararası Futsal Turnuvası’nda kozlar paylaşıldı

Aybeniz Küzeci

Spor alanında birçok başarılı organizasyona ev sahipliği yapan DAÜ, bir marka haline gelmiş olan “Futsal Cup of Nations - Uluslararası Futsal Turnuvası” nı tamamladı. DAÜ Sosyal ve Kültürel Aktiviteler Müdürlüğü ile Spor İşleri Müdürlüğü’nün ortaklaşa

düzenledikleri, 2009-2010 Akademik Yılı’nda birincisi yapılan “Futsal Cup of Nations-Uluslararası Futsal Turnuvası”nın 2012-2013 Akademik Yılı Bahar Dönemi’nde dördüncüsü yapıldı. Her geçen yıl öğrencilerin turnuvaya olan ilgisinin artmasıyla birlikte, bu yılki organizas-

yonda toplam 20 erkek ülke takımı ile 6 kadın ülke takımı yer aldı. DAÜ Lala Mustafa Paşa Spor Salonu’nda gerçekleşen karşılaşmalarda erkekler 4 grupta, kadınlar ise 2 grupta mücadele etti. Turnuvada erkeklerde Nijerya, kadınlarda ise KKTC takımları şampiyon oldu. Erkeklerde İran ikinci, Filistin üçüncü olurken, kadınlardaysa Nijerya takımı ikinci oldu. Kadınlarda üçüncülük madalyasını Rusya aldı.

Rektörümüz yaralandı

Turnuvanın 26 Mart’ta yapılan final maçından önce, DAÜ Şöhretler Karması ile Yeniboğaziçi futsal takımları arasında maç yapıldı. Maç esnasında DAÜ Şöhretler takımında oynayan DAÜ Rektörü Prof. Dr. Abdullah Öztoprak sakatlandı. Aşil tendonu kopan Öztoprak bir operasyon geçirdi.

Turnuvada kadınlarda KKTC, erkeklerde ise Nijerya takımları şampiyon oldu.

Aşil tendonu kopan Prof.Dr.Abdullah Öztoprak, ilk tedavisinin ardından turnuva salonuna geri döndü.

DAÜ İtiraf Ediyorum sayfasının sır gibi saklanan yöneticisi itiraf etti: “Yaptığım partilere itirafçı gibi katılıyorum”

Aybeniz Küzeci

Sosyal medyanın vazgeçilmez bir fenomeni haline gelen DAÜ İtiraf Ediyorum’u sizler için araştırdık. Sayfanın partilerini fakültemiz öğrencisi DJ Soydan yapıyor. Soydan’dan aldığım bilgilere göre partilerden para da kazanan sayfa yöneticisi, parasını almaya bile çok yakın dostlarını yolluyormuş. Soydan’la iletişimi de aynen bizimle olduğu gibi internet üzerinden yapıyormuş. Bu site neden bu kadar tutuldu, yöneticisinin söylediği gibi öğrenciler burayı bir terapi merkezi olarak mı görüyor? Yöneticisi ‘sır gibi’ saklanan sayfanın detayları ile ilgili bilgiyi kendisinden aldık, fakat bu defa farklı bir yöntemle: Kendisiyle internet üzerinden röportaj yaptık. Çünkü ne kadar ısrar etsek de yüz yüze görüşmeyi kabul etmedi.

DAÜ İtiraf Ediyorum nasıl kuruldu?

Bir gün internette dolaşırken bir itiraf sitesine denk geldim ve gerçekten hoş vakit geçirdiğimi fark ettim. Neden bir üniversitenin de itiraf sayfası olmasın diye düşündüm ve böyle başladı bu eğlenceli macera. Sayfayı 16 Ağustos 2012 tarihinde kurdum.

“Eğlenceli macera” olarak adlandırdığınız sayfanın sır gibi saklanan yöneticisi yani siz kimsiniz, neden bu kadar sır gibi saklıyorsunuz kendinizi?

Ben bir DAÜ öğrencisiyim. İnsanlar itiraf ettikleri kişinin kim olduğunu bildikleri takdirde yeteri kadar samimi olmayacaktır. Bu yüzden sır gibi gizliyim.

Peki bu sır ne zaman bitecek ve biz sizi ne zaman tanıyacağız?

Bu sırrın ne zaman biteceği konusunda inanın benim de bir fikrim yok. Şimdiye kadar hiç bir şekilde açık vermedim. Bu sırrı bilen dostlarıma da güveniyorum.

Yayınlanan itirafları seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?

İtirafı seçerken öncelikle samimi ve gerçekçi olmasına dikkat ediyorum. Şayet samimi ve gerçekçi olmazsa bu sayfanın aynısı olmaya çalışan ama bu sayfa kadar başarılı olmayan sayfalardan biri olurdu.

Kurucusu olarak bu sayfanın neden bu kadar çok tutulduğu konusunda bir fikriniz var mı?

Sayfanın takip edilme oranına bakıldığında sonuç gerçekten şaşırtıcı. Demek ki insanların böyle bir platforma ihtiyacı varmış. Ben bir

itiraf sayfasından daha çok bir terapi yeri olarak görüyorum burayı. Kimsenin paylaşmadığı kimseye söyleyemediği sırlarını dinliyorum. Yeri geliyor üyelerimle sohbet ediyorum; dertlerini dinliyorum.

Son olarak herkesin merak ettiği bir soruyu sorayım. Sayfa için partiler yapıyor. Siz bu partilere katılıyor musunuz?

Yaptığımız partilere ben de itirafçılar gibi katılıyor ve kimsenin beni bilmemesinden faydalanarak çok iyi vakit geçiriyorum. Ayrıca partideki herkesin tanıdık olması da işin eğlenceli yanı.

DAÜ’de hayvanlar artık daha güvenli

Doç. Dr. Hanife Aliefendioğlu, Narin Demirci

Doğu Akdeniz Üniversitesi akademisyenleri, çalışanları ve öğrencileri terkedilmiş köpek ve kedilerin yaşam kalitelerinin iyileştirme girişimi olan Kısırlaştır Aşılat Yaşat (KAY) projesini hayata geçirdi. Uzun süredir özellikle kampüs içinde artan sahipsiz, terkedilmiş kedi ve köpeklere bireysel çabalarıyla destek olan DAÜ’lüler artık kurumsal olarak bir adım attı. İnsanla birlikte diğer canlıların ve çevrenin yaşam kalitesini artırmak, olumlu dönüşümlere öncülük etmek gibi sorumluluklarının bilinciyle kampüste başlatılan KAY projesiyle, hayvanlar insanlardan uzak ve ayrı bir yerde barınaklarda tutulmak yerine, hem kısırlaştırılıp hem de bakımları yaptırılıyor. Böylelikle köpekler, küpeleriyle kampüs içerisinde rahatlıkla dolaşabiliyor. Proje kapsamında Tarım ve

Doğal Kaynaklar Bakanlığı ile Doğu Akdeniz Üniversitesi arasında üç yıllık protokol imzalandı. Proje, Öğrenci Hizmetleri ile Sosyal ve Kültürel İşlerden Sorumlu Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ülker Vancı Osam koordinatörlüğünde, öğretim üyeleri, öğretim görevlileri, Öğrenci Konseyi ve DAÜ Hayvanlara Yardım Kulübü’nün maddi desteği ile yürüyor. Köpeklerin kısırlaştırma, bakım ve küpeleme işlemleri Gazimağusa Veteriner Dairesi’nce yapılırken, kısırlaştırma sonrası hayvanların bakımını ise DAÜ’lü gönüllüler üstlendi. İlk aşı-

mada 14 köpek, kısırlaştırılma ve aşı işlemlerinden sonra kampüse bırakıldı. Kuzey Kampüs’te iki, Güney Kampüs’te ise bir adet yemek ve su noktası belirlendi. Yemekhanelerde öğle ve akşam yemeklerinin artıkları, kampüs hayvanları için oluşturulan kovalarda toplanıyor. Yemeklerin bu noktalara taşınması görevini gönüllü öğrenciler üstlendi. Her hayvan için bir dosya tutularak, ameliyat, aşı tarihleri ve genel sağlık durumları not

ediliyor. Projenin bir başka önemli ayağı da evcil hayvanların sokağa terk edilmesinin önüne geçilmesi için öğrencilerin ve daha sonra Gazimağusa kent halkının farkındalık ve bilinçlerinin artırılması olacak. Kısırlaştırılan hayvanlara proje kapsamında çalışan gönüllülerce isim veriliyor. Böylece kedi ve köpekler, isimleriyle ve kayıtlarıyla tam bir DAÜ’lü oluyorlar.

Proje için öğrenciler ne dedi?

Gülşah Behman (Psikoloji Bölümü): Yemekhaneye çok sık gelip gittiğim için köpeklerle çok fazla karşılaşıyorum. Fakat kuduz olabilirler diye çok korkuyordum. Köpeklerin kulaklarındaki küpelerin sağlık kontrolünden geçmiş ve kısırlaştırılmış anlamı taşıdığını bilmiyordum. Sizden öğrendim. Bu tabii ki daha güvenli bir şeydir. Kampüs içerisinde aşırı sayıda köpek var ve tedirgin oluyorum. Köpekleri gerçekten çok seviyorum ama korkuyordum. Artık daha güvende hissedebirim kendimi.

İdris İskender Kaya (İnşaat Mühendisliği Bölümü): Köpeklerin kampüs içerisinde rahatlıkla dolaşmalarını uygun buluyorum. Çünkü hayvanların olduğu yerde mutluluk vardır. Tabii ki hayvanlardan korkan insanlar vardır.

Aslında onlar da sadece korktukları için karşılardır, hayvansever olmadıklarından değil. Fakat biz onları gördüğümüz yerde besliyor ve seviyoruz.

Mecit Çelik (İnşaat Mühendisliği Bölümü) İnsanların fobilerini yenmeleri açısından bile bence güzel bir proje. Mesela köpekten korkan arkadaşlarımızın onlara alışması sağlanmış olabilir. Onlar da böylece fobilerinden kurtulmuş olurlar.

KAY Projesi kapsamında ilk aşamada 14 köpeğin kısırlaştırma ve aşı işlemleri yapıldı.

Gündem

SAHİBİ

Doğu Akdeniz Üniversitesi adına
Rektör Prof.Dr. Abdullah Y. Öztoprak

DANIŞMA KURULU

Prof.Dr.Süleyman İrvan
Doç.Dr. Hanife Aliefendioğlu
Yrd.Doç.Dr. Pembe Behçetoğulları
Yrd.Doç. Dr. Metin Ersoy

YAYIN YÖNETMENİ

Ayça Atay

GRAFİK TASARIM

Mehmet Balyemez

FOTOĞRAF EDITÖRÜ

Mert Yusuf Özlük

TÜRKÇE BÖLÜM EDITÖRLERİ

Kaan Töngelci- Narin Demirci

MUHAİRLER

Alev Peker
Aybeniz Küzeci
Bahadır Konuk
Barış Özer
Batuhan Çitemel
Ceren Tuna
Derman Paça

Ertan Eryılmaz
Hilal Öztürk
Semra Ergenç
Ümrân İnce
Yunus Yamalak

KATKIDA BULUNANLAR

Doç.Dr.Tuğrul İlter
Doç.Dr.Hanife Aliefendioğlu
Yrd.Doç. Dr. Pembe Behçetoğulları

Doğu Akdeniz Üniversitesi
İletişim Fakültesi
Tel: 0392 630 16 42

E-posta: gundem@emu.edu.tr

DAÜ Basımevi’nde
basılmıştır